

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. syyskuuta 2025
(OR. en)

12460/25
ADD 7

Toimielinten välinen asia:
2025/0809 (NLE)

COLAC 137
POLCOM 221
SERVICES 53
FDI 48

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. syyskuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Meksikon yhdysvaltojen välisen politiikkaa, taloutta ja yhteistyötä koskevan strategisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 809 annex.

Liite: COM(2025) 809 annex

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.9.2025
COM(2025) 809 final

ANNEX 3 – PART 1/2

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Meksikon yhdysvaltojen välisen politiikkaa, taloutta ja yhteistyötä koskevan strategisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

&

MAIN TEXT.

VOIMASSA OLEVAT TOIMENPITEET

SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET

1. Tässä liitteessä olevassa osapuolen luettelossa esitetään 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) ja 11.8 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) mukaisesti kyseisen osapuolen voimassa olevat toimenpiteet, jotka eivät ole seuraavissa määräyksissä vahvistettujen velvoitteiden mukaisia:

- a) 10.7 (Kansallinen kohtelu), 11.6 (Kansallinen kohtelu);
- b) 10.8 (Suosituimmuuskohtelu), 11.7 (Suosituimmuuskohtelu);
- c) 10.9 (Suoritevaatimukset);
- d) 10.10 (Ylempi johto ja hallitukset); tai
- e) 11.5 (Paikallinen läsnäolo).

2. Tässä liitteessä

- a) 'CMAP' viittaa Meksikon toimiala- ja tuoteluokitukseen (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), sellaisena kuin kansallinen tilasto- ja maantiedeinstituutti (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*) on sen hyväksynyt vuoden 1994 Meksikon toimiala- ja tuoteluokituksessa (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*);
- b) 'CPC' viittaa yhteiseen tuoteluokitukseen (*Central Products Classification*) sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification, 1991*); ja
- c) 'ISIC' viittaa kaikkia toimialoja koskevan kansainvälisen toimialaluokitusstandardin, sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC REV 3.1, 2002*), numeroihin.

3. Osapuolen luettelo ei rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

4. Jokainen luettelon kohta sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;
- b) 'osa-ala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;

- c) 'toimialaluokka', joka viittaa soveltuvin osin poikkeavan toimenpiteen kattamaan, CMAP-, CPC- tai ISIC -luokituksen mukaiseen toimintaan;
- d) 'asianomaiset velvoitteet', jotka viittaavat 1 kohdassa tarkoitettuihin velvoitteisiin, joita 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) ja 11.8 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) nojalla ei sovelleta kohdassa lueteltuihin toimenpiteisiin;
- e) 'hallintotaso', joka viittaa mainittuja toimenpiteitä ylläpitävään hallintotasoon;
- f) 'toimenpiteet', joilla tarkoitetaan lakeja, asetuksia ja muita toimenpiteitä, joihin kohta perustuu, siten kuin toimenpide on tarvittaessa esitetty osassa "kuvaus". Osassa "toimenpiteet" mainittu toimenpide
 - i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;
 - ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka pidetään voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja
 - iii) sisältää Euroopan unionin direktiivien osalta kaikki lait, asetukset tai muut toimenpiteet, joilla direktiivi pannaan täytäntöön jäsenvaltioissa; ja

g) 'kuvaus', jossa esitetään voimassa olevan toimenpiteen poikkeavat seikat tai esitetään ei-sitova yleiskuvaus kohdassa tarkoitettusta toimenpiteestä.

5. Kohdan tulkinnassa otetaan huomioon kohdan kaikki osat. Kohdan tulkinnassa otetaan huomioon ne artikkelit, joihin kohdan osassa "asianomaiset velvoitteet" viitataan.

6. Osa "toimenpiteet" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden, jollei osan "toimenpiteet" ja muiden osien välinen ristiriita ole niin suuri ja olennainen, että olisi kohtuutonta päätellä osan "toimenpiteet" olevan etusijalla. Tällöin muilla osilla on etusija ristiriidan osalta.

7. Euroopan unionin tason varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen kansallisella tasolla sekä valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio.

8. Meksikon tai jäsenvaltion kansallisen tason varaumaa sovelletaan kyseisen maan keskus-, alue- tai paikallishallinnon toimenpiteeseen.

9. Artiklat 11.5 (Paikallinen läsnäolo) ja 11.6 (Kansallinen kohtelu) ovat erillisiä, ja toimenpide, joka ei ole pelkästään 11.5 artiklan (Paikallinen läsnäolo) mukainen, ei edellytä 11.6 artiklaa (Kansallinen kohtelu) koskevaa varaumaa.

10. Jos osapuoli pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai hänen on asuttava osapuolen alueella tai hänellä on oltava siellä kotipaikka voidakseen tarjota palvelua sen alueella, kyseiseen toimenpiteeseen 1 kohdassa tarkoitetun velvoitteen osalta 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) suhteen tehtävää varaumaa pidetään kyseisen toimenpiteen rajoissa 1 kohdassa tarkoitetun velvoitteen osalta 10 lukua (Sijoitukset) koskevana varaumana.

11. Osapuolen luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin ja lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 10.7 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tai 11.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja kansallisen kohtelun rajoituksia tai 10.6 artiklassa (Markkinoille pääsy) tai 11.4 artiklassa (Markkinoille pääsy) tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (kuten luvan hankkimista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteet, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys sekä syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla) sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi luettelossa.

12. Jäljempänä olevassa Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia¹

¹ Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta.

BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
EE	Viro
ETA	Euroopan talousalue
EL	Kreikka
ES	Espanja
EU	Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi ²
FR	Ranska

² Suomen varauksia sovellettaessa hallinnon alueitasolla tarkoitetaan Ahvenanmaata.

HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
LV	Latvia
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SE	Ruotsi
SI	Slovenia
SK	Slovakia

13. Selkeyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Meksikon luonnollisille henkilöille tai yrityksille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu jäsenvaltiossa kuin mikä myönnetään toisen jäsenvaltion luonnollisille henkilöille tai yrityksille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', nojalla tai minkä tahansa SEUT-sopimuksen johdosta hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa. SEUT-sopimuksen mukaan tämä kohtelu myönnetään ainoastaan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille tai organisoiduille yrityksille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa, mukaan lukien Euroopan unioniin sijoittautuneet yritykset, jotka ovat Meksikon luonnollisten henkilöiden tai yritysten omistuksessa tai määräysvallassa.

14. Meksikon luettelossa

- a) 'CFE' tarkoittaa liittovaltion sähkökomissiota *Comisión Federal de Electricidad*;
- b) 'CNIE' tarkoittaa kansallista ulkomaisten sijoitusten komissiota *Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras*;
- c) 'CNE' tarkoittaa kansallista energiakomissiota *Comisión Nacional de Energía*;
- d) 'käyttöoikeus' tai 'toimilupa' tarkoittaa Meksikon henkilölle myöntämää lupaa hyödyntää luonnonvaroja tai tarjota palvelua, minkä osalta Meksikon kansalaisilla ja yrityksillä on etusija ulkomaalaisiin nähden;

- e) 'ulkomaalaisten poissulkemista koskeva lauseke' tarkoittaa yhtiöjärjestyksen erottamattoman osan muodostavaa nimenomaista sopimusta tai sitoumusta, jonka mukaan yritys ei hyväksy osakkaikseen tai osakkeenomistajikseen suoraan tai välillisesti ulkomaisia sijoittajia tai yrityksiä, joilla on ulkomaalaisten hyväksymistä koskeva lauseke;
- f) 'PEMEX' tarkoittaa 'Petróleos Mexicanos';
- g) 'SAGARPA' tarkoittaa maa- ja karjataloudesta, maaseudun kehittämisestä, kalastusasioista ja elintarvikkeista vastaavaa ministeriötä (*Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca, y Alimentación*);
- h) 'SCT' tarkoittaa viestintä- ja liikenneministeriötä (*Secretaría de Comunicaciones y Transportes*);
- i) 'SE' tarkoittaa talousministeriötä (*Secretaría de Economía*); ja
- j) 'SENER' tarkoittaa energiaministeriötä (*Secretaría de Energía*);

15. Selkeyden vuoksi todetaan, että Meksikon luettelossa viittauksilla kansalliseen tai valtioon tarkoitetaan Meksikoa.

VOIMASSA OLEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

EU:N LUETTELO

Varaumuettelot

I-EU-1 – Kaikki toimialat

I-EU-2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

I-EU-3 – Asiantuntijapalvelut – Terveystenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

I-EU-4 – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

I-EU-5 – Kiinteistöalan palvelut

I-EU-6 – Yrityspalvelut

I-EU-7 – Rakennusalan palvelut

I-EU-8 – Jakelupalvelut

I-EU-9 – Koulutuspalvelut

I-EU-10 – Ympäristöpalvelut

I-EU-11 – Terveystenhuolto- ja sosiaalipalvelut

I-EU-12 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

I-EU-13 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

I-EU-14 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

I-EU-15 – Maatalous, kalastus ja valmistus

I-EU-16 – Energiaan liittyvä toiminta

I-EU-1 – Kaikki toimialat

Toimiala – Osa-ala	Kaikki toimialat
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
	Suosituimmuuskohtelu
	Paikallinen läsnäolo
	Suoritevaatimukset
	Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Sijoittautumismuoto

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

EU: Sellaisille yrityksille, jotka on perustettu EU:n tai jäsenvaltion oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa, Meksikon sijoittajien jäsenvaltioihin perustamat yritykset mukaan lukien, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) nojalla myönnetty kohtelu ei koske EU:n ulkopuolella perustettujen yritysten sivuliikkeitä tai toimistoja.

Meksikolaisten sijoittajien perustamille yrityksille, jotka on perustettu EU:n tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden 10 luvun (Sijoitukset) mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille yrityksille on mahdollisesti asetettu EU:hun sijoittautumisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

Toimenpiteet: EU: SEUT-sopimus.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU (koskee myös hallinnon aluetasoa): Myydessään tai luovuttaessaan terveydenhuolto-, sosiaali- tai koulutuspalveluja (CPC 93, 92) tarjoavan, olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksia tai varoja jäsenvaltio voi estää tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistuksen tai asettaa rajoituksia omistukselle sekä tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistajien määräysvallalle näin muotoutuneissa yrityksissä meksikolaisten sijoittajien tai niiden sijoitusten osalta. Jäsenvaltio voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ylimmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta kyseisen myynnin tai muun luovutuksen osalta.

Tätä varaumaa sovellettaessa

- a) toimenpide, joka pidetään voimassa tai otetaan käyttöön tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ja jolla myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä estetään pääomaosuuksien tai varojen omistusoikeus tai asetetaan sille rajoituksia taikka asetetaan tässä varaumassa kuvattu kansalaisuutta koskeva vaatimus, on voimassa oleva toimenpide; ja
- b) 'valtionyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka jokin jäsenvaltio omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja se kattaa sellaisen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustetun yrityksen, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yhteisön pääomaosuuksien tai varojen myynti tai luovutus.

Toimenpiteet:

Osassa ”kuvaus” esitetyn mukaisesti.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

AT: Sivuliikkeen toimintaa varten ETA:an kuulumattomien yritysten on nimitettävä vähintään yksi sivuliikkeen edustuksesta vastaava henkilö, joka asuu Itävallassa. Itävallan kauppalaain (*Gewerbeordnung*) noudattamisesta vastaavalla johtohenkilöstöllä (toimitusjohtajat) on oltava kotipaikka Itävallassa.

Toimenpiteet:

AT: *Aktiengesetz*, BGBl. Nr. 98/1965, 254 § (2),

GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, 107 § (2) ja

Gewerbeordnung, BGBl. Nr. 194/1994, 39 § (2a).

EE: Ulkomaisen yrityksen on nimitettävä sivuliikkeeseen johtaja tai johtajia. Sivuliikkeen johtajan on oltava luonnollinen henkilö, joka on oikeustoimikelpoinen. Vähintään yhdellä sivuliikkeen johtajista on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa tai Sveitsin valaliitossa.

Toimenpiteet:

EE: *Äriseadustik* (kauppalaki), 385 §.

FI: Vähintään yhdellä avoimen yhtiön osakkaista tai kommandiittiyhtiön vastuussa olevista yhtiömiehistä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa tai, jos yhtiömies on oikeushenkilö, kotipaikka (ei sivuliikkeitä) ETA-valtiossa. Rekisteriviranomainen voi myöntää poikkeuksia.

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa.

Jos ETA:n ulkopuolisesta maasta oleva ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, perustaminen edellyttää lupaa.

Vähintään yhdellä hallituksen varsinaisella jäsenellä ja yhdellä varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. Rekisteriviranomainen voi myöntää yrityskohtaisia poikkeuksia.

Toimenpiteet:

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 122/1919, 1 §,

Osuuskuntalaki 1488/2001,

Osakeyhtiölaki 624/2006 ja

Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007).

SE: Ulkomaisen yrityksen, joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa tai joka harjoittaa toimintaansa kaupallisen asiamiehen välityksellä, on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin rekisteröidyn sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Sivuliikkeen toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan, jos sellainen nimitetään, on asuttava ETA-valtiossa. Kaupallista toimintaa Ruotsissa harjoittavan luonnollisen henkilön, joka ei asu ETA-valtiossa, on nimettävä Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä rekisteriin. Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia sivuliike- ja asuinpaikkavaatimuksesta. ETA:n ulkopuolella sijaitsevien yritysten tai sen ulkopuolella asuvien luonnollisten henkilöiden alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja.

Ruotsalaisen osakeyhtiön voi perustaa ETA-valtiossa asuva luonnollinen henkilö, ruotsalainen oikeushenkilö tai sellainen oikeushenkilö, joka on perustettu jonkin ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, päätoimipaikka tai pääasiallinen toimipaikka ETA-valtiossa. Perustajana voi olla henkilöyhtiö ainoastaan, jos kaikki omistajat, joilla on rajoittamaton henkilökohtainen vastuu, asuvat ETA:n alueella. ETA:n ulkopuoliset perustajat voivat hakea lupaa toimivaltaisilta viranomaisilta.

Rajoitetun vastuun yhtiöiden ja taloudellisten yhteenliittymien johtokunnan jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolen, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä vähintään yhden henkilön, jolla on oikeus allekirjoittaa yhtiön puolesta, jos sellainen on, on asuttava ETA:n alueella. Toimivaltainen viranomainen voi myöntää vapautuksia tästä vaatimuksesta. Jos yksikään yrityksen tai yhteisön edustajista ei asu Ruotsissa, hallituksen on nimettävä Ruotsissa asuva henkilö, jolla on oikeus ottaa vastaan oikeudellisia asiakirjoja yrityksen tai yhteisön puolesta, ja ilmoitettava tämä henkilö rekisteriin.

Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja.

Toimenpiteet:

SE: Lag om utländska filialer m.m. (laki ulkomaisista sivuliikkeistä) (1992:160),

Aktiebolagslagen (osakeyhtiölaki) (2005:551),

laki taloudellisista yhteenliittymistä (1987:667) ja

laki eurooppalaisista taloudellisista etuyhtymistä (1994:1927).

SK: Ulkomaisen luonnollisen henkilön, jonka nimi on tarkoitus rekisteröidä kaupparekisteriin yrittäjän puolesta toimimaan valtuutettuna henkilönä, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.

Toimenpiteet:

SK: Kauppalaki nro 513/1991, 21 §, ja

laki nro 404/2011 ulkomaalaisten oleskelusta, 22 ja 32 §.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu

BG: Ulkomaiset oikeushenkilöt, joita ei ole perustettu Euroopan unionin jäsenvaltion tai ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti, voivat harjoittaa liiketoimintaa ja toteuttaa toimia, jos ne ovat sijoittautuneet Bulgariaan kaupparekisteriin merkityn yrityksen muodossa.

Sivuliikkeiden perustaminen edellyttää lupaa.

Ulkomaisten yritysten edustustot on rekisteröitävä Bulgarian kaupp- ja teollisuuskamariin, ja ne eivät saa harjoittaa liiketoimintaa vaan niillä on oikeus ainoastaan markkinoida omistajaansa ja toimia edustajana tai asiamiehenä.

Toimenpiteet:

BG: Kauppalaki, 17a §, ja

laki sijoitusten edistämisestä, 24 §.

PL: Edustuston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyrityksen mainonnan ja myynninedistämisen. EU:n ulkopuoliset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa kaikilla toimialoilla, lakiasianpalveluja lukuun ottamatta, ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajavastuuyhtiön tai osakeyhtiön muodossa, kun taas kotimaiset yhtiöt voivat toimia myös ei-kaupallisena yhtiönä (avoin yhtiö tai rajattoman vastuun yhtiö).

Toimenpiteet:

PL: Laki Puolan tasavallan alueella taloudellista toimintaa harjoittavia ulkomaisia yrittäjiä ja muita ulkomaisia henkilöitä koskevista säännöistä, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2018.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset:

BG: Bulgariaan sijoittautuneet yritykset voivat palkata kolmansien maiden kansalaisia ainoastaan sellaisiin tehtäviin, joihin ei vaadita Bulgarian kansalaisuutta. Niiden palveluksessa olevien kolmansien maiden kansalaisten kokonaismäärä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana saa olla enintään 20 prosenttia (pienien ja keskisuurten yritysten osalta 35 prosenttia) niiden palveluksessa olevien Bulgarian, muiden jäsenvaltioiden, ETA-sopimuksen osapuolina olevien valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaisten keskimääräisestä lukumäärästä.

Työnantajan on myös osoitettava, että tällaisiin tehtäviin ei ole soveltuvia työntekijöitä, jotka ovat Bulgarian, EU:n, ETA:n tai Sveitsin kansalaisia, suorittamalla työmarkkinatesti ennen kolmannen maan kansalaisen palvelukseen ottamista. Kolmansien maiden kansalaisia ei voida palkata tehtäviin, jotka edellyttävät Bulgarian kansalaisuutta.

Yhdessä yrityksessä työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten määrää ei rajoiteta, kun kyseessä ovat korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä tai kausityötä tekevät tai lähetetyt työntekijät tai yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät, tutkijat ja opiskelijat. Näissä tapauksissa ei vaadita työmarkkinatestiä.

Toimenpiteet:

BG: Laki työvoiman muuttoliikkeestä ja liikkuvuudesta.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

AT (koskee hallinnon aluetasoa): EU:n ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja yritykset tarvitsevat kiinteistöjen hankkimiseen, ostamiseen, vuokraamiseen ja leasing-vuokraamiseen toimivaltaisten alueellisten viranomaisten (Länder) luvan. Lupa myönnetään ainoastaan, jos hankinnan katsotaan olevan yleisen (erityisesti taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurillisen) edun mukaista.

Toimenpiteet:

AT: *Burgenländisches Grundverkehrsgesetz*, LGBL. Nr. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004;

NÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004; ja

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998.

CY: Kyproslaiset ja kyproslaista syntyperää olevat henkilöt sekä jonkin jäsenvaltion kansalaiset voivat hankkia kiinteistöjä Kyproksesta ilman rajoituksia. Ulkomaalaiset eivät voi hankkia, kuolemantapauksia (*mortis causa*) lukuun ottamatta, kiinteää omaisuutta ilman ministerineuvoston lupaa. Jos ulkomaalaisten suorittama kiinteän omaisuuden hankinta ylittää sen, mikä on tarpeen rakennuksen tai ammattikäyttöön tarkoitetun tilan pystyttämiseksi, tai se on suurempi kuin kaksi donumia (2676 m²), ministerineuvoston lupa edellyttää ministerineuvoston antamassa ja edustajainhuoneen hyväksymässä määräyksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten, edellytysten ja kriteerien täyttymistä. Ulkomaalaisiksi katsotaan kaikki henkilöt, jotka eivät ole Kyproksen kansalaisia, mukaan luettuina ulkomaisessa määräysvallassa olevat yritykset. Käsitteellä ei tarkoiteta kyproslaista syntyperää olevia ulkomaalaisia eikä Kyproksen kansalaisten ei-kyproslaisia puolisoita.

Toimenpiteet:

CY: Laki kiinteän omaisuuden hankinnasta (ulkomaalaiset) (109 luku), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla nro 52/1969, 55/1972, 50/1990, 54(I)/2003 ja 161(I)/2011.

CZ: Ulkomaaiset luonnolliset henkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka Tšekissä, ja Tšekkiin sijoittautuneet yritykset voivat hankkia maatalousmaata ja metsämaata. Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsämaahan sovelletaan erityissääntöjä. Valtion omistamaa maatalousmaata voivat hankkia ainoastaan Tšekin kansalaiset, kunnat ja julkiset yliopistot (koulutusta ja tutkimusta varten). Oikeushenkilöt (oikeudellisesta muodosta ja kotipaikasta riippumatta) voivat ostaa valtion omistamaa maatalousmaata valtiolta ainoastaan, jos niiden jo omistama rakennus sijaitsee kyseisellä maa-alueella tai jos kyseinen maa-alue on välttämätön tällaisen rakennuksen käyttämiseksi. Ainoastaan kunnat ja julkiset yliopistot voivat hankkia valtion omistamaa metsää.

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 95/1999 Kok., ehdoista, jotka koskevat maatalousmaan ja metsien siirtämistä valtion omistuksesta muiden yhteisöjen omistukseen ja

laki nro 503/2012, Kok., valtion maavirastosta.

DK: Luonnollisen henkilön, joka ei asu Tanskassa ja joka ei ole aikaisemmin asunut Tanskassa yhteensä viiden vuoden ajan, on kiinteistöjen hankintaa koskevan Tanskan lain mukaisesti hankittava oikeusministeriön lupa kiinteän omaisuuden hankintaan Tanskassa. EU:n ja ETA:n kansalaisten, jotka haluavat asettua asumaan Tanskaan työskennelläkseen, perustaakseen yrityksen tai tarjotakseen palveluja, ei tarvitse hankkia lupaa kiinteän omaisuuden hankintaan näitä tarkoituksia varten. Kiinteän omaisuuden hankinta vapaa-ajan viettoa varten (vapaa-ajan asunnot) edellyttää lupaa ellei ostaja täytä kiinteistöjen hankintaa koskevan lain asuinpaikkavaatimusta. EU:n (ja ETA:n) ulkopuolisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on hankittava ympäristö- ja elintarvikeministeriöltä lupa maatalouskiinteistön hankintaan.

Toimenpiteet:

DK: Tanskan laki kiinteän omaisuuden hankinnasta (konsolidointilaki nro 265, annettu 21 päivänä maaliskuuta 2014, kiinteän omaisuuden hankinnasta),

Täytäntöönpanomääräys kiinteistöjen hankinnasta (täytäntöönpanomääräys nro 764, annettu 18 päivänä syyskuuta 1995) ja

maatilalaki (konsolidointilaki nro 27, annettu 14 päivänä tammikuuta 2015).

EL: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt tarvitsevat puolustusministeriön harkinnanvaraisen luvan raja-alueella sijaitsevan kiinteistön hankintaan joko suoraan tai pääomaosakkuuden kautta yrityksessä, jota ei ole listattu Kreikan pörssiin ja joka omistaa kiinteistöjä kyseisillä alueilla, tai tällaisen yrityksen osakkeenomistajien vaihtamiseen.

Toimenpiteet:

EL: Laki 1892/1990, sellaisena kuin se on muutettuna lain 3978/2011 114 §:llä, yhdessä, kun kyseessä on hakemus, puolustusministeriön päätöksen 110/3/330340/Σ.120/7-4-14 kanssa.

HR: Ulkomaiset yritykset voivat hankkia kiinteistöjä palvelujen tarjoamista varten ainoastaan, jos ne ovat sijoittautuneet Kroatiaan ja yhtiöityneet siellä oikeushenkilönä. Sivuliikkeiden palvelujen tarjontaan tarpeellisten kiinteistöjen hankintaan tarvitaan oikeusministeriön hyväksyntä. Ulkomaalaiset eivät voi hankkia maatalousmaata.

Toimenpiteet:

HR: Omistusoikeutta ja muita aineellisia oikeuksia koskeva laki (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, 143/12, 152/14); laki maatalousmaasta (OG 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 ja 63/11), (OG 39/13, 48/15) 2 §; laki oikeudesta omistaa omaisuutta ja muusta omistusoikeudesta, 354–358.b §, ja laki maatalousmaasta ja laki yleisestä hallintomenettelystä. (OG 47/09).

HU: Ulkomaalaiset tarvitsevat kiinteistön hankintaan luvan asianomaiselta hallintoviranomaiselta, joka vastaa siitä maantieteellisestä alueesta, jolla kiinteistö sijaitsee.

Toimenpiteet:

HU: Hallituksen asetus nro 251/2014 (X. 2.) ulkomaiden kansalaisten muun kuin maa- ja metsätalouden tarkoituksiin käytettävien kiinteistöjen hankinnoista; laki LXXVIII/1993, 1/A §.

MT: Muut kuin jonkin jäsenvaltion kansalaiset eivät voi hankkia kiinteää omaisuutta kaupallisiin tarkoituksiin. Sellaisten yhtiöiden, joiden pääomasta 25 prosenttia (tai enemmän) on EU:n ulkopuolisten toimijoiden omistuksessa, on saatava toimivaltaisen viranomaisen (taloudesta vastaava ministeri) lupa kiinteän omaisuuden hankkimiseen kaupallisiin tarkoituksiin. Toimivaltainen viranomainen päättää, onko ehdotetusta hankinnasta nettohyötyä Maltan taloudelle.

Toimenpiteet:

MT: *Immovable Property (Acquisition by Non-Residents) Act* (laki kiinteästä omaisuudesta (ulkomaalaisten tekemät hankinnat)), 246 luku ja

toissijaisten asuntojen hankkimista Maltassa koskeva Maltan liittymisasiakirjan pöytäkirja N:o 6

PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat luvan kiinteistöjen suoraan ja epäsuoraan hankintaan. Lupa myönnetään sisäasioissa toimivaltaisen ministerin hallinnollisella päätöksellä ja kansallisesta puolustuksesta vastaavan ministerin suostumuksella sekä maatalouskiinteistöjen tapauksessa myös maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaavan ministerin suostumuksella.

Toimenpiteet:

PL: Laki ulkomaalaisten kiinteistöhankinnoista, annettu 24 päivänä maaliskuuta 1920 (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1061, sellaisena kuin se on muutettuna).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu:

LV: Meksikon kansalaiset saavat hankkia kaupunkien maa-alueita Latviassa tai muussa jäsenvaltiossa muodostettujen ja rekisteröityjen yhtiöiden kautta:

- a) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on jäsenvaltioiden kansalaisten, Latvian valtion tai kuntien omistuksessa yhdessä tai erikseen;
- b) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisten kolmansien maiden luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa, joiden kanssa Latvialla on sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskeva kahdenvälinen sopimus, jonka Latvian parlamentti on hyväksynyt ennen 31 päivää joulukuuta 1996;

- c) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisten kolmansien maiden luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa, joiden kanssa Latvia on tehnyt sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan kahdenvälisen sopimuksen 31 päivän joulukuuta 1996 jälkeen, jos kyseisessä sopimuksessa on määritelty Latvian luonnollisten henkilöiden ja yhtiöiden oikeudet kyseisessä kolmannessa maassa tapahtuvan maan hankinnan osalta;
- d) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on a–c alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden yhteisomistuksessa; tai
- e) jos yhtiöt ovat julkisia osakeyhtiöitä, joiden osakkeet noteerataan pörssissä.

Jos Meksiko sallii Latvian kansalaisten ja yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä alueellaan, Latvia sallii Meksikon kansalaisten ja yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä Latviassa samoin ehdoin kuin Latvian kansalaisten.

Toimenpiteet:

LV: Laki Latvian tasavallan kaupunkien maaudistuksesta, 20 ja 21 §.

RO: Ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt sekä ulkomaiset oikeushenkilöt (muut kuin Euroopan unionin jäsenvaltion ja ETA-valtion kansalaiset) voivat hankkia omistusoikeuden maahan kansainvälisten sopimusten määräysten mukaisesti vastavuoroisuuteen perustuen. Ulkomaalaiset, kansalaisuudettomat henkilöt ja ulkomaiset oikeushenkilöt eivät saa hankkia omistusoikeutta maahan suosiollisemmilla ehdoilla kuin ehdot, joita sovelletaan EU:n jäsenvaltion kansalaisiin tai EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostettuihin oikeushenkilöihin.

Toimenpiteet:

RO: Laki nro 17/2014 tietyistä kaupungin ulkopuolella sijaitsevan maatalousmaan myyntiä ja ostoa sääntelevistä toimenpiteistä ja sellaisten yritysten yksityistämisestä, jotka omistavat maatalousmaata valtion julkisessa omistuksessa ja yksityisessä hallinnassa, sekä valtion tilaviraston perustamisesta annetun lain nro 268/2001 muuttamisesta, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna.

DE: Kiinteistöjen hankintaan saatetaan soveltaa tiettyjä vastavuoroisuutta koskevia ehtoja.

Toimenpiteet:

DE: Siviilioikeuden säännösten johdantolaki (*Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche*, EGBGB).

ES: Ulkomaiset sijoitukset toimintoihin, jotka liittyvät suoraan sellaisten valtioiden diplomaattisten edustustojen kiinteistösijoituksiin, jotka eivät ole jäsenvaltioita, edellyttävät Espanjan ministerineuvoston hallinnollista lupaa, jollei sovelleta vastavuoroista vapauttamista koskevaa sopimusta.

Toimenpiteet:

ES: Kuninkaan asetus 664/1999, annettu 23 päivänä huhtikuuta 1999, ulkomaisista sijoituksista.

I-EU-2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Toimiala – Osa-ala	Asiantuntijapalvelut – Lakiasiaainpalvelut; patenttiasiamies, teollisoikeusasiamies, teollis- ja tekijänoikeusasiamies; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut, veroneuvontapalvelut, arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 osittain
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/kansallinen (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861 osittain)

Selvyyden vuoksi todetaan, että selittävien huomautusten ja erityisesti niiden 10 kohdan mukaisesti asianajajaliittoon rekisteröitymistä koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä vaatimus, jonka mukaan hakijalla on oltava vastaanottavassa maassa oikeustieteen tutkinto tai vastaava tai että hakija on suorittanut jonkin koulutuksen toimiluvan saaneen asianajajan valvonnassa taikka että asianajajaliiton jäsenyyden lisäksi hakijalla on toimipaikka tai postiosoite asianajajaliiton lainkäyttöalueella. Siinä määrin kuin nämä vaatimukset eivät ole syrjiviä, niitä ei luetella.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT: Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltioiden) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisia olevat asianajajat voivat tarjota lakiasiainpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta. Ulkomaalaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys kotimaassaan) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiaintoinimiston liikeloksesta saa olla enintään 25 prosenttia; loppuosan on oltava täysin pätevöityneiden ETA-valtion tai Sveitsin asianajajien hallussa, ja vain viimeksi mainitut voivat käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa lakiasiainyrityksen päätöksenteossa.

Toimenpiteet:

AT: *Rechtsanwaltsordnung* (asianajajalaki) – RAO, RGBL. Nro 96/1868, 1 ja 21c §.

BE (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Asianajajaliiton täysjäsenyys ja Belgian sisäistä oikeutta, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen edellyttävät asuinpaikkaa Belgiassa. Ulkomaalaista asianajajaa koskeva asuinpaikkavaatimus asianajajaliiton täysjäsenyyden saamiseksi on vähintään kuusi vuotta rekisteröintihakemuksen päivästä, tietyin edellytyksin kolme vuotta. Vaatimuksena on Belgian ulkoasiainministerin antama todistus kansallisen oikeuden tai kansainvälisen yleissopimuksen sallimasta vastavuoroisuudesta (vastavuoroisuusehto).

Toimenpiteet:

BE: Belgian oikeudenkäyntilaki (428–508 §); kuninkaan asetus, annettu 24 päivänä elokuuta 1970.

BG (koskee myös suosituimmuuskohtelua): EU:n ja jäsenvaltion oikeuden, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, mukaisten lakiasiainpalvelujen tarjoaminen on varattu jäsenvaltion kansalaisille tai ulkomaiden kansalaisille, joilla on asianajajan pätevyys ja jotka ovat saaneet asianajajan ammatin harjoittamiseen oikeuttavan tutkintotodistuksensa jäsenvaltiossa. Ulkomaisilla asianajajilla on oltava ylimmän asianajajaneuvoston päätöksellä annettu lupa toimia asianajajana, ja heidän on oltava merkitty ulkomaisten asianajajien yhdistettyyn rekisteriin. Ulkomaisten asianajajien mukana on oltava bulgarialainen asianajaja tuomioistuimissa edustettaessa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa Bulgariassa. Bulgariassa yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään vastavuoroista oikeusapua koskeva kahdenvälinen sopimus.

Toimenpiteet:

BG: Asianajajalaki, sovittelulaki ja laki notaareista ja notaaritoiminnasta.

CY: Lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla lakiasiainyrityksen osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

Toimenpiteet:

CY: Asianajajalaki (2 luku), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla nro 42/1961, 20/1963, 46/1970, 40/1975, 55/1978, 71/1981, 92/1983, 98/1984, 17/1985, 52/1985, 9/1989, 175/1991, 212/1991, 9(I)/1993, 56(I)/1993, 83(I)/1994, 76(I)/1995, 103(I)/1996, 79(I)/2000, 31(I)/2001, 41(I)/2002, 180(I)/2002, 117(I)/2003, 130(I)/2003, 199(I)/2004, 264(I)/2004, 21(I)/2005, 65(I)/2005, 124(I)/2005, 158(I)/2005, 175(I)/2006, 117(I)/2007, 103(I)/2008, 109(I)/2008, 11(I)/2009, 130(I)/2009, 4(I)/2010, 65(I)/2010, 14(I)/2011, 144(I)/2011, 116(I)/2012 ja 18(I)/2013.

CZ: Lakiasiaainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Sisäistä (EU:n ja jäsenvaltion) oikeutta koskevien lakiasiaainpalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa Tšekissä.

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 85/1996 Kok., laki lainopillisista ammateista.

DE: Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain asianajajille, joilla on ETA-valtiossa tai Sveitsissä suoritettu tutkinto. Heillä on tällöin oikeus tarjota Saksan sisäistä oikeutta koskevia lakiasiaainpalveluja. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa. Toimivaltainen asianajajaliitto voi myöntää poikkeuksia. Ulkomaisten asianajajien (joilla on muualla kuin ETA-valtiossa tai Sveitsissä hankittu pätevyys) voidaan soveltaa rajoituksia, jotka koskevat osakkeenomistusta lakiasiaintoimistossa, joka tarjoaa sisäiseen oikeuteen liittyviä lakiasiaainpalveluja. Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota ulkomaiseen oikeuteen perustuvia lakiasiaainpalveluja osoittamalla asiantuntemuksensa. Lakiasiaainpalvelujen tarjoaminen Saksassa edellyttää rekisteröintiä.

Toimenpiteet:

DE: *Bundesrechtsanwaltsordnung* (BRAO) (liittovaltion asianajajalaki), 59e, 59f ja 206 §; *Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland* (EuRAG); *Rechtsdienstleistungsgesetz* (RDG) 10 §.

DK: Lakiasiaainpalvelujen tarjoamiseen ”advokat”-ammattinimikettä (asianajaja) käyttäen sovelletaan vaatimuksia. Edustaminen tuomioistuimissa on varattu pääasiassa asianajajille, joilla on tanskalainen toimilupa. Lakiasiaintoimiston osakkaita voivat olla ainoastaan asianajajat, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, sekä muut kyseisen yrityksen tai muun Tanskassa rekisteröidyn lakiasiaintoimiston työntekijät. Lisäksi tanskalaisen lakiasiainyrityksen osakkeista 90 prosenttia on oltava tanskalaisen toimiluvan saaneiden asianajajien, jäsenvaltiossa pätevyyden saaneiden ja Tanskassa rekisteröityjen asianajajien, jotka toimivat aktiivisesti asianajajina kyseisessä yrityksessä tai sen emo- tai tytäryrityksessä, tai Tanskassa rekisteröityjen yritysten omistuksessa.

Toimenpiteet:

DK: *Lovbekendtgørelse* nr. 1101, annettu 22 päivänä syyskuuta 2017 (konsolidoitu laki nro 1101 oikeudenkäytöstä)

EE: Kun kyseessä ovat EU:n ja jäsenvaltion oikeuteen liittyvät lakiasianpalvelut, osallistuminen rikosoikeudellisiin menettelyihin ja edustaminen korkeimmassa oikeudessa, edellytetään asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo) Virossa. Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia.

Toimenpiteet:

EE: *Advokatuuriseadus* (asianajajaliittolaki);

Notariaadiseadus (notaarilaki);

Kohtutäituri seadus (haastemieslaki), *Tsiviilkohtumenethuse seadustik* (siviiliprosessilaki);
Halduskohtumenethuse seadus (hallintotuomioistuinprosessilaki);

Kriminaalmenethuse seadustik (rikosprosessilaki); ja

Väiäirteomenethuse seadustik (rikkomusprosessilaki).

EL: Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo).

Toimenpiteet:

EL: Uusi asianajajalaki nro 4194/2013.

ES: EU:n ja jäsenvaltion oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää kansalaisuutta koskevia poikkeuksia.

Toimenpiteet:

ES: *Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001*, 13.1a §.

FR: Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen Ranskan sisäistä oikeutta koskevissa asioissa, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä, jonka edellytyksenä on asuinpaikka Ranskassa tai sijoittautuminen Ranskaan.

Toimenpiteet:

FR: *Loi du 31 décembre 1971*, 56 §;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; ja

Loi 90-1259 du 31 décembre 1990, 7 §.

FI: Ammattinimikkeen ”asianajaja” käyttö edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa tai Sveitsissä ja asianajajaliiton jäsenyyttä. Lakiasiaainpalveluja, mukaan luettuna Suomen sisäinen oikeus, voi tarjota myös asianajajaliittoon kuulumaton henkilö.

Toimenpiteet:

FI: Laki asianajajista 496/1958, 1 ja 3 §; ja

oikeudenkäymiskaari (4/1734).

HR: Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasiaainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Kansainväliseen oikeuteen liittyvissä menettelyissä osapuolia voivat edustaa välimiestuomioistuimissa ja väliaikaisissa tuomioistuimissa ulkomaiset asianajajat, jotka ovat kotimaansa asianajajaliiton jäseniä.

Toimenpiteet:

HR: Laki lainopillisista ammateista (OG 9/94, 51/01, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Ulkomaiset asianajajat voivat antaa sisäistä oikeutta ja kansainvälistä oikeutta koskevaa oikeudellista neuvontaa yhteistyössä unkarilaisen asianajajan tai lakiasiainyrityksen kanssa.

Toimenpiteet:

HU: Vuoden 1998 laki XI asianajajista

LT (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltion) oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo) sekä asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Ulkomaiset asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimessa ainoastaan kahdenvälisten sopimusten mukaisesti.

Toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan laki nro IX-2066 asianajajaliitosta, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2004, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 12 päivänä joulukuuta 2017 annetulla lailla nro XIII-571.

LU: Luxemburgin sisäiseen oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Asianajajaliiton neuvosto voi poiketa ulkomaan kansalaista koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

LU: Laki, annettu 16 päivänä joulukuuta 2011, asianajajan ammatista 10 päivänä elokuuta 1991 annetun lain muuttamisesta.

LV (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Latvian sisäiseen rikosoikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta. Ulkomaiset asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimessa ainoastaan vastavuoroista oikeusapua koskevien kahdenvälisen sopimusten mukaisesti. Euroopan unionin tai ulkomaisten asianajajien osalta on olemassa erityisvaatimuksia. Esimerkiksi osallistuminen rikosoikeudenkäynteihin on sallittua ainoastaan yhteistyössä Latvian valantehneiden asianajajien liittoon kuuluvan asianajajan kanssa.

Toimenpiteet:

Rikosprosessilaki, 79 §, ja Latvian tasavallan asianajajalaki, 4 §.

MT: Maltan sisäiseen oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo).

Toimenpiteet:

MT: Laki riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestyksestä, 12 luku.

NL: Ainoastaan Alankomaiden rekisteriin merkityt, paikallisen toimiluvan saaneet asianajajat voivat käyttää nimikettä "asianajaja". Nimikkeen ”asianajaja” käyttämisen sijaan (ei-rekisteröityjen) ulkomaisten asianajajien on mainittava kotimaansa ammattialajärjestö Alankomaissa tapahtuvaa toimintaansa varten.

Toimenpiteet:

NL: Advocatenwet (asianajajalaki).

PT (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Portugalin sisäisen oikeuden harjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa) Portugalissa. Edustaminen tuomioistuimissa edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Ulkomaalaiset, joilla on Portugalin jonkin oikeustieteellisen tiedekunnan myöntämä tutkintotodistus, voivat rekisteröityä Portugalin asianajajaliittoon (Ordem dos Advogados) samoin ehdoin kuin Portugalin kansalaiset, jos heidän maassaan myönnetään vastavuoroinen kohtelu Portugalin kansalaisille.

Muut ulkomaalaiset, joilla on oikeustieteen korkeakoulututkinto, jonka jokin Portugalin oikeustieteellinen tiedekunta on tunnustanut, voivat rekisteröityä asianajajaliiton jäseniksi edellyttäen, että he suorittavat vaaditun auskultoinnin ja läpäisevät lopullisen arviointi- ja hyväksymistutkinnon. Ainoastaan sellaiset lakiasiainyritykset, joiden osakepääoma on yksinomaan Portugalin asianajajaliittoon hyväksytyjen asianajajien omistuksessa, voivat harjoittaa toimintaa Portugalissa.

Toimenpiteet:

PT: Laki 15/2005, 203 ja 194 §;

Portugalin asianajajaliiton perussääntö (*Estatuto da Ordem dos Advogados*) ja asetus 229/2004, 5 ja 7–9 §;

asetus 88/2003, 77 ja 102 §;

toimistoasianajajaliiton säännöstö (*Estatuto da Câmara dos Solicitadores*), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 49/2004 ja 14/2006 sekä asetuksella nro 226/2008;

laki 78/2001, 31 ja 4 §;

perhe- ja työasioiden sovittelua koskeva määräys (määräys 282/2010);

rikossovittelulaki 21/2007, 12 §;

laki maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjistä 32/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 282/2007 ja lailla 34/2009, mm. 3 ja 5 §; ja

asetus 54/2004, 1 § (*Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência*).

RO: Ulkomainen asianajaja ei saa esittää kirjallisia tai suullisia päätelmiä tuomioistuimessa tai muissa lainkäyttöelimissä, kansainvälisiä välimiesmenettelyjä lukuun ottamatta.

Toimenpiteet:

RO: Asianajajalaki,

Sovittelulaki ja

Laki notaareista ja notaaritoiminnasta.

SI (koskee myös suosituimmuuskohtelua): Asiakkaiden edustaminen tuomioistuimessa maksua vastaan edellyttää kaupallista läsnäoloa Sloveniassa. Ulkomainen asianajaja, jolla on oikeus harjoittaa lakimiehen ammattia ulkomailla, voi harjoittaa lakiasianpalveluja tai lakimiehen ammattia asianajajalain 34a §:n mukaisesti, kunhan tosiasiallisen vastavuoroisuuden edellytys täyttyy. Oikeusministeriö vahvistaa vastavuoroisuusedellytyksen täyttymisen.

Toimenpiteet:

SI: *Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009* (asianajajalaki), Slovenian parlamentin laatima epävirallinen konsolidoitu teksti, 21 päivänä toukokuuta 2009).

SE: Ruotsin asianajajaliiton jäsenen voi palkata vain asianajajaliiton jäsen tai yritys, joka harjoittaa asianajajaliiton jäsenen liiketoimintaa. Asianajajaliiton jäsenen voi kuitenkin palkata ulkomainen asianajotoimintaa harjoittava yritys, jos kyseisellä yrityksellä on kotipaikka EU:ssa, ETA:n alueella tai Sveitsissä Ruotsin asianajajaliiton jäsen voi olla myös EU:n ulkopuolisen lakiasiaintoimiston palveluksessa, jollei Ruotsin asianajajaliiton hallituksen vahvistamasta poikkeuksesta muuta johdu. Yrityksen tai henkilöyhtiön muodossa toimintaansa harjoittavilla Ruotsin asianajajaliiton jäsenillä ei saa olla muita tehtäviä, eivätkä he saa harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin asianajajan ammattia.

Yhteistyö muiden asianajotoimistojen kanssa on sallittua, mutta yhteistyö ulkomaisten yritysten kanssa edellyttää asianajajaliiton hallituksen lupaa.

Asianajajaliiton jäsenyys ja nimikkeen ”advokat” käyttö edellyttävät asuinpaikkaa ETA-valtiossa tai Sveitsissä. Ruotsin asianajajaliiton hallitus voi myöntää poikkeuksia. Asianajajaliiton jäsenyys ei ole edellytys Ruotsin sisäisen oikeuden harjoittamiselle.

Toimenpiteet:

SE: *Rättegångsbalken* (Ruotsin oikeudenkäymiskaari) (1942:740) ja Ruotsin asianajajaliiton käytännesäännöt, hyväksytty 29 päivänä elokuuta 2008.

SK: Slovakian sisäiseen oikeuteen liittyvien lakiasiaainpalvelujen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). EU:n ulkopuolisten maiden asianajajien osalta edellytetään tosiasiallista vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

SK: Asianajolaki 586/2003, 5 ja 12 §.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

PL: Ulkomaiset asianajajat voivat sijoittautua ainoastaan rekisteröidyn henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön tai kommandiittiosakeyhtiön muodossa.

Toimenpiteet:

PL: Laki ulkomaisten asianajajien tarjoamasta oikeusavusta Puolan tasavallassa, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2002, 19 §.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

IE: Irlannin sisäiseen oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo) Irlannissa.

Toimenpiteet:

IE: Solicitors Acts 1954–2011 (asianajajalait vuosilta 1954–2011).

IT: Sisäiseen (EU:n ja jäsenvaltioiden) oikeuteen liittyvien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen, mukaan luettuna edustaminen tuomioistuimissa, osalta edellytetään asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo).

Toimenpiteet:

IT: Kuninkaan asetus 1578/1933, 17 §, Laki lainopillisista ammanteista.

- b) Patenttiasiamiehet, teollisoikeusasiamiehet, teollis- ja tekijänoikeusasiamiehet (CPC 879 osittain sekä 861 ja 8613)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG, CY, EE ja LT: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta.

DE: Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain sellaisille patenttilakimiehille, joilla on Saksassa suoritettu tutkinto. Heillä on tällöin oikeus tarjota Saksan sisäistä oikeutta koskevia patenttiasiamiespalveluja. Ulkomaiset patenttilakimiehet voivat tarjota ulkomaiseen oikeuteen perustuvia lakiasiainpalveluja osoittamalla asiantuntemuksensa. Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen Saksassa edellyttää rekisteröintiä. Ulkomaiset (joilla on muualla kuin ETA-valtiossa tai Sveitsissä suoritettu tutkinto) patenttilakimiehet eivät saa perustaa yritystä yhdessä kansallisten patenttilakimiesten kanssa. Ulkomaiset (muut kuin ETA-valtion ja Sveitsin) patenttilakimiehet voivat toteuttaa kaupallisen läsnäolonsa ainoastaan yhtiömuodossa *Patentanwalts-GmbH* tai *Patentanwalt-AG*, ja he voivat hankkia ainoastaan vähemmistöosuuden.

ES ja PT: Teollisoikeusasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta.

IE: Oikeudellinen muoto sijoittauduttaessa edellyttää, että vähintään yksi yrityksen johtajista, osakkaista, päälliköistä tai työntekijöistä rekisteröidään Irlannissa patenttiasiamieheksi tai teollis- ja tekijänoikeusasiamieheksi. Rajat ylittävä toiminta edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta, kaupallista läsnäoloa ja päätoimipaikkaa ETA-valtiossa sekä ETA-valtion lainsäädännön mukaista pätevyyttä.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

IE: Sijoittautuminen edellyttää, että vähintään yksi yrityksen johtajista, osakkaista, päälliköistä tai työntekijöistä rekisteröidään Irlannissa patenttiasiamieheksi tai teollis- ja tekijänoikeusasiamieheksi. Rajat ylittävä toiminta edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta, kaupallista läsnäoloa ja päätoimipaikkaa ETA-valtiossa sekä ETA-valtion lainsäädännön mukaista pätevyyttä.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

EE: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää pysyvää asuinpaikkaa.

CY, FI ja HU: Patenttiasiamiehen toiminnan harjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa.

SI: Rekisteröityjen oikeuksien (patentit, tavaramerkit ja mallisuoja) haltijalla tai hakijalla on oltava asuinpaikka Sloveniassa. Vaihtoehtoisesti vaaditaan Sloveniassa rekisteröity patenttiasiamies tai tavaramerkki- ja malliasiamies, jonka päätarkoituksena on suorittaa esimerkiksi menettelyihin ja ilmoituksiin liittyviä palveluja.

Toimenpiteet:

BG: Asetus teollis- ja tekijänoikeuksia koskevasta edustajista, 4 §.

CY: Asianajajalaki (2 luku), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla nro 42/1961, 20/1963, 46/1970, 40/1975, 55/1978, 71/1981, 92/1983, 98/1984, 17/1985, 52/1985, 9/1989, 175/1991, 212/1991, 9(I)/1993, 56(I)/1993, 83(I)/1994, 76(I)/1995, 103(I)/1996, 79(I)/2000, 31(I)/2001, 41(I)/2002, 180(I)/2002, 117(I)/2003, 130(I)/2003, 199(I)/2004, 264(I)/2004, 21(I)/2005, 65(I)/2005, 124(I)/2005, 158(I)/2005, 175(I)/2006, 117(I)/2007, 103(I)/2008, 109(I)/2008, 11(I)/2009, 130(I)/2009, 4(I)/2010, 65(I)/2010, 14(I)/2011, 144(I)/2011, 116(I)/2012 ja 18(I)/2013.

DE: *Patentanwaltsordnung* (PAO), 52e, 52 f, 154a ja 154 b §.

EE: *Patendivoliniku seadus* (patenttiasiamieslaki) 2 ja 14 §.

ES: *Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad*, 155–157 §.

FI: Tavaramerkkilaki (7/1964); Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (22/2014); ja

laki kasvinjalostajanoikeudesta (1279/2009) ja mallioikeuslaki (221/1971).

HU: Laki XXXII patenttiasiamiehistä vuodelta 1995.

IE: *Trade Marks Act 1996* (tavaramerkkilaki vuodelta 1996), sellaisena kuin se on muutettuna, 85 ja 86 §;

Trade Marks Rules 1996 (tavaramerkkisäännöt vuodelta 1996), sellaisena kuin se on muutettuna, sääntö 51;

Patent Act 1992 (patenttilaki vuodelta 1992), sellaisena kuin se on muutettuna, 106 ja 107 §, ja

Register of Patent Agent Rules S.I. 580 of 2015 (patenttiasiamiessäännöt S.I 580 vuodelta 2015).

LT: Tavaramerkkilaki nro VIII-1981, annettu 10 päivänä lokakuuta 2000;

mallioikeuslaki nro IX-1181, annettu 7 päivänä marraskuuta 2002;

patenttilaki nro I-372, annettu 18 päivänä tammikuuta 1994, laki puolijohdetuotteiden piirimallien oikeudellista suojasta, annettu 16 päivänä kesäkuuta 1998; ja

patenttiasiamieslaki nro 362, hyväksytty Liettuan tasavallan hallituksen määräyksellä 20 päivänä toukokuuta 1992 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 8 päivänä marraskuuta 2004, nro 1410)

PT: Asetus 15/95, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 17/2010, määräyksen (*portaria*) 1200/2010 5 §:llä ja määräyksellä (*portaria*) 239/2013; ja

laki 9/2009.

SI: *Zakon o industrijski lastnini* (Laki teollisoikeuksista), *Uradni list RS*, št. 51/06 – *uradno prečiščeno besedilo in 100/13* (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 51/06 – virallinen konsolidoitu teksti ja 100/13).

- c) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 8621 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219, 86220)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito palvelujen tarjoaminen edellyttää ulkomaisilta palveluntarjoajilta talous-, rahoitus- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoasiainministerin suostumuksella. (CPC 86213, 86219, 86220).

Toimenpiteet:

FR: *Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945*, 3, 7, 7 ter, 7 quinquies, 27 ja 42 bis §.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevyityneiden ulkomaisten tilinpitäjien ja kirjanpitäjien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia. Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa (CPC 862).

Toimenpiteet:

AT: *Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz* (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl. I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §; ja

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I Nr. 191/2013, 7, 11 ja 28 §.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

IT: Asuinpaikka tai yrityksen kotipaikka on edellytys ammattirekisteriin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoamiselle (CPC 86213, 86219 ja 86220).

Toimenpiteet:

IT: Asetus 139/2005 ja laki 248/2006.

SI: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito palvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun (CPC 86213, 86219 ja 86220).

Toimenpiteet:

SI: Tilintarkastuslaki (ZRev-2), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 65/2008 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 63/13);

yhtiölaki (ZGD-1), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 42/2006 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 15/17); ja

laki palveluista sisämarkkinoilla, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 21/10.

- d) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

EU: Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnustaa Meksikon tai minkä tahansa kolmannen maan kansalaisuuden omaavien tilintarkastajien tutkinnon vastaavuuden ja antaa heille luvan toimia Euroopan unionissa lakisääteisenä tilintarkastajana vastavuoroisuuden pohjalta (CPC 8621).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

ES: Lakisääteisen tilintarkastajan on oltava jäsenvaltion kansalainen. Tätä varausta ei sovelleta Espanjan säännellyillä markkinoilla listattujen EU:n ulkopuolisten maiden yritysten tilintarkastuksiin.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevöityneiden ulkomaisten tilintarkastajien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia. Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa.

SI: Kolmannen maan tilintarkastusyhteisö voi olla osakkeenomistaja slovenialaisessa tilintarkastusyrityksessä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yrityksen kanssa, jos sen kolmannen maan lainsäädännön mukaan, jossa tilintarkastusyhteisö on perustettu, slovenialaiset tilintarkastusyritykset voivat olla osakkeenomistajia kyseisen maan tilintarkastusyhteisössä tai muodostaa henkilöyhtiön tällaisen yhteisön kanssa (vastavuoroisuusvaatimus). Sloveniaan sijoittautuneen tilintarkastusyrityksen hallintoneuvoston jäsenistä vähintään yhden on asuttava vakinaisesti Sloveniassa.

SK: Vain yritykset, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeuksista vähintään 60 prosenttia on varattu Slovakian tai jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Slovakiassa.

Ainoastaan rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Ylempi johto ja hallitukset:

BE: Vaatimuksena on Belgiaan sijoittautuminen. Ammatinharjoittamisen ja siihen liittyvien asiakirjojen ja kirjeenvaihdon säilyttämisen on tapahduttava Belgiassa, ja sijoittautuneella yrityksellä on oltava vähintään yksi hallinto- tai johtohenkilö, joka on hyväksytty toimimaan tilintarkastajana.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

DK: Lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää hyväksymistä tilintarkastajana Tanskassa. Hyväksyntä edellyttää asuinpaikkaa jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa.

FI: Vähintään yhdellä suomalaisen osakeyhtiön ja sellaisten yhtiöiden, joilla on velvollisuus suorittaa tilintarkastus, tilintarkastajalla on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa. Tilintarkastajan on oltava paikallisesti hyväksytty tilintarkastaja tai paikallisesti hyväksytty tilintarkastusyhteisö.

HR: Tilintarkastuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Kroatiaan sijoittautuneet oikeushenkilöt tai Kroatiassa asuvat luonnolliset henkilöt.

IT: Luonnollisten henkilöiden suorittamien tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa Italiassa.

LT: Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista ETA-valtioon.

PL: Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun.

SE: Sellaisten taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksyttyjä tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jollei hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen muuta salli erityistapauksissa. Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat ja Ruotsissa rekisteröidyt tilintarkastusyrietykset voivat tarjota lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevia palveluja. Asuinpaikkaa ETA-valtiossa edellytetään. Nimikkeitä ”hyväksytty tilintarkastaja” ja ”valtuutettu tilintarkastaja” saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa.

SI: Kaupallista läsnäoloa edellytetään.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta; ja direktiivi 2006/43/EY tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl. I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §;

BE: Laki yritystilintarkastajien instituutin perustamisesta ja yritystilintarkastajien ammatin julkisen valvonnan järjestämisestä, annettu 22 päivänä heinäkuuta 1953, yhteensovitettu 30 päivänä huhtikuuta 2007

DK: *Revisorloven* (hyväksyttyjä tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä koskeva Tanskan laki), laki nro 1167, annettu 9 päivänä syyskuuta 2016

ES: *Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas* (uusi tilintarkastuslaki 22/2015, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2015)

FI: Tilintarkastuslaki (459/2007); ja

alakohtaiset lait, joissa edellytetään paikallisesti hyväksyttyjen tilintarkastajien käyttämistä

HR: Tilintarkastuslaki (OG 146/05, 139/08, 144/12), 3 §

IT: Asetus 58/1998, 155, 158 ja 161 §;

tasavallan presidentin asetus 99/1998; ja

asetus 39/2010, 2 §

LT: Tilintarkastuslaki nro VIII -1227, annettu 15 päivänä kesäkuuta 1999 (uusi toisinto nro X-1676, annettu 3 päivänä heinäkuuta 2008)

PL: Laki lakisääteisistä tilintarkastajista, tilintarkastusyhteisöistä ja julkisesta valvonnasta, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, Puolan virallinen lehti vuodelta 2017, kohta 1089

SE: *Revisorslagen* (tilintarkastajalaki) (2001:883); *Revisionslag* (tilintarkastuslaki) (1999:1079); *Aktiebolagslagen* (osakeyhtiölaki) (2005:551), *Lag om ekonomiska föreningar* (laki taloudellisista yhteenliittymistä) (1987:667); ja

muut säädökset, joilla säännellään hyväksytyjen tilintarkastajien toimintaa

SI: Tilintarkastuslaki (ZRev-2), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 65/2008 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 63/13); ja

yhtiölaki (ZGD-1), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 42/2006 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna nro 15/17)

SK: Laki nro 423/2015 lakisääteisestä tilintarkastuksesta

- e) Veroneuvontapalvelut (CPC 863, lukuun ottamatta verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan ”lakiasiainpalvelut”)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT: Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevöityneiden ulkomaisten veroneuvojien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei saa ylittää 25:tä prosenttia. Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA-valtiossa.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Veroneuvojilta edellytetään jäsenvaltion kansalaisuutta.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

HU: Veroneuvontapalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa, kun niitä tarjoaa Unkarin alueella oleskeleva luonnollinen henkilö.

IT: Edellytetään asuinpaikkaa Italiassa.

Toimenpiteet:

AT: *Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz* (laki tilintarkastajista ja tilintarkastajan ammatista, BGBl. I Nr. 58/1999), 12, 65, 67 ja 68 (1) 4 §

BG: Kirjanpitolaki, laki riippumattomasta tilintarkastuksesta, luonnollisten henkilöiden tuloverolaki ja yritysten tuloverolaki

HU: Laki verotussäännöistä XCII/2003 ja

valtiovarainministeriön asetus nro 26/2008 veroneuvontapalvelujen toimiluvista ja rekisteröinnistä

IT: Asetus 139/2005 ja laki 248/2006.

- f) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674)

Ainoastaan sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusosalta. Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen osalta sovelletaan ETA-valtion kansalaisuusvaatimusta (CPC 8674).

HR: valtuutetun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on validoitava kaikki ulkomaisen arkkitehdin, insinöörin tai kaupunkisuunnitteluarkkitehdin laatimat suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Arkkitehtipalvelujen tarjoaminen sisältää töiden toteuttamisen valvonnan (CPC 8671 ja 8674). Vastaanottavassa maassa toimiluvan saaneiden ulkomaisten arkkitehtien, jotka haluavat harjoittaa ammattiaan satunnaisesti Belgiassa, on saatava ennakkolupa sen maantieteellisen alueen arkkitehtiliiton neuvostolta, jossa he aikovat harjoittaa toimintaansa.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

CY: Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelujen, teknisten palvelujen ja teknisten kokonaispalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

IT: Asuinpaikka tai yrityksen kotipaikka tai osoite Italiassa on edellytys ammattirekisteriin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena arkkitehtipalvelujen ja teknisten palvelujen tarjoamiselle (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

HU: Seuraavien palvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-valtiossa, kun niitä tarjoaa Unkarin alueella oleskeleva luonnollinen henkilö: arkkitehtipalvelut, tekniset palvelut (sovelletaan ainoastaan korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin), tekniset kokonaispalvelut ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

SK: Asuinpaikka ETA-valtiossa on edellytys ammattikamariin merkitsemiselle, mikä on vaatimuksena arkkitehtipalvelujen ja teknisten palvelujen tarjoamiselle (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674).

Toimenpiteet:

BE: Laki arkkitehdin ammattinimikkeen suojaamisesta, annettu 20 päivänä helmikuuta 1939; ja

laki, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1963, jonka nojalla on 16 päivänä joulukuuta 1983 annettu Arkkitehtiliiton kansallisen neuvoston laatimat etiikkaa koskevat määräykset (hyväksytty 18 päivänä huhtikuuta 1985 annetun kuninkaan päätöksen 1 §:llä, Belgian virallinen lehti, 8 päivä toukokuuta 1985)

BG: Aluesuunnittelulaki,

laki rakennusalan ammattikamarista; ja

laki hankekehittämisestä ja hankesuunnittelusta vastaavien arkkitehtien ja insinöörien ammattikamarista

CY: Laki 41/1962;

laki 224/1990; ja

laki 29(i)/2001

CZ: Laki talonrakennuslalla toimivien valtuutettujen arkkitehtien sekä valtuutettujen insinöörien ja teknikkojen ammatin harjoittamisesta nro 360/1992 Kok.

HR: Laki aluesuunnittelun ja rakentamisen arkkitehtipalveluista ja teknisistä palveluista (OG 152/08, 49/11 ja 25/13); ja

aluesuunnittelulaki, annettu 12 päivänä joulukuuta 2013 (011-01/13-01/291)

HU: Laki arkkitehtien ja insinöörien ammattikamareista LVIII/1996.

IT: Kuninkaan asetus 2537/1925 arkkitehdin ja insinöörin ammatin sääntelystä;

laki 1395/1923; ja tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 328/2001

SK: Arkkitehti- ja insinöörilaki 138/1992, 3, 15, 15a, 17a ja 18a §.

I-EU-3 – Asiantuntijapalvelut – Terveystenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimiala – Osa-ala	Ammatilliset palvelut – lääkäripalvelut (mukaan lukien psykologit) ja hammashoitopalvelut; kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut; eläinlääkintäpalvelut; farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut
Toimialaluokka:	CPC 9312, 93191, 932, 63211
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 852, 9312, 93191)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

CY: Lääkäri- ja hammashoitopalvelujen, kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen (mukaan lukien psykologit) tarjoamiseen sovelletaan Kyproksen kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

Toimenpiteet:

CY: Laki lääkäreiden rekisteröinnistä, 250 luku;

laki hammaslääkäreiden rekisteröinnistä, 249 luku;

laki 75(I)/2013 – jalkahoitajat;

laki 33(I)/2008 – sairaalafyysikot;

laki 34(I)/2006 – toimintaterapeutit;

laki 9(I)/1996 – hammasteknikot;

laki 68(I)/1995 – psykologit;

laki 16(I)/1992;

laki 23(I)/2011 – radiologit ja radioterapeutit;

laki 31(I)/1996 – ravitsemusterapeutit ja ravitsemusasiantuntijat;

laki 140/1989 – fysioterapeutit; ja laki 214/1988 – sairaanhoitajat.

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Ammattiin rekisteröitymiselle voidaan asettaa maantieteellisiä rajoituksia, jotka koskevat sekä oman että muiden maiden kansalaisia. Sijoittautumista koskevia vaatimuksia saatetaan soveltaa lääkäri-, hammashoito- ja kätilöpalveluihin.

Lääkäreiden (mukaan luettuina psykologit, psykoterapeutit ja hammaslääkärit) on rekisteröidyttävä alueelliseen lakisääteisen sairausvakuutuksen lääkäri- tai hammaslääkärirekisteriin (*kassenärztliche* tai *kassenzahnärztliche Vereinigungen*), jos he haluavat hoitaa lakisääteisten sairaskassojen vakuuttamia potilaita. Rekisteröintiin saatetaan soveltaa määrällisiä rajoituksia riippuen lääkäreiden maantieteellisestä jakautumisesta. Rajoituksia ei sovelleta hammaslääkäreihin. Rekisteröinti on pakollinen vain julkisessa terveydenhuollossa toimiville lääkäreille. Näiden palvelujen tarjoamiseen vaadittavan sijoittautumisen oikeudelliseen muotoon saatetaan soveltaa syrjimättömiä rajoituksia.

Sijoittautumista koskevia vaatimuksia saatetaan soveltaa.

Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt lääkärin fyysinen läsnäolo. Tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää saatetaan rajoittaa keskinäisen toimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi (CPC 9312 ja 93191).

Toimenpiteet:

DE: *Bundesärzteordnung* (lääkäreitä koskeva liittovaltion määräys);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde;

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (laki psykoterapiapalvelujen tarjoamisesta, annettu 16 päivänä heinäkuuta 1998);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung;

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers;

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege;

Musterberufordnung für Ärzte (lääkärien ammattieettinen säännöstö), 7 § 3 mom.;

SGB V (Sosiaaliturvalaki nro V), 95, 99 § ja sitä seuraavat §:t (lakisääteinen terveystakuutus);

Hebammengesetz (kättilölaki), 1 §:n 2 ja 5 mom., SGB V (sosiaaliturvasäännöstö nro V), 291b § (telelääketieteen harjoittajat);

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg, in der Fassung vom 16.03.1995 (GBl. BW vom 17.05.1995, s. 314).

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern, annettu 6 päivänä helmikuuta 2002 (BAY GVBl 2002, s. 42);

Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz), annettu 4 päivänä syyskuuta 1978 (Berliner GVBl. s. 1937, rev. s. 1980);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG), annettu 28 päivänä huhtikuuta 2003, 31 §;

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG), annettu 12 päivänä toukokuuta 2005;

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW), annettu 9 päivänä toukokuuta 2000, 29 §;

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz), annettu 7 päivänä helmikuuta 2003, 20 §;

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG), annettu 24 päivänä toukokuuta 1994 (SächsGVBl. s. 935);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/-psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG), annettu 19 päivänä marraskuuta 2007; ja

Thüringer Heilberufegesetz, annettu 29 päivänä tammikuuta 2002 (GVBl 2002, s. 125).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu:

IT: Psykologin palvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n kansalaisuutta. Ulkomaisten ammatinharjoittajien voidaan sallia harjoittaa ammattiaan vastavuoroisuuden perusteella (CPC 9312 osittain).

Toimenpiteet:

IT: Laki psykologin ammatista 56/1989.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu:

AT: Ainoastaan ETA-valtion kansalaiset voivat tarjota eläinlääkintäpalveluja.

Kansalaisvaatimuksesta poiketaan muiden kuin ETA-maiden kansalaisten tapauksessa, jos kyseisen muun kuin ETA-maan kanssa on tehty sopimus, jossa määrätään kansallisesta kohtelusta eläinlääkäripalveluja koskevien investointien ja rajat ylittävän kaupan osalta.

ES: Ammattijärjestön jäsenyys on edellytyksenä ammatin harjoittamiselle, ja lisäksi edellytetään EU:n kansalaisuutta, josta voidaan joustaa kahdenvälisen ammatteja koskevan sopimuksen perusteella.

FR: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta, mutta kansalaisuusvaatimuksesta voidaan poiketa vastavuoroisuuden periaatetta noudattaen.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

CY: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EL: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta.

HU: ETA-valtion kansalaisuus on edellytys Unkarin eläinlääkärikamarin jäsenyydelle, joka on puolestaan vaatimuksena eläinlääkintäpalvelujen tarjoamiselle.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

HR: Ainoastaan EU:n kansalaiset voivat perustaa eläinlääkärin vastaanoton Kroatiaassa.

PL: Puolan alueella oleskelevista luonnollisista henkilöistä ainoastaan EU:n kansalaiset voivat tarjota eläinlääkäripalveluja. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää fyysistä läsnäoloa alueella.

HR: Ainoastaan oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioon eläinlääkintätoimintaa varten, voivat tarjota rajat ylittäviä eläinlääkintäpalveluja Kroatiaassa.

IT ja PT: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

SI: Ainoastaan oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioon eläinlääkintätoimintaa varten, voivat tarjota rajat ylittäviä eläinlääkintäpalveluja Sloveniassa.

SK: Asuinpaikka ETA-valtiossa on edellytys ammattikamariin merkitsemiselle, mikä on puolestaan vaatimuksena ammatin harjoittamiselle.

Toimenpiteet:

AT: *Tierärztegesetz* (Eläinlääkärilaki), BGBl. Nr. 16/1975, §3 (2) (3).

CY: Laki 169/1990.

CZ: Laki nro 166/1999 Kok. (Eläinlääkärilaki), 58–63 § sekä 39 §; ja

Laki nro 381/1991 Kok. (Tšekin tasavallan eläinlääkärikamarista), 4 §.

EL: Presidentin asetus 38/2010; ja

ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Kreikan virallinen lehti 2157/B)

ES: *Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española*, 62 ja 64 §

FR: *Code rural et de la pêche maritime*, L241-1; L241-2 ja L241-2-1 §

HR: Eläinlääkärilaki (OG 41/07, 55/11), 89 ja 106 §

HU: Laki CXXVII/2012 Unkarin eläinlääkärikamarista ja eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen ehdoista.

IT: Asetus C.P.S. 233/1946, 7–9 §; ja

tasavallan presidentin asetus (DPR) 221/1950, 7 §

PL: Laki eläinlääkärin ammatista ja eläinlääkärikamareista, annettu 21 päivänä joulukuuta 1990

PT: Asetus 368/91 (eläinlääkärien ammattialajärjestön säännöstö)

SI: *Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev* (eläinlääkäreiden ammattipätevyyden tunnustamista koskevat säännöt), *Uradni list RS, št.* (virallinen lehti N:o) 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016, Laki palveluista sisämarkkinoilla, Slovenian tasavallan virallinen lehti N:o 21/2010.

SK: Laki yksityisistä eläinlääkäreistä 442/2004, 2 §

- c) Farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnällisten tuotteiden ja ortopediatuotteiden vähittäismyynti sekä farmaseuttien tarjoamat muut palvelut (CPC 63211)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

AT: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta. Apteekin vuokraoikeuden haltijoiden ja apteekin toiminnasta vastaavien henkilöiden on oltava ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisia.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnällisten tuotteiden ja ortopediatuotteiden sekä farmaseuttien tarjoamien muiden palvelujen tarjoamiseen (CPC 63211).

DE: Muiden maiden kansalaiset tai henkilöt, jotka eivät ole suorittaneet farmasia-alan tutkintoa Saksassa, voivat saada luvan ainoastaan sellaisen apteekin ostamiseen, joka on jo ollut toiminnassa edellisten kolmen vuoden aikana.

FR: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-maan tai Sveitsin kansalaisuutta. Ulkomaalaisille farmaseuteille voidaan myöntää sijoittautumislupa vuotuisten kiintiöiden puitteissa.

EL: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää EU:n kansalaisuutta.

HU: Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta.

LV: Voidakseen alkaa harjoittaa itsenäisesti apteekkitoimintaa ulkomaisen farmaseutin tai farmaseutin avustajan, joka on saanut koulutuksen muussa kuin EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa, on työskenneltävä vähintään yksi vuosi apteekissa farmaseutin valvonnassa.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiden kansalaisilta vaaditaan pysyvä oleskelulupa (vaatimuksena on fyysinen läsnäolo).

DE: Asuinpaikkavaatimusta sovelletaan farmaseutin toimiluvan saamiseen tai apteekin perustamiseen farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden yleisölle tapahtuvaa vähittäismyyntiä varten.

Toimenpiteet:

AT: *Apothekengesetz* (apteekkilaki), RGBL. Nr. 5/1907, sellaisena kuin se on muutettuna, 3, 4 ja 12 §;

Arzneimittelgesetz (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, sellaisena kuin se on muutettuna, 57, 59 ja 59a §;

Medizinproduktegesetz (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki, 146, 161, 195, 222, 228 §

CY: Laki farmaseuttisista valmisteista ja myrkyistä, 254 luku

DE: *Apothekengesetz* (Saksan apteekkilaki), 2 §:n 2 mom. ja 11a §;

Arzneimittelgesetz (Saksan lääkelaki), 43 §:n 1 mom., 73 §:n 1 mom. 1a kohta.; ja

Medizinproduktegesetz, 11 §:n 2 ja 3 mom., ja *Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten*

EE: *Ravimiseadus* (lääkelaki), RT I 2005, 2, 4, 29 §:n 2 mom.; ja

Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (laki terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä, RT I 2001, 50, 284)

EL: Laki 5607/1932, sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 1963/1991 ja 3918/2011

ES: *Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia* (laki 16/1997, annettu 25 päivänä huhtikuuta, apteekkipalvelujen sääntelystä), 2 ja 3.1 §; ja *Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios* (laki 29/2006).

FR: *Code de la santé publique*, L4221-1, L4221-13 ja L5125-10 §;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (laki 90-1258 vapaiden ammattien harjoittamisesta yhtiömuodossa) sekä *Loi 2011-331 du 28 mars 2011* ja *Loi 2015-990 du 6 août 2015*.

HR: Terveysturvolaaki (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

HU: Laki XCVIII/2006 luotettavaa ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista lääkkeiden ja lääkinnällisten apuvälineiden toimitusta ja lääkkeiden jakelua koskevista yleisistä määräyksistä.

IT: Laki 362/1991, 1, 4, 7 ja 9 §;

asetus C.P.S. 233/1946, 7–9 §; ja

Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 221/1950, 3 ja 7 §).

LU: *Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie* (liite a043), *Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie* (liite a041); ja

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (liite a017)

LV: Lääkelaki, 38 §.

MT: *Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) issued under the Medicines Act (Cap. 458)* (Lääkelain (458 luku) nojalla laaditut apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07))

PT: Asetus 307/2007, 9, 14 ja 15 §; ja

määräys 1430/2007

SI: Apteekkipalvelulaki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 85/2016); ja

lääkelaki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 17/2014)

SK: Laki 362/2011 farmaseuttisista tuotteista ja lääkinnällisistä laitteista, 6 §; ja

laki 578/2004 terveydenhuollon palveluntarjoajista, työntekijöistä ja ammattialajärjestöistä

I-EU-4 – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala – Osa-ala	Tutkimus- ja kehittämispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 851 ja 853
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU: Julkisin varoin rahoitettavia tutkimus- ja kehittämispalveluja (T&K-palvelut), jotka saavat EU:n rahoitusta EU:n tasolla, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n yrityksille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on unionissa (CPC 851, 853).

Julkisin varoin rahoitettavia T&K-palveluja, jotka saavat jäsenvaltion rahoitusta, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan kyseisen jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille kyseisen jäsenvaltion yrityksille, joiden päätoimipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa (CPC 851, 853).

Tämä varauma ei rajoita tai 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdassa tarkoitettua osapuolen myöntämien palvelukaupan tukien ja 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdassa tarkoitettua osapuolen julkisten hankintojen poissulkemista.

Toimenpiteet:

EU: Kaikki tämänhetkiset ja tulevat EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmat, mukaan luettuina Horisontti 2020 -puiteohjelmaan osallistumista koskevat säännöt ja yhteisiä teknologiaaloitteita koskevat asetukset, 185 artiklan mukaiset päätökset ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) sekä tämänhetkiset ja tulevat kansalliset, alueelliset ja paikalliset tutkimusohjelmat.

I-EU-5 – Kiinteistöalan palvelut

Toimiala – Osa-ala Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

CY: Kiinteistöalan palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Luonnollisilla henkilöillä on oltava asuinpaikka Tšekissä ja oikeushenkilöiden on oltava sijoittautunut Tšekkiin voidakseen saada toimiluvan kiinteistöalan palvelujen tarjoamista varten.

DK: Tanskan alueella toimivan luonnollisen henkilön tarjotessa kiinteistöalan palveluja vain hyväksytty kiinteistönvälittäjä, joka on Tanskan liiketoimintaviranomaisen ylläpitämään kiinteistönvälittäjärekisteriin merkitty luonnollinen henkilö, voi käyttää nimikettä ”kiinteistönvälittäjä”. Laissa edellytetään, että hakijalla on asuinpaikka Tanskassa, muussa EU:n jäsenvaltiossa, ETA-valtiossa tai Sveitsissä.

Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan tarjottaessa kiinteistöalan palveluja kuluttajille. Lisäksi kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia ei sovelleta kiinteistöjen vuokraukseen (CPC 822).

HR: Kiinteistöalan palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa ETA-valtiossa.

PT: Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään asuinpaikkaa ETA-valtiossa. Oikeushenkilöiltä edellytetään yrityksen perustamista ETA-valtioon.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

SI: Mikäli Meksiko sallii Slovenian kansalaisten ja yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja, Slovenia sallii samoin ehdoin Meksikon kansalaisten ja yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja, kun lisäksi seuraavat ehdot täyttyvät: oikeus toimia kiinteistönvälittäjänä lähtömaassa, asianmukaisten asiakirjojen toimittaminen siitä, että henkilö ei ole saanut tuomiota rikosasioissa, sekä merkitseminen kiinteistönvälittäjärekisteriin Slovenian toimivaltaisessa ministeriössä.

Toimenpiteet:

CY: Kiinteistönvälittäjälaki 71(1)/2010

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista

DK: *Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014*

HR: Kiinteistönvälityslaki (OG 107/07 ja 144/12), 2 §

PT: Asetus 211/2004 (3 ja 25 §), sellaisena kuin se on muutettuna ja uudelleenjulkaistuna asetuksella 69/2011

SI: Laki kiinteistönvälitystoimistoista

I-EU-6 – Yrityspalvelut

Toimiala – Osa-ala	Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut; tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut; maatalouteen liittyvät palvelut; turvallisuuspalvelut; työnvälityspalvelut; käännös- ja tulkkauspalvelut; muut liike-elämän palvelut
Toimialaluokka:	ISIC rev. 37, CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 831, 85990 osittain, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, 893 osittain
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman kuljettajaa tai käyttäjää (CPC 83103 ja 831)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

SE: Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja. Määräävällä ruotsalaisvaikutuksella tarkoitetaan sitä, että aluksen operointi tapahtuu Ruotsista. Ulkomaisille aluksille voidaan myöntää poikkeus tähän sääntöön, jos ruotsalainen oikeushenkilö tekee niistä vuokra- tai leasingvuokrasopimuksen ilman miehistöä. Poikkeuksen saamiseksi sopimus vuokraamisesta tai leasingvuokraamisesta ilman miehistöä on toimitettava Ruotsin merenkululaitokselle ja osoitettava, että vuokraaja vastaa kokonaan operoinnista ja vuokratun tai leasingvuokratun aluksen miehistöstä. Sopimuksen voimassaoloajan on oltava vähintään yhdestä kahteen vuotta (CPC 83103).

Toimenpiteet:

SE: Sjölagen (merilaki) (1994:1009), 1 luvun 1 §.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

SE: Sellaisten vuokraus- ja leasingpalvelujen tarjoajien, joissa autoja tai tiettyjä maastoajoneuvoja (terrängmotorfordon) vuokrataan tai leasingvuokrataan ilman kuljettajaa alle vuoden pituiseksi ajaksi, on nimettävä henkilö, joka on vastuussa muun muassa siitä, että toiminta toteutetaan sovellettavien sääntöjen ja määräysten mukaisesti ja että tieliikenneturvallisuuksääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön on asuttava Ruotsissa (CPC 831).

Toimenpiteet:

SE: *Lag (1998: 424) om biluthyrning* (laki autovuokrauksesta)

- b) Vuokraus- tai leasingpalvelut ja muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

EU: EU:n lentoliikenteen harjoittajan käyttämien ilma-alusten vuokraukseen tai leasingvuokraukseen ilman miehistöä (*dry lease*) sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. *Dry lease* -sopimukseen, jonka osapuolena on EU:n lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava EU:n tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietty kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai tietty osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa (CPC 83104).

Jos EU:n ulkopuolella toimivat tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien (TPJ) tarjoajat eivät myönnä EU:n lentoliikenteen harjoittajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua, tai jos EU:n ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä EU:n TPJ-palvelujen tarjoajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa kohtelua, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta EU:ssa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan kohtelun EU:n ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai EU:n lentoliikenteen harjoittajat EU:n ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (uudelleen laadittu toisinto); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytäntesäännöistä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 kumoamisesta.

c) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)

Sijoitusten osalta – Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu:

FR: Biologeilta edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta.

CY: Kemistien ja biologisten palvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta.

Sijoitusten osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, paikallinen läsnäolo:

IT: Biologeilta, kemisteiltä, agronomeilta ja ”*periti agrari*” -ammattin harjoittajilta edellytetään ammattirekisteriin merkitsemistä. Kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

BG: Rajojen yli tapahtuva teknisten testaus- ja analyysipalvelujen tarjoaminen edellyttää Bulgarian kauppalaain mukaista sijoittautumista ja rekisteröitymistä kaupparekisteriin.

Maantieajoneuvojen teknisen kunnan osoittamiseksi tarvittavien määräaikaistarkastusten suorittamiseksi henkilön on oltava rekisteröity Bulgarian kauppalaain tai voittoa tavoittelemattomia oikeudellisia henkilöitä koskevan lain mukaisesti tai sen on oltava rekisteröity muussa EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

BG: Laki tuotteiden teknisistä vaatimuksista;

mittauslaki;

laki vaatimustenmukaisuudesta vastaavien viranomaisten kansallisesta akkreditoinnista;

laki puhtaasta ulkoilmasta; ja

vesilaki ja määräys N-32 määräaikaistarkastuksista maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi.

CY: Laki kemistien rekisteröinnistä vuodelta 1988 (laki nro 157/1988), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla nro 24(I)/1992 ja 20(I)/2004, ja laki 157/1988

FR: *Code de la Santé Publique*, L 6213-1 – 6213-6 §

IT: Biologit ja kemistit: Laki biologin ammatista 396/1967;

kemistin ammattia koskeva kuninkaan asetus 842/1928

- c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut – välimies- ja sovittelupalvelut (CPC 86602)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

HU: Sovittelupalvelujen (välimies- ja sovittelupalvelut) harjoittaminen edellyttää oikeusjärjestelmästä vastaavan ministerin lupaa, joka annetaan merkitsemällä rekisteriin ja joka voidaan myöntää ainoastaan luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, joilla on asuinpaikka Unkarissa tai jotka ovat sijoittautuneet sinne.

Toimenpiteet:

HU: Sovittelulaki LV/2002.

d) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, paikallinen läsnäolo:

IT: Geologirekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena maanmittarin ja geologin ammatin harjoittamiselle sekä etsintäpalvelujen ja kaivosten toimintaan liittyvien palvelujen jne. tarjoamiselle, edellyttää asuinpaikkaa tai yrityksen toimipaikkaa Italiassa. Toiminta edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta, mutta ulkomaalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

BG: Maankuoren liikkeitä mitattaessa kiinteistörekistereihin, maanmittaukseen ja kartografiaan liittyviä tehtäviä suorittavilta luonnollisilta henkilöiltä edellytetään sijoittautumista ja ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisuutta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Asianomaisten palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

FR: Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan etsintä- ja koekaivauspalvelujen tarjoamista varten.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

HR: Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultointipalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut voidaan toteuttaa Kroatian alueella vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta.

Toimenpiteet:

BG: Maa- ja kiinteistörekisterilaki ja maanmittaus- ja kartografialaki

CY: Laki 224/1990

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008*

HR: Määräys vaatimuksista, jotka koskevat oikeushenkilöille annettavaa lupaa toteuttaa ammatillisia ympäristönsuojelutoimia (OG No.57/10), 32–35 §

IT: Geologit: Laki 112/1963, 2 ja 5 §, D.P.R. 1403/1965, 1 §

e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

IT: Biologeihin ja kemisteihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta, ja heiltä edellytetään kirjautumista ammattirekisteriin.

BG: Rajojen yli tapahtuva teknisten testaus- ja analyysipalvelujen tarjoaminen edellyttää Bulgarian kauppalaan mukaista sijoittautumista ja rekisteröitymistä kaupparekisteriin. Maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi tarvittavien määräaikaistarkastusten suorittamiseksi henkilön on oltava rekisteröity Bulgarian kauppalaan tai voittoa tavoittelemattomia oikeudellisia henkilöitä koskevan lain mukaisesti tai sen on oltava rekisteröity muussa EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa.

PT: Kemistin ammatti on varattu luonnollisille henkilöille.

Toimenpiteet:

BG: Toimenpiteet:

laki vaatimustenmukaisuudesta vastaavien viranomaisten kansallisesta akkreditoinnista;

laki puhtaasta ulkoilmasta; ja

vesilaki ja määräys N-32 määräaikaistarkastuksista maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi.

IT: Laki agronomien *periti agrari* -ammattista 3/1976; laki 434/1968, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 54/1991.

PT: Asetus 119/92;

laki 47/2011; ja

asetus 183/98

f) Työnvälityspalvelut (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Flanderi, Vallonia, saksankielinen yhteisö: Yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on todistettava, että se tarjoaa työnvälityspalveluja alkuperämaassaan (CPC 87202).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

DE: Tilapäisen työvoiman välitystä koskevan toimiluvan saaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta tai kaupallista läsnäoloa EU:ssa (*Arbeitnehmerüberlassungsgesetz* (laki tilapäisen työvoiman välityksestä), 3 §:n 3 ja 5 mom.). Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa asetuksen, joka koskee EU:n ulkopuolisen ja ETA:n ulkopuolisen henkilöstön sijoittamista ja palkkaamista tiettyihin, esimerkiksi terveydenhuolto- ja hoiva-alan ammatteihin (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209).

Toimenpiteet:

BE: Flanderi: *Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling*

Vallonia: *Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (asetus työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2009), 7 §; *Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (Vallonian hallituksen päätös työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä 3 päivänä huhtikuuta 2009 annetun asetuksen täytäntöönpanosta, annettu 10 päivänä joulukuuta 2009), 4 §

Saksankielinen yhteisö: *Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées*, 6 §

DE: *Arbeitnehmerüberlassungsgesetz – AÜG*, 1 § ja 3 §:n 5 mom. SGB III, 292 §, ja *Beschäftigungsverordnung*, 38 §

g) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

IT: Turvallisuus- ja vartiointivartiointipalvelujen tarjoamiseen ja arvoesineiden kuljettamiseen tarvittavan luvan saaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo, suosituimmuuskohtelu:

DK: Turvallisuuspalvelujen tarjoamiseen tarvittavaa lupaa hakeviin luonnollisiin henkilöihin sekä lupaa hakevien oikeushenkilöiden johtajiin ja johtokunnan jäsenten enemmistöön sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. Asuinpaikkavaatimusta ei kuitenkaan edellytetä siltä osin kuin noudatetaan kansainvälisten sopimusten tai oikeusministeriön antamia määräyksiä.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

EE: Turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

Toimenpiteet:

DK: *Lovbekendtgørelse 2016-01-11 No. 112 om vagtvirksomhed*

EE: Turvaseadus (turvallisuuslaki), 21 ja 43 §.

IT: Laki yleisestä turvallisuudesta (TULPS) 773/1931, 133–141 §; ja

kuninkaan asetus 635/1940, 257 §

PT: Laki 34/2013, ja

määräys 273/2013

h) Perintä- ja luottotietopalvelut (CPC 87901, 87902)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

PT: Perintä- ja luottotietopalvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 87901 ja 87902).

Toimenpiteet:

PT: Laki 49/2004

i) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

EE: Valantehneen kielenkääntäjän on oltava jäsenvaltion kansalainen.

HR: Virallisten kielenkääntäjien on oltava ETA-valtion kansalaisia.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

BG: Virallisten käännös- ja tulkkauspalvelujen tarjoamiseksi edellytetään pysyvää asuinpaikkaa.

FI: Auktorisoidulla kääntäjällä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Toimenpiteet:

BG: Määräys asiakirjojen laillistamisesta, vahvistamisesta ja kääntämisestä, 18 §

CY: Virallisten kääntäjien palvelujen perustamisesta, rekisteröinnistä ja sääntelystä säädetään Kyproksen tasavallan lainsäädännössä.

EE: *Vandetõlgi seadus*, 2 §:n 3 mom., 16 § (laki valantehneistä kääntäjistä)

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä 1231/2007, 2 §:n 1 mom.

HR: Asetus vakituisista tuomioistuintulkeista (OG 88/2008), 2 §

- j) Muut liike-elämän palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 893 osittain, 85990 osittain)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan kampaamo-, kosmetologi-, käsi- ja jalkahoitopalveluihin sekä muihin kauneudenhoitopalveluihin.

Toimenpiteet:

CY: Laki 28(i)/2003;

laki 40(i)/1993;

laki 40(i)/1993; ja

laki 182(i)/2013

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

CZ: Toimiluvan saaminen vapaaehtoisten julkisten huutokauppojen tarjoamista varten edellyttää yritykseltä yhtiöitymistä Tšekissä ja luonnolliselta henkilöltä oleskelulupaa (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain ja 85990 osittain).

NL: Leimaamispalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Alankomaissa (CPC 893 osittain).

Toimenpiteet:

CZ: Laki nro 455/1991 Kok.;

laki kaupan alan toimiluvista; ja

laki nro 26/2000 Kok., julkisista huutokaupoista.

NL: *Waarborgwet 1986*.

I-EU-7 – Rakennusalan palvelut

Toimiala – Osa-ala Rakennusalan palvelut – Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimus.

Toimenpide:

Rakennus- ja teknisten töiden urakoitsijoiden rekisteröintiä ja valvontaa koskeva laki vuodelta 2001 (29 (I)/2001), 15 ja 52 §

I-EU-8 – Jakelupalvelut

Toimiala – Osa-ala Jakelupalvelut – yleiset, tupakan ja alkoholijuomien jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 3546, 621 osittain, 6222, 631 ja 632 osittain

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251, 8929).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan lääke-edustajien ja -esittelijöiden tarjoamiin jakelupalveluihin (CPC 62117).

Toimenpiteet:

CY: laki 74(i)/202

b) Tupakan jakelu (CPC 6222 osittain, 62228, 6310 osittain ja 63108)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT: Etusijalle asetetaan ETA-valtioiden kansalaiset (CPC 63108).

FR: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan tupakkakaupan pitäjiin (*buraliste*) (CPC 6222 osittain ja 6310 osittain).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

ES: Sijoittautumiseen sovelletaan jäsenvaltion kansalaisuutta koskevaa vaatimusta (CPC 63108).

Toimenpiteet:

AT: Tupakkamonopolilaki 1996, 5 ja 27 §.

ES: Laki 14/2013, annettu 27 päivänä syyskuuta 2014.

FR: *Code général des impôts*, liitteessä 2 olevat 568 ja 276–279 §

c) Muut jakelupalvelut (CPC 3546)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

LT: Pyroteknisten tavaroiden jakelu edellyttää lupaa. Luvan voivat saada ainoastaan EU:hun sijoittautuneet oikeushenkilöt (CPC 3546).

Toimenpiteet:

LT: Siviilikäyttöön tarkoitettujen pyroteknisten aineiden valvontaa koskeva laki nro IX-2074 (annettu 23 päivänä maaliskuuta 2004)

I-EU-9 – Koulutuspalvelut

Toimiala – Osa-ala Koulutuspalvelut (yksityisesti rahoitetut)

Toimialaluokka: CPC 921, 922, 923, 924

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitetussa oppilaitoksessa opettaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 921, 922 ja 923). Meksikon kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa perus-, keski- tai korkea-asteen oppilaitoksissa. Meksikon kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä perus-, keski- tai korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti.

MT: Palveluntarjoajat, jotka haluavat tarjota yksityisesti rahoitettuja korkea-asteen koulutuspalveluja tai aikuiskoulutuspalveluja, tarvitsevat koulutus- ja työllisyysministeriön toimiluvan. Päätös toimiluvan myöntämisestä voi olla harkinnanvarainen (CPC 923, 924).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

BG: Bulgarialaisia lastentarhoja ja kouluja, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, voidaan perustaa sellaisten kansainvälisten sopimusten perusteella, joiden osapuoli Bulgaria on. Ulkomaiset korkea-asteen koulut eivät voi perustaa tytäryrityksiä Bulgarian alueelle. Ulkomaiset korkea-asteen koulut voivat avata tiedekuntia, osastoja, instituutteja ja oppilaitoksia Bulgariassa ainoastaan bulgarialaisten korkean asteen koulujen organisaation yhteyteen ja yhteistyössä niiden kanssa (CPC 921 ja 922).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

EL: Yksityisesti rahoitettujen perus- ja keskiasteen oppilaitosten omistajien, hallituksen jäsenten enemmistön ja opettajien on oltava jäsenvaltion kansalaisia (CPC 921 ja 922). Yliopistotason koulutusta saavat tarjota ainoastaan laitokset, jotka ovat täysin itsehallinnollisia julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Laissa 3696/2008 sallitaan kuitenkin, että EU:n toimijat (luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt) voivat perustaa yksityisiä korkea-asteen oppilaitoksia, joiden myöntämiä todistuksia ei tunnusteta yliopistotutkintotodistuksia vastaaviksi todistuksiksi (CPC 923).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitetun korkea-asteen oppilaitoksen toimintaa koskevan valtion hyväksynnän hakeminen edellyttää sijoittautumista jäsenvaltioon. Tätä varausta ei sovelleta keskiasteen koulutuksen jälkeisiin teknisiin ja ammatillisiin koulutuspalveluihin (CPC 92310).

Toimenpiteet:

BG: Esi- ja kouluopetusta koskeva laki (lisäsäännökset, 4 §); ja

laki korkea-asteen koulutuksesta (lisäsäännökset, 4 §)

CZ: Laki nro 111/1998, Kok. (laki korkea-asteen koulutuksesta), 39 §; ja

laki nro 561/2004 Kok. esiasteen, perusasteen, keskiasteen, korkea-asteen ja muusta koulutuksesta (koulutuslaki).

EL: Lait 682/1977, 284/1968 ja 2545/1940, presidentin asetus 211/1994, sellaisena kuin se on muutettuna presidentin asetuksella 394/1997, Helleenien tasavallan perustuslaki, 16 §:n 5 mom., ja laki 3549/2007

FR: *Code de l'éducation*, L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1–8 §

MT: Oikeudellinen huomautus 296/2012.

SK: Laki nro 131 yliopistoista, annettu 21 päivänä helmikuuta 2002

I-EU-10 – Ympäristöpalvelut

Toimiala – Osa-ala Ympäristöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 940

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo

Luku: CBTS

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

SE: Vain Ruotsiin sijoittautuneille yhteisöille tai yhteisöille, joiden päätoimipaikka on Ruotsissa, voidaan antaa hyväksyntä pako- ja poistokaasupäästöjen valvontapalvelujen tarjoamiseen (CPC 9404).

SK: Käytettyjen paristojen ja akkujen, jäteöljyjen, vanhojen autojen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely ja kierrätys edellyttävät yrityksen perustamista Euroopan unionin jäsenvaltioon tai ETA-valtioon (asuinpaikkavaatimus) (CPC 9402 osittain).

Toimenpiteet:

SE: Ajoneuvolaki (2002:574).

SK: Jätelaki 79/2015.

I-EU-11 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala – Osa-ala Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 931 ja 933

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitukset

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FR: EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan yhtiömuodoissa SEL (*société d'exercice liberal*) ja SCP (*société civile professionnelle*). Lääketieteellisten, hammaslääketieteellisten ja kättilöpalvelujen tarjoaminen edellyttää Ranskan kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. Lääketieteellisiä, hammaslääketieteellisiä ja kättilöpalveluja sekä sairaanhoitajien palveluja voidaan tarjota ainoastaan yhtiömuodoissa SARL (*anonyme, à responsabilité limitée*) tai SCP (*en commandite par actions*). Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muiden kuin sairaalapalvelujen) ja sosiaalipalvelujen osalta tarvitaan lupa johtotehtävissä toimimiseen. Lupamenettelyssä otetaan huomioon paikallisten johtajien saatavuus.

Toimenpiteet:

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP); Code de la santé publique, L6122-1 ja L6122-2 § (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010)*

I-EU-12 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Toimiala – Osa-ala	Matkailu ja siihen liittyvät palvelut – hotellit, ravintolat ja ravitsemispalvelut; matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut (matkanjohtajien palvelut mukaan luettuina); matkailijoiden opastuspalvelut
Toimialaluokka:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Ulkomaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia. Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoajilta edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta (CPC 641, 642, 643, 7471 ja 7472).

CY: Matkailijoiden opastuspalvelujen ja matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 7471 ja 7472).

EL: Kolmansien maiden kansalaisten on saatava Kreikan matkailuministeriön jonkin matkailuopaskoulun myöntämä tutkintotodistus, jotta heillä olisi oikeus harjoittaa ammattia. Poikkeuksellisesti kolmansien maiden kansalaisille voidaan edellä mainitusta säännöksestä poiketen myöntää oikeus harjoittaa ammattia väliaikaisesti, jos kyseiselle kielelle ei vahvistetusti ole tarjolla matkailuopasta.

ES (koskee myös hallinnon aluetasoa): Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 7472).

HR: Kotitalouksissa ja maaseutumatkailussa tarjottavissa majoitus- ja ravitsemispalveluissa edellytetään ETA-valtion kansalaisuutta (CPC 641, 642, 643, 7471 ja 7472).

HU: Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelujen sekä matkailijoiden opastuspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen edellyttää toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää yksinomaan ETA-valtioiden kansalaisille ja oikeushenkilöille, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa (CPC 7471 ja 7472).

IT (koskee myös hallinnon aluetasoa): EU:n ulkopuolisista maista tulevien matkaoppaiden on saatava alueelta erityislupa ammattimaisena matkaoppaana toimimiseen. Jäsenvaltioista tulevat matkaoppaat voivat toimia vapaasti ilman tällaista lupaa. Toimilupa myönnetään matkaoppaille, jotka voivat osoittaa tarvittavan pätevyyden ja tietämyksen (CPC 7472).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Matkanjärjestäjien ja matkatoimistojen palveluja voi tarjota EU:n jäsenvaltioon tai ETA-valtioon sijoittautunut henkilö. Matkaoppaan palveluja varten edellytetään ETA-valtion tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta ja asuinpaikkaa joissakin näistä valtioista, mukaan lukien toiminta esimerkiksi vuoristo-oppaana tai hiihdonopettajana (CPC 7471, 7472).

Toimenpiteet:

BG: Matkailulaki, 61, 113 ja 146 §

CY: Laki matkailu- ja matkatoimistoista sekä matkailuoppaista 1995–2004 (N.41(I)/1995–2004)

EL: Presidentin asetus 38/2010, ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Kreikan virallinen lehti 2157/B) ja laki 4403/2016, 50 §

ES: Andalusia: *Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía*

Aragonia: *Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón*

Kantabria: *Decreto 51/2001, de 24 de julio, 4 §, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas*

Kastilia ja León: *Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León*

Kastilia-La Mancha: *Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas*

Katalonia: *Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, 88 §*

Madridin itsehallintoalue: *Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo*

Valencian itsehallintoalue: *Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell*

Extremadura: *Decreto 37/2015, de 17 de marzo*

Galicia: *Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo*

Baleaarit: *Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares*

Kanariansaaret: *Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, 5 §*

La Rioja: *Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja*
Navarra: *Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto, Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra*

Asturia: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias

Murcia: Decreto No. 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas)

HR: Laki hotelli- ja ravintola-alasta (OG 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 ja 50/12); ja

laki matkailupalvelujen tarjoamisesta (OG nro 68/07 ja 88/10)

HU: Kauppalaki CLXIV, 2005; ja

hallituksen asetus nro 213/1996 (XII.23.) matkojen järjestämisestä ja matkatoimistojen toiminnasta

IT: Laki 135/2001, 6 ja 7.5 §, ja laki 40/2007 (DL 7/2007)

I-EU-13 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala – Osa-ala Virkistyspalvelut – muut urheiluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 96419 osittain

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Muut urheiluun liittyvät palvelut (CPC 96419)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT (koskee hallinnon aluetasoa): Hiihtokoulujen toiminnasta ja vuoristo-oppaiden palveluista säädetään osavaltioiden (Bundesländer) lainsäädännössä. Näiden palvelujen tarjoaminen saattaa edellyttää ETA-valtion kansalaisuutta. Yritysten saatetaan edellyttää nimittävän toimitusjohtajan, joka on ETA-valtion kansalainen.

CY: Kansalaisuusvaatimusta sovelletaan tanssikoulun perustamiseen ja sitä edellytetään liikunnanohjaajilta.

Toimenpiteet:

AT: *Kärntner Schischulgesetz*, LGBL. Nr. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98;

NÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 5710; *OÖ- Sportgesetz*, LGBL. Nr. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz, LGBL. Nr. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02, 4 § (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02; ja

Wien: *Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten*, LGBL. Nr. 37/02.

CY: Laki 65(i)/1997 ja laki 17(i)/1995

I-EU-14 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala – Osa-ala	Liikennepalvelut – kalastus ja vesiliikennepalvelut – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan aluksella; vesiliikennepalvelut ja vesiliikenteen liitännäispalvelut; rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut; maantieliikennepalvelut ja maantieliikenteen liitännäispalvelut; ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut; yhdistettyjen liikennepalvelujen tarjoaminen
Toimialaluokka:	ISIC 0501, 0502; CPC 5122, 5133, 5223, 711, 712, 72, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 83104, 86751, 86754, 8730, 882
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Meriliikennepalvelut ja meriliikenteen liitännäispalvelut. Kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan aluksella (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 742 osittain, 745, 74540, 74520, 74590 ja 882)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Vesirakennustekniikkaan ja vedenalaisiin rakennustöihin, kivennäisten ja muiden epäorgaanisten luonnonvarojen etsintään ja louhintaan, luotsaukseen, polttoainetäydennyksiin, jätteiden, veden ja öljyn sekoitusten ja muun vastaavan vastaanottamiseen liittyvä kuljettaminen ja muu toiminta, joka suoritetaan aluksilla sisäisillä aluevesillä ja Bulgarian aluemerellä, on sallittua vain Bulgarian tai muun jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

Tukipalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. Aluksen päällikön ja konemestarin on oltava EU:n jäsenvaltion, ETA-valtion tai Sveitsin kansalaisia. Vähintään 25 prosentin osuuden johto- ja operatiivisen tason työntekijöistä ja vähintään 25 prosentin osuuden määräyksiä vastaanottavista työntekijöistä on oltava Bulgarian kansalaisia. Alueellisesti merkittävissä Bulgarian satamissa tarjottavien julkisen liikenteen tukipalvelujen osalta oikeus tukitoimintojen suorittamiseen myönnetään käyttöoikeussopimuksella (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Toimenpiteet:

BG: Kauppamerenkulkua koskeva säännöstö;

Bulgarian tasavallan laki merialueista, sisävesiväylistä ja satamista;

määräys bulgarialaisia liikenteenharjoittajia koskevista ehdoista ja valintajärjestyksestä kansainvälisten yleissopimusten mukaisessa henkilö- ja tavaraliikenteessä; ja määräys 3 miehittämättömien alusten huoltamisesta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

DK: Luotsauspalvelujen tarjoajat voivat tarjota luotsauspalveluja Tanskassa ainoastaan, jos niiden kotipaikka on EU- tai ETA-maassa ja ne ovat tanskalaisten viranomaisten rekisteröimiä ja hyväksymiä Tanskan luotsauslain mukaisesti (74520).

Toimenpiteet:

DK: Tanskan luotsauslaki, 18 §.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Aluksen, joka ei kuulu jäsenvaltion kansalaiselle, käyttäminen Saksan liittovaltion vesiväylillä muihin kuin kuljetuspalveluihin ja kuljetuksen liitännäispalveluihin edellyttää erityistä lupaa. EU:n ulkopuolisille aluksille voidaan myöntää poikkeus ainoastaan, jos EU:n aluksia ei ole saatavissa tai jos niitä on saatavissa epäedullisin ehdoin, taikka vastavuoroisuuteen perustuen. Poikkeuksia Meksikon lipun alla purjehtiville aluksille voidaan myöntää vastavuoroisuuden perusteella (*Verordnung über die Küstenschifffahrt*, 2 §:n 3 mom.). Kaikkia luotsauslain soveltamisalaan kuuluvia toimintoja säännellään, ja hyväksyntä voidaan myöntää ainoastaan ETA-valtioiden tai Sveitsin valaliiton kansalaisille.

Alusten vuokrauksen tai leasingvuokrauksen (käyttäjien kanssa tai ilman) ja muiden kuin merialusten ilman käyttäjiä tapahtuvan vuokrauksen tai leasingvuokrauksen osalta voidaan rajoittaa sellaisten sopimusten tekemistä, jotka koskevat tavarakuljetuksia ulkomaan lipun alla purjehtivilla aluksilla tai tällaisten alusten vuokrausta, riippuen Saksan tai muun jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten saatavuudesta.

Paikallisten ja ulkomaalaisten välisiä liiketoimia talousalueen sisällä voidaan rajoittaa (vesiliikenne, vesiliikenteen tukipalvelut, alusten vuokraus, ilman käyttäjiä olevien alusten leasingpalvelut (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754 ja 8730)), jos ne koskevat seuraavia:

i) sellaisten sisävesialusten vuokraaminen, joita ei ole rekisteröity ETA-alueelle;

ii) tavarakuljetukset tällaisilla sisävesialuksilla; tai

iii) tällaisilla sisävesialuksilla suoritettavat hinauspalvelut.

Toimenpiteet:

DE: *Flaggenrechtsgesetz* (lippusuojalaki), 1 ja 2 §;

Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07.2002, 2 §;

Binnenschifffahrtsgesetz (BinSchAufgG), 1 ja 2 §;

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferpatentverordnung - BinSchPatentV);

No. 1 Seelotsgesetz vom 08.12. 2010 (BGBl. I S. 1864), 9 §:n 2 mom.;

No. 9, 10, 11 und 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG), 1 §; ja

See-Eigensicherungsverordnung from 19.09.2005 (BGBl. I S. 2787), *geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006* (BGBl. I S. 2407)

FI: Suomen meriväylillä tarjottavat meriliikenteen tukipalvelut varataan Suomen, EU:n jäsenvaltion tai Norjan lipun alla purjehtiville aluksille (CPC 745).

Toimenpiteet:

FI: Merilaki (674/1994) ja

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), 4 §.

Rautatieliikenne ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut (CPC 711 ja 743)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Ainoastaan jäsenvaltion kansalaiset voivat tarjota rautatieliikennepalveluja tai rautatieliikenteen tukipalveluja Bulgariassa. Talouden toimijoiksi rekisteröidyille rautatieliikenteen harjoittajille henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamista koskevan toimiluvan myöntää liikenneministeriö (CPC 711 ja 743).

Toimenpiteet:

BG: Rautatieliikennelaki, 37 ja 48 §

Maantieliikenne ja maantieliikenteen liitännäispalvelut (CPC 712, 7121, 7122, 71222 ja 7123)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioiden kansalaisille ja EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa (CPC 712).

Toimenpiteet:

AT: *Güterbeförderungsgesetz* (tavaraliikennelaki), BGBl. Nr. 593/1995, 5 §;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (laki satunnaisesta liikenteestä), BGBl. Nr. 112/1996, 6 §; ja

Kraftfahrliniengesetz (linja-autoliikennelaki), BGBl. I Nr. 203/1999, sellaisena kuin se on muutettuna, 7 ja 8 §.

CZ: Maantieliikennepalvelujen tarjoaminen edellyttää yhtiön perustamista Tšekkiin (ei sivuliikkeitä).

Toimenpiteet:

CZ: Maantieliikennelaki nro 111/1994 Kok.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu:

EL: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat: Maanteiden tavaraliikenteen tarjoaminen edellyttää kreikkalaista toimilupaa. Toimiluvat myönnetään syrjimättömin ehdoin vastavuoroisuuteen perustuen.

Toimenpiteet:

EL: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajien toimiluvat: Kreikan laki 3887/2010 (Kreikan virallinen lehti A' 174), sellaisena kuin se on muutettuna lain 4038/2012 5 §:llä (Kreikan virallinen lehti A' 14) – Euroopan yhteisön asetukset (EY) N:o 1071/2009 ja (EY) N:o 1072/2009.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, paikallinen läsnäolo:

SE: Maantieliikenteen harjoittaminen edellyttää ruotsalaista toimilupaa. Taksiluvan saaminen edellyttää, että yritys on nimennyt luonnollisen henkilön toimimaan liikenteestä vastaavana henkilönä (käytännössä asuinpaikkavaatimus – ks. Ruotsin sijoittautumismuotoja koskeva varauma).

Muun tieliikenteen harjoittamiseksi saatavaan lupaan vaaditaan, että yritys on sijoittautunut EU:hun, että sillä on yksikkö Ruotsissa ja että se on nimennyt liikenteestä vastaavaksi henkilöksi henkilön, joka asuu EU:ssa.

Rajat ylittävän tavana- ja henkilöliikenteen harjoittajat tarvitsevat toimiluvan sen maan toimivaltaiselta viranomaiselta, johon ne ovat sijoittautuneet. Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa voidaan määrätä rajat ylittävää kauppaa koskevista lisävaatimuksista. Ajoneuvoille, joihin ei sovelleta tällaisia kahdenvälisiä sopimuksia, tarvitaan Ruotsin liikenneviraston lupa (CPC 712).

Toimenpiteet:

SE: *Yrkestrafiklag* (2012:210) (ammattiliikennelaki);

Lag om vägtrafikregister (2001:558) (laki tieliikennerekisteristä);

Yrkestrafikförordning (2012:237) (ammattiliikenneasetus);

Taxitrafiklag (2012:211) (taksiliikennelaki); ja

Taxitrafikförordning (2012:238) (taksiliikenneasetus).

Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut (CPC 7461, 7469, 83104)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, paikallinen läsnäolo:

EU: Maahuolintapalvelujen osalta voidaan edellyttää sijoittautumista EU:n alueelle. Mahdollisuus maahuolintapalvelujen tarjoamiseen riippuu lentoaseman koosta. Lentoasemilla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. Isoilla lentoasemilla määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan.

Toimenpiteet:

EU: Asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä; asetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytäntesäännöistä; direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla.

BE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Maahuolintapalvelujen tarjoaminen edellyttää vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National*, 18 §;

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondaafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens, 14 §;

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne, 14 §

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

BE: Sellaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-)ilma-alukset, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltion tai ETA-valtion kansalaisia, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisten luonnollisten henkilöiden koti- tai asuinpaikka on ollut Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden. Sellaisten ulkomaalaisten oikeushenkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-)ilma-alukset, joita ei ole muodostettu EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan lainsäädännön mukaisesti, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisillä oikeushenkilöillä on ollut päätoimipaikka, liiketoimipaikka tai toimisto Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden (ilma-alusten vuokraus CPC 83104).

Toimenpiteet:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne (lentoliikennettä koskeva kuninkaan asetus, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1954).

PL: Lentoasemien palvelujen osalta ulkomaalaisten osuus on rajoitettu 49 prosenttiin (CPC 742 osittain).

Toimenpiteet:

PL: Puolan ilmailulaki, annettu 3 päivänä heinäkuuta 2002, 174.2 ja 174.3 §

Kaikkien liikennemuotojen tukipalvelut (CPC 748 osittain)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

EU (koskee myös hallinnon aluetasoa): Tulliselvityspalveluja voivat tarjota vain EU:ssa asuvat henkilöt.

Toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista.

Yhdistettyjen kuljetusten palvelut (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

EU: Pois lukien FI: Ainoastaan EU:n jäsenvaltioon perustetut kuljetusyrietykset, jotka täyttävät ammattiin ja EU:n jäsenvaltioiden välisille tavarankuljetusmarkkinoille pääsyn edellytykset, voivat EU:n jäsenvaltioiden välisen yhdistetyn kuljetuksen yhteydessä toteuttaa maantiekuljetuksen alkutai loppuosuudet, jotka muodostavat erottamattoman osan yhdistettyä kuljetusta ja joihin saattaa sisältyä rajan ylittäminen. Sovelletaan kaikkiin kuljetusmuotoihin vaikuttavia rajoituksia.

Voidaan toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yhdistettyihin kuljetuksiin käytettävien maantieajoneuvojen ajoneuvoveroja alennetaan tai että ne palautetaan.

Toimenpiteet:

EU: Direktiivi 92/106/ETY, annettu 7 päivänä joulukuuta 1992, tietyntylaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä.

I-EU-15 – Maatalous, kalastus ja valmistus

Toimiala – Osa-ala	Maatalous, riistatalous, metsätalous; kotieläintalous ja porotalous, kalastus ja vesiviljely; julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
Toimialaluokka:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 882, 88442
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu, paikallinen läsnäolo

IT: Agronomeihin ja *periti agrari* -nimikkeellä toimiviin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta ja edellytetään kirjautumista ammattirekisteriin. Kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Laki agronomien *periti agrari* -ammattista 3/1976; laki 434/1968, sellaisena kuin se on muutettuna lailla 54/1991.

Sijoitusten osalta – Suoritevaatimukset:

EU: Jäsenvaltioiden nimeämät interventioelimet ostavat EU:ssa korjattua viljaa. Kolmannesta maasta tuodulle ja jälleenviedylle riisille ei myönnetä vientitukea. Ainoastaan EU:n riisintuottajat voivat hakea korvauksia.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FI: Ainoastaan poronhoitoalueella asuvat ETA-valtion kansalaiset voivat omistaa poroja ja harjoittaa porotaloutta. Yksinoikeuksia voidaan myöntää.

FR: Maatalousosuuskunnan jäsenyys tai sen johtajana toimiminen edellyttää ennakkolupaa (ISIC 11, 12, 13, 14, 15).

SE: Ainoastaan saamelaiset voivat omistaa poroyrityksiä ja harjoittaa porotaloutta.

Toimenpiteet:

EU: Asetus (EY) N:o 1234/2007, annettu 22 päivänä lokakuuta 2007, maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)

FI: Poronhoitolaki (848/1990), 1 luvun 4 §, ja Suomen liittymissopimuksen pöytäkirja N:o 3

FR: *Code rural et de la pêche maritime*: R331-1 § sijoittautumisesta ja L. 529-2 § maatalousosuuskunnista

SE: Poronhoitolaki (1971:437), 1 §

- b) Valmistus – Julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC 1221, 222, 323 ja 324, CPC 88442)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

DE (koskee myös hallinnon aluetasoa): Kaikkien julkisesti levitettävien tai painettavien sanomalehtien, aikakauslehtien ja -julkaisujen on ilmoitettava selkeästi ”vastaava päätoimittaja” (luonnollisen henkilön täydellinen nimi ja osoite). Vastaavan päätoimittajan saatetaan edellyttää asuvan pysyvästi Saksassa, EU:ssa tai ETA-maassa. Liittovaltion sisäasiainministeri voi myöntää poikkeuksia (ISIC 223, 224).

SE: Luonnollisten henkilöiden, jotka omistavat Ruotsissa painettavia ja julkaistavia aikakauslehtiä, on asuttava Ruotsissa tai oltava ETA-valtion kansalaisia. Jos tällaisten aikakauslehtien omistajat ovat oikeushenkilöitä, niiden on oltava sijoittautuneita ETA-valtioon. Ruotsissa painettavilla ja julkaistavilla aikakauslehdillä sekä teknisillä tallenteilla on oltava vastaava päätoimittaja, jolla on oltava kotipaikka Ruotsissa.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohdeltu:

IT: Mikäli Meksiko sallii Italian kansalaisten ja yritysten harjoittaa näitä toimintoja, Italia sallii samoin ehdoin Meksikon kansalaisten ja yritysten harjoittaa näitä toimintoja. Mikäli Meksiko sallii italialaisten sijoittajien omistaa enemmän kuin 49 prosenttia meksikolaisen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista, Italia sallii samoin ehdoin Meksikon sijoittajien omistaa enemmän kuin 49 prosenttia italialaisen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista (ISIC 221, 222, CPC 88442).

Sijoitusten osalta – Ylempi johto ja hallitukset:

PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajaan sovelletaan kansalaisuusvaatimusta (ISIC 221, 222).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

LV: Ainoastaan Latviassa muodostetut oikeushenkilöt ja latvialaiset luonnolliset henkilöt voivat perustaa ja kustantaa joukkotiedotusvälineitä. Sivuliikkeet eivät ole sallittuja.

Toimenpiteet:

DE: Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz vom 4. Februar 2005, 10 §, GVBl. s. 23;

Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) vom 14 Jan. 1964, 9 §, GBl. s. 11;

Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966, 9 § (GV. NRW. s. 340);

Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, 8 §, GVOBL. SH s. 266;

Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, 7 §, GVOBL. M-V 1993, s. 541;

Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013, 8 § (GVBl. LSA s. 198);

Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlnPrG) vom 15 Juni 1965, 7 §, GVBl. s. 744;

Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landspressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, 10 §, GVBl. I/93, s. 162;

Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), 9 §, Brem. GBl. 1965, s. 63;

Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, 7 §, GVBl. 2004 I s. 2;

Abs. 2 i.V.m § 9 Abs. 1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, 7 §, GVBl. 1991 s. 271;

Abs. 1 Nr. 1 Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, 9 §, HmbGVBl., s. 15;

Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, 6 §, SächsGVBl. s. 125;

Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, 8 §, GVbl. s. 9;

Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002, 9 §, (Amtsbl. s. 498); ja

Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000, 5 § (GVBl, s. 340)

IT: Laki 416/1981, 1 § (ja myöhemmät muutokset)

LV: Laki lehdistöstä ja muista joukkotiedotusvälineistä, 8 §

PL: Lehdistölaki, annettu 26 päivänä tammikuuta 1984, Puolan virallinen lehti nro 5, kohta 24, sekä myöhemmät muutokset

SE: Lehdistönvapauslaki (1949:105);

sananvapausperustuslaki (1991:1469); ja

laki lehdistönvapauslakia ja sananvapausperustuslakia koskevista määräyksistä (1991: 1559)

I-EU-16 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala – Osa-ala	Energiaan liittyvä toiminta – kaivostoiminta ja louhinta; sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu omaan lukuun; polttoaineiden putkijohtokuljetukset; putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut; energian jakeluun liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC 10, 11, 12, 13, 14, 40 sekä CPC 5115, 63297, 713, 742 osittain, 8675, 883, 887
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa
Hallintotaso:	EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

- a) Kaivostoiminta ja louhinta (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675 ja 883)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

CY: Ministerineuvosto voi kieltää pääsyn hiilivetyjen etsintään, tutkimiseen ja hyödyntämiseen ja näiden toimintojen harjoittamisen kaikilta yhteisöiltä, jotka ovat tosiasiallisesti Meksikon tai sen kansalaisten tai kolmannen maan kansalaisten määräysvallassa. Mikään yhteisö ei saa ilman ministerineuvoston ennakkolupaa päätyä Meksikon tai sen kansalaisen suoraan tai välilliseen määräysvaltaan sen jälkeen, kun sille on myönnetty lupa hiilivetyjen etsintään, tutkimiseen ja hyödyntämiseen. Ministerineuvosto voi kieltäytyä myöntämästä lupaa hiilivetyjen etsintään, tutkimiseen ja hyödyntämiseen sellaiselle yhteisölle, joka on tosiasiallisesti Meksikon tai kolmannen maan määräysvallassa taikka Meksikon tai kolmannen maan kansalaisten määräysvallassa, jos Meksiko tai kyseinen kolmas maa ei myönnä Kyproksen tai jäsenvaltion yhteisöille hiilivetyjen etsintään, tutkimiseen ja hyödyntämiseen pääsyn ja näiden toimintojen harjoittamisen osalta vastaavaa kohtelua kuin Kypros tai jäsenvaltio myöntää Meksikon tai kyseisen kolmannen maan yhteisöille (ISIC 1110).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Paikallinen läsnäolo:

SI: Mineraalivarojen etsintä ja hyödyntäminen, mukaan luettuina säännelty kaivostoiminnan palvelut, edellyttävät sijoittautumista ETA-valtioon, Sveitsiin tai Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltioon taikka sijoittautumista kolmanteen maahan vastavuoroisuuden perusteella taikka kyseisten valtioiden ja maiden kansalaisuutta. Vastavuoroisuuden periaatteen noudattamisen todentaa kaivostoiminnasta vastaava ministeriö (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 883, 8675).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

NL: Hiilivetyjen etsinnän ja hyödyntämisen suorittavat Alankomaissa aina yksityinen yhtiö ja talousministerin nimeämä julkinen (osake)yhtiö yhdessä. Kaivoslain 81 ja 82 §:ssä säädetään, että kyseisen nimetyn yhtiön koko osakepääoman on oltava Alankomaiden valtion suorassa tai epäsuorassa omistuksessa (ISIC rev. 3.110, 3.111, 3.112, 3.113 ja 3.114).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

FI: Lupa mineraalivarojen etsintään ja hyödyntämiseen voidaan myöntää ETA-valtiossa asuvalle luonnolliselle henkilölle tai ETA-valtioon sijoittautuneelle oikeushenkilölle. (ISIC Rev. 3.1120, CPC 5115, 883, 8675).

SK: Kaivos- ja geologinen toiminta edellyttää yhtiön muodostamista EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa (ei sivuliikkeitä). Luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä annetun Slovakian lain 44/1988 soveltamisalaan kuuluvia kaivos- ja etsintätoimia säännellään syrjimättömällä tavalla muun muassa sellaisten julkisten toimenpiteiden avulla, joilla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojelu, kuten tiettyjen kaivosteknologioiden salliminen tai kieltäminen. Selvytyden vuoksi todetaan, että tällaisiin toimenpiteisiin kuuluvat syanidiliuotuksen käytön kieltäminen mineraalien käsittelyssä tai jalostuksessa, vaatimus erityisluvasta, kun kyseessä on öljyn ja kaasun etsinnässä, tutkimisessa ja hyödyntämisessä käytettävä frakkaus, sekä edellytys paikallisella kansanäänestyksellä annetusta ennakkohyväksynnästä ydinalan ja radioaktiivisten mineraalivarojen tapauksessa. Tämä ei lisää voimassa olevan toimenpiteen poikkeavia osia, joiden osalta varauma tehdään (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 883 ja 8675).

Toimenpiteet:

CY: Laki hiilivetyjen etsinnästä, louhinnasta ja hyödyntämisestä vuodelta 2007 (laki 4(I)/2007), sellaisena kuin se on muutettuna laeilla nro 126(I)/2013 ja 29(I)/2014.

FI: Kaivoslaki (621/2011) ja

Ydinenergialaki (990/1987).

NL: Mijnbouwwet (kaivoslaki).

SI: kaivoslaki 2014.

SK: Laki nro 51/1988 kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta;

Slovakian tasavallan laki nro 44/1988 luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä; ja laki nro 569/2007 geologisesta toiminnasta

Sähkö (ISIC 40, 4010; CPC 62271, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT (koskee ainoastaan hallinnon aluetasoa): Lupa sähköön siirtoon ja jakeluun myönnetään ainoastaan ETA-valtioiden kansalaisille, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa. Jos operaattori nimittää toimitusjohtajan tai vuokraajan, kotipaikkavaatimuksesta luovutaan.

Oikeushenkilöiden (yritysten) ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-valtiossa. Niiden on nimitettävä toimitusjohtaja tai vuokraaja, joiden on molempien oltava ETA-valtion kansalaisia, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa. Toimivaltainen viranomainen voi olla soveltamatta kotipaikkaa ja kansalaisuutta koskevia vaatimuksia, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista (ISIC 40 ja CPC 887).

Toimenpiteet:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr. 59/2006, sellaisena kuin se on muutettuna;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005, sellaisena kuin se on muutettuna;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. Nr. 1/2006, sellaisena kuin se on muutettuna;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999, sellaisena kuin se on muutettuna;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. Nr. 59/2003, sellaisena kuin se on muutettuna;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WEIWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (laki putkijohtokuljetuksista), BGBl. Nr. 411/1975, 5 §:n 1 ja 2 mom., 5 §:n 1 ja 3 mom. sekä 15 ja 16 §; ja

Gaswirtschaftsgesetz (laki kaasuyhtiöistä), BGBl. I Nr. 121/2011, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2011, 43, 44, 90 ja 93 §.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

BE: Edellyttää sijoittautumista EU:hun (ISIC 4010, CPC 887)

CZ: Sähkön tuotanto, siirto, jakelu ja kauppa ja muut sähkömarkkinatoimijoiden toiminnot sekä lämmön tuotanto ja jakelu edellyttävät lupaa. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on oleskelulupa, tai EU:hun sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Sähkön ja kaasun siirtoon ja markkinatoimijalupiin sovelletaan yksinoikeuksia (ISIC 40, CPC 7131, 62279, 742, 887).

LT: Sähkön siirtoa, jakelua, toimitusta yleisölle ja sähkön kaupan järjestämistä koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan liettualaisille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille ulkomaisten oikeushenkilöiden sivuliikkeille tai muille Liettuaan sijoittautuneille organisaatioille (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

Tätä varausta ei sovelleta sopimusperusteisiin sähkön siirtoa ja jakelua koskeviin neuvonta- tai konsultointipalveluihin.

PL: Energialain mukaan seuraaviin toimintoihin tarvitaan lupa:

- i) sähkön tuotanto lukuun ottamatta sähkön tuotantoa sähkölähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 50 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; sähkön yhteistuotanto sähkölähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 5 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä;
- ii) sähkön siirto tai jakelu; ja
- iii) sähkön kauppa lukuun ottamatta sähkön kauppaa käyttämällä laitoksia, joiden jännite on alhaisempi kuin 1 kV ja jotka asiakas omistaa; sähkön kauppa, joka tapahtuu tavarapörsseissä sellaisten meklariyritysten välityksellä, jotka välittävät hyödykkeitä 26 päivänä lokakuuta 2000 annetun hyödykepörssilain perusteella.

Toimivaltainen viranomainen voi myöntää luvan vain sellaiselle hakijalle, jonka liiketoiminnan rekisteröity kotipaikka tai asuinpaikka on EU:n jäsenvaltiossa, ETA-valtiossa tai Sveitsissä (ISIC 4010, CPC 62279, 63297, CPC 887).

PT: Sähkön siirto ja jakelu toteutetaan yksinomaisilla julkisen palvelun toimiluvilla. Sähköalan toimilupia myönnetään ainoastaan tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa (ISIC 4010, CPC 887).

SI: Sähkön ja maakaasun tuotanto, kauppa, toimitukset loppukäyttäjille sekä sähkön ja maakaasun siirto ja jakelu edellyttävät sijoittautumista EU:hun (ISIC 4010, 4020, CPC 7131, 887).

SK: Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, sähkön tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin tarvitaan lupa. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa, tai oikeushenkilölle, joka on sijoittautunut EU:hun tai ETA-valtioon (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

SI: Sähkön ja maakaasun tuotanto, kauppa, toimitukset loppukäyttäjille sekä sähkön ja maakaasun siirto ja jakelu edellyttävät sijoittautumista EU:hun (ISIC 4020, CPC 7131, 887).

Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 7131, 742, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

AT: Lupa kaasun kuljetukseen myönnetään ainoastaan ETA-valtioiden kansalaisille, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa. Yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-valtiossa. Verkon haltijoiden on nimitettävä toimitusjohtaja ja verkon toiminnan teknisestä valvonnasta vastaava tekninen johtaja, joiden on molempien oltava ETA-valtion kansalaisia. Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja kotipaikkavaatimuksesta, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista.

Muun kuin kaasun ja veden kuljetukseen sovelletaan seuraavaa:

lupa myönnetään ainoastaan sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka ovat ETA-maan kansalaisia ja joilla on toimipaikka Itävallassa; ja

yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava Itävallassa. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa tai tehdään etuja koskeva testi. Rajatylittävät putkijohdot eivät saa vaarantaa Itävallan turvallisuusetuja ja sen asemaa puolueettomana maana. Yritysten ja henkilöyhtiöiden on nimitettävä toimitusjohtaja, jonka on oltava ETA-valtion kansalainen. Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja toimipaikkavaatimuksesta, jos putkijohdon toiminnan katsotaan olevan kansallisen taloudellisen edun mukaista (CPC 713).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

BE: Kaasun irtovarastointipalvelujen osalta sovelletaan oikeushenkilöiden muotoa ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelua, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet, koskevia vaatimuksia. Kaasun irtovarastointipalvelujen tapauksessa edellytetään sijoittautumista EU:hun (CPC 742 osittain).

Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkailta tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (ISIC 4020, CPC 7131).

Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14. toukokuuta 2002). Ulkomaisilta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa.

Jos lupaa pyytää yritys, joka ei ole sivuliike tai edustustoimisto,

- i) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia; ja
- ii) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen (ISIC 4020, CPC 7131).

CZ: Kaasun tuotanto, siirto, jakelu, varastointi ja kauppa edellyttävät lupaa. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on oleskelulupa, tai EU:hun sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Kaasun siirtoon ja markkinatoimijalupiin sovelletaan yksinoikeuksia (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887).

Höyryn ja lämminveden toimitus (ISIC 4030, CPC 887)

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

PL: Energialain mukaan seuraaviin toimintoihin tarvitaan lupa:

- i) höyryn ja kuuman veden tuotanto lukuun ottamatta lämmön yhteistuotantoa lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 5 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; lämmön tuotanto lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 5 MW;
- ii) lämmön siirto tai jakelu, paitsi jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä 5:ttä MW; ja
- iii) lämmön kauppa, jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä 5:ttä MW.

Toimivaltainen viranomainen voi myöntää luvan vain sellaiselle hakijalle, jonka liiketoiminnan rekisteröity kotipaikka tai asuinpaikka on EU:n jäsenvaltiossa, ETA-valtiossa tai Sveitsissä (ISIC 4030, CPC 887).

SK: Höyryn ja lämminveden tuotantoon ja jakeluun, höyryn ja lämminveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin tarvitaan lupa. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa, tai oikeushenkilölle, joka on sijoittautunut EU:hun tai ETA-valtioon (ISIC 4030, CPC 887).

Toimenpiteet:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr. 59/2006, sellaisena kuin se on muutettuna;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005, sellaisena kuin se on muutettuna;

Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. Nr. 1/2006, sellaisena kuin se on muutettuna;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999, sellaisena kuin se on muutettuna;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie (Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. Nr. 59/2003, sellaisena kuin se on muutettuna;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WEIWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (laki putkijohtokuljetuksista), BGBl. Nr. 411/1975, 5 §:n 1 ja 2 mom., 5 §:n 1 ja 3 mom. sekä 15 ja 16 §; ja

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (laki kaasuyhtiöistä vuodelta 2011), BGBl. I Nr. 107/2011, 43, 44, 90 ja 93 §.

BE: *Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci*; ja

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

CZ: Laki nro 458/2000 Kok. liiketoimintaedellytyksistä ja julkishallinnosta energia-aloilla (energialaki).

DK: *Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsysrtemer og pipelines* (määräys nro 724 öljysäiliöiden, putkistojen ja putkijohtojen organisoinnista, perustamisesta ja toiminnasta, annettu 1 päivänä heinäkuuta 2008).

LT: Liettuan tasavallan maakaasulaki, annettu 10 päivänä lokakuuta 2000, nro VIII-1973; ja

Liettuan tasavallan sähkölaki, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2000, nro VIII-1881.

MT: *EneMalta Act* (laki EneMalta-yhtiöstä), 272 luku, ja *EneMalta (Transfer of Assets, Rights, Liabilities & Obligations) Act* (laki EneMalta-yhtiön varojen, velkojen, oikeuksien ja velvollisuuksien siirtämisestä), 536 luku.

NL: *Elektriciteitswet 1998; Gaswet*.

PL: Energialaki, annettu 10 päivänä huhtikuuta 1997, 32 ja 33 §.

SI: *Energetski zakon 2104* (energialaki vuodelta 2014), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 17/2014; kaivoslaki 2014.

VOIMASSA OLEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

MEKSIKON LUETTELO

Keskustasolla sovellettavat varaumat

I-MX-1

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 27 §.

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), II osaston I ja II luku

Ulkomaisista sijoituksista annetun lain ja ulkomaisten sijoitusten kansallisen rekisterin täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras*), II osaston I ja II luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Ulkomaalaiset henkilöt tai yritykset eivät saa hankkia omistusoikeutta (*dominio directo*) maahan tai vesialueisiin 100 kilometrin sisällä maan rajoista tai 50 kilometrin sisällä rannikkoa reunustavasta maasta (rajoitettu vyöhyke).

Meksikolaiset yritykset, joihin ei sovelleta ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, voivat hankkia omistusoikeuden (*dominio directo*) rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevaan kiinteistöön, jota käytetään muuhun kuin asumistarkoitukseen. Hankinnasta on ilmoitettava ulkoministeriölle (*Secretaría de Relaciones Exteriores*) 60 työpäivän kuluessa hankintapäivästä.

Meksikolaiset yritykset, joihin ei sovelleta ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, eivät voi hankkia omistusoikeutta (*dominio directo*) rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevaan kiinteistöön, jota käytetään asumistarkoitukseen.

Meksikolaiset yritykset, joihin ei sovelleta ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, voivat hankkia jäljempänä kuvatun menettelyn mukaisesti käyttö- ja nautintaoikeudet rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevaan kiinteistöön, jota käytetään asumistarkoitukseen. Samaa menettelyä sovelletaan, kun ulkomaalaiset henkilöt tai yritykset pyrkivät hankkimaan käyttö- ja nautintaoikeudet rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevaan kiinteistöön riippumatta sen käyttötarkoituksesta.

Ulkoministeriön lupa vaaditaan, jotta luottolaitokset voivat hankkia omaisuudenhoitajina oikeudet rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevaan kiinteistöön, jos trust-järjestelyn tarkoitus on sallia kyseisen kiinteistön käyttö ja nautinta ilman sen varsinaista omistusoikeutta ja järjestelyn edunsaajat ovat edellä mainittuja meksikolaisia yrityksiä, joihin ei sovelleta ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, ulkomaalaisia henkilöitä tai ulkomaalaisia yrityksiä.

Ilmaisulla rajoitetulla vyöhykkeellä sijaitsevan kiinteistön ”käyttö” ja ”nautinta” tarkoitetaan oikeuksia käyttää ja hyödyntää kyseistä kiinteistöä tapauksen mukaan muun muassa saamalla etua, tuotteita ja ylipäättään mitä tahansa tuottoa kolmansien osapuolten tai omaisuudenhoidajina toimivien luottolaitosten harjoittamasta tuottoisasta toiminnasta ja hyödyntämisestä.

Tässä tarkoitetun trust-järjestelyn enimmäiskesto on 50 vuotta, ja se voidaan uusida asianomaisen pyynnöstä.

Ulkoministeriö voi milloin tahansa tarkastaa niiden ehtojen täyttymisen, joiden perusteella tässä tarkoitetut luvat on myönnetty, sekä edellä mainittujen ilmoitusten toimittamisen ja todenmukaisuuden.

Päätäessään luvista ulkoministeriö ottaa huomioon kyseisistä toimista kansakunnalle koituvat taloudelliset ja sosiaaliset hyödyt.

Ulkomaalaisten henkilöiden tai yritysten, jotka pyrkivät hankkimaan kiinteistön rajoitetun vyöhykkeen ulkopuolelta, on ensin toimitettava ulkoministeriölle lausunto, jossa ne suostuvat katsomaan itsensä meksikolaisiksi edellä mainittuja tarkoituksia varten ja luopumaan oikeudestaan pyytää oman maansa suojelua kyseiseen kiinteistöön liittyvissä asioissa.

I-MX-2

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), VI osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset

CNIE ottaa huomioon seuraavat kriteerit arvioidessaan sille esitettyjä hakemuksia³:

- a) vaikutukset työllisyyteen ja työntekijöiden koulutukseen;
- b) teknologinen panos;
- c) ympäristölainsäädännön noudattaminen; ja
- d) yleinen panos Meksikon tuotantojärjestelmän kilpailukyvyn lisäämiseen.

Hakemuksesta päättäessään CNIE voi asettaa ainoastaan sellaisia vaatimuksia, jotka eivät vääristä kansainvälistä kauppaa ja joita ei ole kielletty 10.9 artiklassa (Suoritevaatimukset).

³ Hakemukset, jotka koskevat tässä luettelossa mainittuihin rajoitettuihin toimintoihin liittyvien sijoitusten hankintaa tai sijoittautumista.

I-MX-3

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

Kuvaus:

Sijoitukset

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa suoraan tai välillisesti yli 49 prosenttia meksikolaisen yrityksen omistuosuuksista, ainoastaan jos meksikolaisen yrityksen omaisuuserien kokonaisarvo ylittää hakemuksen jättämisen aikaan sovellettavan rajan.

Meksikolaisen yrityksen hankinnan tarkastuksessa sovellettava raja on CNIE:n määrittämä määrä. Tämän sopimuksen tullessa voimaan Meksikon osalta raja vastaa Meksikon pesoissa yhtä miljardia Yhdysvaltain dollaria laskettuna 5 päivän lokakuuta 2015 virallisella vaihtokurssilla.

Rajaa mukautetaan vuosittain kansallisen tilasto- ja maantiedeinstituutin (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*) julkaiseman Meksikon bruttokansantuotteen nimelliskasvuprosentin mukaisesti.

I-MX-4

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 25 §.

Yleinen osuuskuntalaki (*Ley General de Sociedades Cooperativas*), I osasto ja II osaston II luku

Liittovaltion työlaki (*Ley Federal del Trabajo*), I osasto

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Enintään 10 prosenttia meksikolaisen tuotanto-osuuskunnan omistavista luonnollisista henkilöistä voi olla ulkomaiden kansalaisia.

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 10 prosentin omistusosuus meksikolaisessa tuotanto-osuuskunnassa.

Ulkomaiden kansalaiset eivät saa osallistua tällaisen yrityksen yleiseen hallintaan tai hoitaa sen johtotehtäviä.

Tuotanto-osuuskunta on yritys, jonka jäsenet yhdistävät henkilökohtaiset fyysiset tai älylliset työpanoksensa tavaroiden tai palvelujen tuottamista varten.

I-MX-5

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Liittovaltion laki pienteollisuuden ja käsityöläistoiminnan edistämisestä (*Ley Federal para el Fomento de la Microindustria y la Actividad Artesanal*), I–IV luvut

Kuvaus:

Sijoitukset

Ainoastaan Meksikon kansalaiset voivat hakea toimilupaa (*cédula*) pienteollisuusyritystä varten.

Meksikolaisissa pienteollisuusyrityksissä ei voi olla ulkomaisia henkilöitä osakkaina.

Meksikon liittovaltion laissa pienteollisuuden ja käsityöläistoiminnan edistämisestä määritellään, että pienteollisuusyritys on enintään 15 työntekijän yritys, jonka jalostaa tavaroita ja jonka vuotuinen myynti ei ylitä SE:n vuosittain määrittämää määrää.

I-MX-6

Toimiala:	Maa-, karja- ja metsätalous, puuteollisuus
Osa-ala:	Maa-, karja- ja metsätalous
Toimialaluokka:	CMAP 1111 Maatalous CMAP 1112 Karjatalous ja metsästys (rajattuna karjatalouteen) CMAP 1200 Metsätalous ja puunkorjuu
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (<i>Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos</i>), 27 § Maatalouslaki (<i>Ley Agraria</i>), VI osasto Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Ainoastaan Meksikon kansalaiset tai meksikolaiset yritykset voivat omistaa maata maa-, karja- ja metsätaloustoimintaa varten. Tällaiset yritykset antavat tietyntyyppisiä osakkeita (T-osakkeita), jotka vastaavat maan arvoa sen hankintahetkellä.

Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa enintään 49 prosenttia T-osakkeista.

I-MX-7

Toimiala: Vähittäiskauppa

Osa-ala: Muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden vähittäismyynti
erikoiskaupoissa

Toimialaluokka: CMAP 623087 Ampuma-aseiden, patruunoiden ja
ampumatarvikkeiden vähittäismyynti

CMAP 612024 Muualle luokittelematon tukkukauppa (ainoastaan
ampuma-aseet, patruunat ja ampumatarvikkeet)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I
osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka myy räjähteitä, ampuma-aseita, patruunoita, ampumatarvikkeita tai ilotulitteita, lukuun ottamatta räjähteiden hankintaa ja käyttöä teollisuus- ja kaivosalalla ja räjähtävien seosten valmistusta näihin tarkoituksiin.

I-MX-8

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Yleisradiotoiminta (radio- ja televisiolähetyskset)⁴

Toimialaluokka: CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut (ainoastaan satelliittiviestintä)

CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut (lukuun ottamatta parannettuja tai lisäarvopalveluja)

CMAP 502003 Televiestinasennukset

CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut (ainoastaan jälleenmyyjät)

CMAP 941104 Radio-ohjelmien yksityinen tuotanto ja lähetys (ainoastaan ääniradio-ohjelmien tuotanto ja lähetys)

⁴ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan c alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan a alakohta eivät sisällä audiovisuaalisen alan palveluja, jotka kuuluvat 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

CMAP 941104 Televisio-ohjelmien yksityiset tuotanto-, lähetyk- ja jälleenlähetykspalvelut (ainoastaan maksuttomien televisio-ohjelmien lähetyk ja jälleenlähetyk)

Asianomaiset veloitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (10.8 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 28 ja 32 § sekä viides siirtymäsäädös

Liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalaki (*Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*), III osaston I, III ja VII luku sekä X osaston II luku

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan III luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston II ja III luku

Ulkomaisista sijoituksista annetun lain ja ulkomaisten sijoitusten kansallisen rekisterin täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras*), VI osasto

Suuntaviivat liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalain neljännessä osastossa tarkoitettujen toimilupien myöntämiselle (*Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*)

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Toimilupia yksinoikeudella ja taajuusalue-toimilupia myönnetään käyttötarkoituksen mukaan ainoastaan Meksikon kansalaisille tai Meksikon lainsäädännön mukaisesti perustetuille meksikolaisille yrityksille.

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus lähetystoimintaa harjoittavassa toimiluvallisessa yrityksessä. Tätä ulkomaisen sijoituksen enimmäisrajaa sovelletaan sen maan tarjoaman vastavuoroisuuden mukaisesti, jossa sijoittaja tai siinä viime kädessä määräysvaltaa käyttävä toimija on perustettu.

Edellä olevaa kohtaa sovellettaessa edellytetään CNIE:n myönteinen lausunto ennen toimiluvan myöntämistä yksinoikeudella sellaisia lähetyspalveluja varten, joihin liittyy ulkomainen sijoitus.

Toimilupaa ja siihen liittyviä oikeuksia, rakenteita, liitännäispalveluja, toimitiloja tai välineitä tai omaisuutta ei saa missään olosuhteissa luovuttaa, luvata tai antaa trusti-järjestelyllä tai siirtää kokonaan tai osittain millekään ulkomaan hallitukselle tai valtiolle tai rasittaa tai kiinnittää niiden hyväksi.

Toimiluvat alkuperäiskansojen hyväksi sosiaaliin tarkoituksiin myönnetään Meksikon alkuperäiskansojen jäsenille ja yhteisöille tavoitteena ylläpitää, kehittää ja säilyttää niiden kieliä, kulttuuria, tietoa, perinteitä, identiteettiä ja sisäisiä sääntöjä, jotka mahdollistavat sukupuolten tasa-arvon periaatteen mukaisesti alkuperäiskansojen naisten osallistumisen niiden tarkoitusten saavuttamiseen, jota varten toimilupa on myönnetty.

Meksiko takaa, että lähetystoiminta edistää kansallisen identiteetin arvoja. Lähetystoiminnan toimiluvan haltijoiden on käytettävä ja edistettävä meksikolaisen kulttuurin paikallisia ja kansallisia taiteellisia arvoja ja ilmentymiä ohjelmatarjontansa luonteen mukaisesti. Henkilökohtaisten esitysten päivittäisen ohjelmatarjonnan on sisällettävä ajallisesti enemmän Meksikon kansalaisia.

I-MX-9

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Televiestintä (mukaan lukien jälleenmyyjät ja rajoitetut televisio- ja audiopalvelut)

Toimialaluokka: CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut

CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut (lukuun ottamatta parannettuja tai lisäarvopalveluja)

CMAP 502003 Televiestinasennukset

CMAP 720006 Muut televiestintäpalvelut (ainoastaan jälleenmyyjät)

CMAP 502004 Muut erikoisasennukset

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 28 ja 32 §

Liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalaki (*Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*), III osaston I, III ja VII luku; IV osaston X luku, ja V osaston I luku

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*)

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston II luku

Ulkomaisista sijoituksista annetun lain ja ulkomaisten sijoitusten kansallisen rekisterin täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras*), VI osasto

Suuntaviivat liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalain neljännessä osastossa tarkoitettujen toimilupien myöntämiselle (*Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*)

Yleiset säännöt ehdoista ja vaatimuksista liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalaissa tarkoitettujen televiestintälupien myöntämistä varten (*Reglas de carácter general que establecen los plazos y requisitos para el otorgamiento de autorizaciones en material de telecomunicaciones establecidas en la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*)

Suuntaviivat radiotaajuuksien vuokraamista koskevaa luvanantoa varten (*Lineamientos Generales sobre la Autorización de Arrendamiento del Espectro Radioeléctrico*)

Suuntaviivat luparekisteröinnin myöntämisestä radiotaajuusalueiden käyttöön ja kehittämiseen toissijaista käyttöä varten (*Lineamientos para el otorgamiento de la Constancia de Autorización, para el uso y aprovechamiento de bandas de frecuencias del espectro radioeléctrico para uso secundario*)

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Toimilupia yksinoikeudella ja taajuusalue-toimilupia myönnetään käyttötarkoituksen mukaan ainoastaan Meksikon kansalaisille tai Meksikon lainsäädännön mukaisesti perustetuille meksikolaisille yrityksille.

Toimiluvat alkuperäiskansojen hyväksi sosiaaliin tarkoituksiin myönnetään Meksikon alkuperäiskansojen jäsenille ja yhteisöille tavoitteena ylläpitää, kehittää ja säilyttää niiden kieliä, kulttuuria, tietoa, perinteitä, identiteettiä ja sisäisiä sääntöjä, jotka mahdollistavat sukupuolten tasa-arvon periaatteen mukaisesti alkuperäiskansojen naisten osallistumisen niiden tarkoitusten saavuttamiseen, jota varten toimilupa on myönnetty.

Toimilupia alkuperäiskansojen hyväksi sosiaaliin tarkoituksiin myönnetään ainoastaan Meksikon alkuperäiskansojen jäsenille ja yhteisöille, jos niihin ei liity mitään ulkomaista sijoitusta.

Toimilupaa ja siihen liittyviä oikeuksia, rakenteita, liitännäispalveluja, toimitiloja tai välineitä tai omaisuutta ei saa missään olosuhteissa luovuttaa, luvata tai antaa trusti-järjestelyllä tai siirtää kokonaan tai osittain millekään ulkomaan hallitukselle tai valtiolle tai rasittaa tai kiinnittää niiden hyväksi.

Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja Meksikon lainsäädännön mukaisesti perustetuille meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää lupa tarjota televiestintäpalveluja jälleenmyyjänä ilman toimiluvan haltijan asemaa.

Radiotaajuuksien vuokraamista koskevaa luvanantoa koskevien suuntaviivojen mukaisesti yrityksen, joka haluaa ottaa vuokralle taajuusalueen, on hankittava toimilupa yksinoikeudella kaupalliseen käyttöön tai toimilupa yksinoikeudella yksityiseen käyttöön.

Radiotaajuusalueen toissijaista käyttöä koskevan luvan hakijan on nimettävä virallinen osoite Méxicossa.

I-MX-10

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Liikenne

Toimialaluokka: CMAP 7100 Liikenne

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Satamalaki (*Ley de Puertos*), IV luku

Rautatieliikennelaki (*Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario*), II luvun III jakso

Siviili-ilmailulaki (*Ley de Aviación Civil*), III luvun III jakso

Lentoasemalaki (*Ley de Aeropuertos*), IV luku

Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), I osaston III luku

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan III ja V luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Ulkomaiden hallitukset tai vieraat valtiot eivät voi investoida suoraan tai välillisesti meksikolaisiin yrityksiin, jotka toimivat liikenteen tai muiden yleisten yhteyksien alalla.

I-MX-11

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Maantieliikenne ja vesiliikenne

Toimialaluokka: CMAP 501421 Meri- ja jokirakentaminen

CMAP 501422 Tienrakennus ja maaliikenteen rakennustyöt

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), I osaston III luku

Satamalaki (*Ley de Puertos*), IV luku

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), I osaston II luku.

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan meri- ja jokirakenteiden rakentamista ja ylläpitämistä tai pelkästään ylläpitämistä varten.

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan myös valtakunnallisten teiden ja siltojen rakentamista, ylläpitämistä, hyödyntämistä, säilyttämistä tai huoltoa varten.

Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

I-MX-12

Toimiala: Energia

Osa-ala: Öljyn ja muiden hiilivetyjen etsintä ja tuotanto

Hiilivetyjen, öljytuotteiden ja petrokemian tuotteiden kuljetus, käsittely, jalostus, varastointi, jakelu, paineistaminen, nesteyttäminen, paineen vähentäminen, jälleenkaasutus, kaupallistaminen ja myynti yleisölle sekä näiden tuotteiden ja palvelujen käyttäjille.

Hiilivetyjen ja öljytuotteiden vienti ja tuonti.

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 25, 27 ja 28 §

Asetus Meksikon yhdysvaltojen perustuslain tiettyjen säännösten muuttamisesta ja täydentämisestä energia-alalla (*Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía*), julkaistu virallisessa lehdessä 31 päivänä lokakuuta 2024

Hiilivetyalan laki (*Ley del Sector de Hidrocarburos*), 1, 4, 6, 10 to 14, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 31, 37 to 44, 54, 55, 56, 58, 65, 69, 74, 76, 82, 95, 96, 110, 118, 151, 153, 158, 162 ja 163 §

Ulkomaankauppalaki (*Ley de Comercio Exterior*)

Valtion julkista yritystä Petróleos Mexicanos koskeva laki (*Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos*), 2, 8, 10, 11, 62, 65 ja 79 §

Hiilivetylain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Hidrocarburos*), 8, 9, 14, 16, 36, 37, 61, 92, 95, 96 §

Hiilivetylain kolmannessa osastossa tarkoitettua toimintaa koskeva täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de las actividades a que se refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos*), 51 §

Talousministeriön julkaisemat hiilivetyjä koskevien oikeuksien ja etsintä- ja tuotantosopimusten kansallisen sisällön mittaamista sekä hiilivetyteollisuuden lupia koskevat menetelmät (*Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y Extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía*)

Talousministeriön virallisessa lehdessä 29 päivänä maaliskuuta 2016 julkaisema sopimus syvissä ja erittäin syvissä vesissä tapahtuvan hiilivetyjen etsintä- ja tuotantotoiminnan kansallisen sisällön arvojen määrittämisestä vuosiksi 2015 ja 2025 (*Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y Extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía*).

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kansakunnalla on suora, luovuttamaton ja pysyvä omistusoikeus kaikkiin kerrostumina tai muodostumina sen alueen maaperässä, mukaan lukien mannerjalusta ja aluevesien ulkopuolinen ja niihin rajoittuva talousvyöhyke, esiintyviin hiilivetyihin niiden fyysisestä tilasta riippumatta. Ainoastaan kansakunta voi etsiä ja tuottaa hiilivetyjä oikeuksien tai sopimusten kautta. Etsintä- ja tuotantosopimuksissa on poikkeuksetta määrättävä, että maaperän hiilivedyt ovat kansakunnan omaisuutta.

SENER voi myöntää PEMEXille oikeuksia hiilivetyjen etsintään ja tuotantoon.

Sen omiin kehitysoikeuksiin liittyvien toimintojen toteuttamiseksi PEMEX panee täytäntöön palvelusopimuksia ainoastaan yksityisten osapuolten kanssa. Sekamuotoisiin kehitysoikeuksiin liittyvien toimien osalta PEMEX panee täytäntöön sekamuotoisia sopimuksia yksityisten osapuolten kanssa siten, että PEMEXin osallistumisosuus on vähintään 40 prosenttia.

SENER laatii asianmukaisen sopimusmallin kullekin sopimusosalalle, johon sovelletaan tarjouskilpailumenettelyä ja jonka sopimukset myönnetään lainsäädännön mukaisesti. Se voi käyttää tähän muita sopimusmalleja, joita on esimerkiksi palveluja, voitonjakoa, tuotannon jakamista tai lupia varten. Etsintä- ja tuotantosopimusten osalta PEMEX voi muodostaa liittoumia tai yhteenliittymiä osallistuakseen tarjouskilpailumenettelyihin, mutta se ei saa tehdä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuussopimuksia yksityisten osapuolten kanssa.

SENER voi mahdollistaa PEMEXin suoran osallistumisen hiilivetyjen etsintää ja tuotantoa koskeviin sopimuksiin. SENER vahvistaa PEMEXin pakollisen osallistumisen hiilivetyjen etsintä- ja tuotantosopimuksiin, jos on mahdollista löytää rajat ylittävä varasto.

Tarjouskilpailumenettelyä ei sovelleta hiilijuonteisiin sisältyvän ja niiden tuottaman maakaasun etsintää ja tuotantoa omaa kulutusta varten koskeviin sopimuksiin, jotka voidaan myöntää suoraan kaivosluvan haltijoille.

Maan alueella oikeuksien ja etsintä- ja tuotantosopimusten kautta tehtävässä hiilivetyjen etsintä- ja tuotantotoiminnassa on noudatettava kansallisen sisällön vähimmäisosouden keskimäärätavoitetta. Tässä kansallisen sisällön keskimäärätavoitteessa ei oteta huomioon hiilivetyjen etsintää ja tuotantoa syvien ja erittäin syvien vesien hankkeissa, joille SE on asettanut SENERin lausunnon saatuaan erilaiset kansallisen sisällön vaatimukset ottaen huomioon tällaisten toimintojen erityisluonteen.

Edellä mainitun toimeksiannon on oltava talousministeriön julkaisemien menetelmien mukainen, ja sen yhteydessä on huolehdittava, että se ei vaikuta PEMEXIN tai muiden hiilivetyjen etsintää ja tuotantoa kehittävien valtion tuotantoyritysten tai talouden

toimijoiden kilpailuasemaan.

Täytäntöönpanovallan käyttäjä määrittää suojavyöhykkeet alueille, joilla valtio päättää kieltää etsintä- ja tuotantotoiminnan. Ne eroavat luonnonsuojelualueista, joille oikeuksia ja sopimuksia ei voida myöntää.

Meksikon hallitus sisällyttää oikeuksiin, etsintä- ja tuotantosopimukseen sekä lupiin ehdon, jonka mukaan hintojen, laadun ja toimitusaikojen ollessa samoja etusijalle olisi asetettava kotimaisten tavaroiden ja palvelujen hankinta, mukaan lukien Meksikon kansalaisten kouluttaminen ja palkkaaminen teknisen ja johtotason tehtäviin.

Pintatason etsintä- ja tunnistustoiminta edellyttää SENER:n lupaa, joka ei anna oikeuksia hiilivetyjen etsintään ja tuotantoon. Henkilöt, jotka ovat saaneet oikeuden tai etsintä- ja tuotantosopimuksen, eivät tarvitse lupaa pintatason etsintä- ja tunnistustoimintaan oikeuden tai etsintä- ja tuotantosopimuksen kattamilla alueilla.

SENER tai CRE laativat tarpeen mukaan lupamallit hiilivetyjen (mukaan lukien maakaasu), öljy- ja maakaasutuotteiden (mukaan lukien bensiini ja diesel) ja petrokemian tuotteiden kuljetusta, käsittelyä, jalostusta, varastointia, jakelua, paineistamista, nesteyttämistä, paineen vähentämistä, jälleenkaasutusta, yleisölle myyntiä, kaupallistamista, muodostamista ja omaan kulutukseen toimittamista sekä integroitujen järjestelmien hallinnointia varten ottaen huomioon, että luvan haltijoilla on oltava Meksikon lain mukaisesti yhtiöitetty yritys, jonka kotipaikka on Meksikossa. Luvat hiilivetyjen ja öljy- ja maakaasutuotteiden vientiin ja tuontiin myönnetään ulkomaankauppain (*Ley de Comercio Exterior*) mukaisesti, ja lailla edellytetään, että luvan haltijoilla on Meksikon lain mukaisesti yhtiöitetty yritys ja kotipaikka Meksikossa.

I-MX-13

Toimiala: Energia

Osa-ala:

Toimialaluokka: CMAP 623090 Muualle luokittelemattomien tavaroiden vähittäismyynti (biopolttoaine)

Asianomaiset velvoitteet: Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Biopolttoainelaki (*Ley de Biocombustibles*), 19 §

Kuvaus: Sijoitukset

SE vahvistaa menetelmän, jolla mitataan ja todennetaan joko suoraan biopolttoaineina tai biopolttoaineiden tuotannossa käytettävän biomassan kansallisen aineksen pitoisuutta.

I-MX-14

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 25, 27 ja 28 §

Asetus Meksikon yhdysvaltojen perustuslain tiettyjen säännösten muuttamisesta ja täydentämisestä energia-alalla (*Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía*), julkaistu virallisessa lehdessä 31 päivänä lokakuuta 2024

Laki sähköalasta (*Ley del Sector Eléctrico*), 1, 2, 4, 10, 12, 13, 39, 40, 44, 61, 108, 109, 132 ja 151 §

Laki valtion julkisesta yrityksestä *Comisión Federal de Electricidad* (*Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad*), 65 ja 81 §

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Perustuslain 25, 27 ja 28 §:n mukainen kansallisen sähköjärjestelmän suunnittelu ja hallinta sekä sähkön siirron ja jakelun julkinen palvelu on varattu kansakunnan yksinoikeudeksi; näihin toimintoihin ei myönnetä toimitiluja.

Valtion julkinen yritys voi tehdä yksityisten tahojen kanssa sopimuksia muun muassa sähkön siirron ja jakelun julkista palvelua varten tarvittavan infrastruktuurin asentamisesta, ylläpidosta ja laajentamisesta.

SE:n on vahvistettava menetelmät, joilla mitataan kansallisen sisällön astetta sähköalalla.

SENER voi SE:n lausunnon perusteella todeta, että samoissa olosuhteissa, mukaan lukien hintojen vastaavuus, laatu ja toimitusaika, valtion julkisen yrityksen sopimuksissa, jotka liittyvät infrastruktuurihankkeiden kehittämiseen, sekainvestointeihin tai sähköalan toimijoiden energian ja niihin liittyvien tuotteiden jakomekanismeista johtuviin sopimuksiin, on asetettava etusijalle kotimaisten tavaroiden ja kansallista alkuperää olevien palvelujen hankinta, mukaan lukien Meksikon kansalaisten koulutus ja palkkaaminen teknisellä ja hallinnollisella tasolla.

Jos yksityisen sektorin sallitaan osallistua sähköteollisuuden muihin toimintoihin, se ei missään tapauksessa saa etusijaa valtion julkiseen yritykseen nähden, jonka on täytettävä yhteiskuntavastuu ja taattava julkisten sähköpalvelujen jatkuvuus ja saatavuus.

Valtion julkisen yrityksen osuuden keskimääräisestä verkkoon syötetystä energiasta kalenterivuoden aikana on oltava vähintään 54 prosenttia.

Yksityinen sektori voi osallistua sähköntuotantoprosessiin sekainvestointiohjelmien kautta, joissa valtion julkisella yrityksellä on oltava vähintään 54 prosentin suora tai välillinen osuus hankkeesta.

Sähkön perustoimitusta voi tarjota ainoastaan valtion julkinen yritys mahdollisimman alhaiseen hintaan.

CFE:n ja sen alaisuudessa toimivien yritysten kaikkien muiden yritystoimintojen osalta CFE:n hallitus antaa CFE:tä koskevan lain mukaisesti hankintoja, vuokrausta, palvelusopimuksia ja urakoiden toteuttamista koskevia säännöksiä. Sen hallitus voi muun muassa vaatia kansallisen sisällön vähimmäisosuutta sopimuksen luonteen, tariffisääntelyn ja Meksikon allekirjoittamien kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Kaikki sähköalasta annettuun lakiin perustuvat luvat myöntää CNE. Luvan haltijoiden on oltava luonnollisia henkilöitä tai Meksikon lain mukaisesti yhtiöitettyjä yrityksiä.

I-MX-15

Toimiala: Energia

Osa-ala: Hiilivedyt ja öljytuotteet (polttoaineen ja voiteluaineiden toimitus ilma-aluksille, aluksille ja rautatiekalustolle)

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Kuvaus: Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus meksikolaisessa yrityksessä, joka toimittaa polttoainetta ja voiteluaineita aluksille ja rautatiekalustolle ja lentopolttoaineita lentokoneille.

I-MX-16

Toimiala:	Painaminen, editointi ja painantaan liittyvät alat
Osa-ala:	Sanomalehtien julkaiseminen
Toimialaluokka:	CMAP 342001 Sanoma- ja aikakauslehtien julkaiseminen (ainoastaan sanomalehdet)
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston III luku Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

Kuvaus:

Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka painaa tai julkaisee ensisijaisesti meksikolaiselle yleisölle kirjoitettuja ja Meksikon alueella jaettavia päivittäisiä sanomalehtiä.

Tätä kohtaa sovellettaessa päivittäisellä sanomalehdellä tarkoitetaan sanomalehteä, jota ei jaeta ilmaiseksi ja jota julkaistaan viikon jokaisena päivänä.

I-MX-17

Toimiala:	Tavaroiden valmistus
Osa-ala:	Räjähteet, ilotulitteet, ampuma-aseet ja patruunat
Toimialaluokka:	CMAP 352236 Räjähteiden ja ilotulitteiden valmistus CMAP 382208 Ampuma-aseiden ja patruunoiden valmistus
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka valmistaa räjähteitä, ilotulitteita, ampuma-aseita, patruunoita ja ampumatarvikkeita, lukuun ottamatta räjähtävien seosten valmistusta teollisuus- ja kaivostoimintaa varten.

I-MX-18

Toimiala: Kalastus

Osa-ala: Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CMAP 1300 Kalastus

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (11.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Kestävää kalastusta ja vesiviljelyä koskeva yleislaki (*Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables*), kuudennen osaston IV luku ja seitsemännen osaston II luku

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), I osaston I luku, II osaston IV luku ja kolmannen osaston II luku

Satamalaki (*Ley de Puertos*), I, IV ja VI luku

Kalastuslain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Pesca*), toisen osaston I luku ja II luvun kuudes jakso

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

Kalastustoimintaan vaaditaan toimivallasta riippuen joko SAGARPAn kansallisen vesiviljely- ja kalastuskomission (*Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca*) välityksellä myöntämä tai SCT:n myöntämä lupa.

SAGARPAn myöntämä lupa vaaditaan tiettyihin toimintoihin, kuten kalastustoimeksiantoihin, joita tarvitaan toimilupahakemuksia varten, ja pysyvien kalastusvälineiden asentamiseen liittovaltion vesille. Lupa myönnetään ensisijaisesti paikallisyhteisöjen asukkaille. Etusijalle asetetaan samanveroisissa olosuhteissa alkuperäisyhteisöjen hakemukset.

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan ulkomaiden lipun alla purjehtivilta aluksilta ruoppauspalvelujen tarjoamiseen.

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan kalastukseen liittyvien satamapalvelujen, kuten lastaustoimet ja huoltoalukset, viestintävälineiden huolto, sähkötyöt, jäte- ja jätevesihuolto, tarjoamiseen. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

I-MX-19

Toimiala: Kalastus

Osa-ala: Kalastus

Toimialaluokka: CMAP 130011 Avomerikalastus

CMAP 130012 Rannikkokalastus

CMAP 130013 Sisävesikalastus

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Kestävää kalastusta ja vesiviljelyä koskeva yleislaki (*Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables*), VI osaston IV luku, VII osaston I luku, XIII osaston ainoa luku; ja XIV osaston I, II ja III luku.

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), II osaston I luku

Liittovaltion merilaki (*Ley Federal del Mar*), I osaston I ja III luku

Laki kansallisista vesistöistä (*Ley de Aguas Nacionales*), I osasto ja IV osaston I luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Kalastuslain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Pesca*), I osaston I luku; II osaston I, III–VI luku ja III osaston III ja IV luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka harjoittaa rannikkokalastusta, sisävesikalastusta tai kalastusta talousvyöhykkeellä, lukuun ottamatta vesiviljelyä.

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka harjoittaa avomerikalastusta.

I-MX-20

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Yksityiskoulut

Toimialaluokka: CMAP 921101 Yksityiset esiasteen koulutuspalvelut

CMAP 921102 Yksityiset alemman perusasteen koulutuspalvelut

CMAP 921103 Yksityiset ylemmän perusasteen koulutuspalvelut

CMAP 921104 Yksityiset keskiasteen koulutuspalvelut

CMAP 921105 Yksityiset korkea-asteen koulutuspalvelut

CMAP 921106 Yksityiset koulutuspalvelut, joissa yhdistyvät esiaste, alempi ja ylempi perusaste, keskiaste ja korkea-aste

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Laki korkea-asteen koulutuksen koordinoinnista (*Ley para la Coordinación de la Educación Superior*), II luku

Yleinen koulutuslaki (*Ley General de Educación*), III luku

Kuvaus: Sijoitukset

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka tarjoaa esiasteen, alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen, korkea-asteen tai eri asteiden yhdistettyjä yksityisiä koulutuspalveluja.

I-MX-21

Toimiala:	Ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut
Osa-ala:	Lääkäripalvelut
Toimialaluokka:	CMAP 9231 Yksityisen sektorin tarjoamat lääkäri-, hammaslääkäri- ja eläinlääkäripalvelut (ainoastaan lääkäripalvelut)
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Liittovaltion työlaki (<i>Ley Federal del Trabajo</i>), I luku
Kuvaus:	Rajat ylittävä palvelukauppa Ainoastaan Meksikon alueella lääkäriinoikeudet saaneet Meksikon kansalaiset voivat tarjota työterveyspalveluja meksikolaisissa yrityksissä.

I-MX-22

Toimiala: Ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut

Osa-ala: Erikoistunut henkilöstö

Toimialaluokka: CMAP 951012 Tulliasiointi- ja tulliedustajapalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Tullilaki (*Ley Aduanera*), II osaston I ja III luku ja VII osaston I luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston II luku

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Ainoastaan syntyperäinen Meksikon kansalainen voi toimia tulliasioitsijana.

Ainoastaan tulliasioitsijat, jotka toimivat vastaanottajina tai tuojan tai viejän edustajina (*mandatarios*) sekä tulliasioitsijan edustajat voivat suorittaa kyseisen tuojan tai viejän tavaroihin liittyviä tulliselvitysmuodollisuuksia.

Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset eivät voi osallistua suoraan tai välillisesti tulliasioitsijan toimiston omistamiseen.

I-MX-23

Toimiala: Ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut

Osa-ala: Erikoistuneet palvelut (Liikealan notaari)

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Liittovaltion laki liikealan notaarin palveluista (*Ley Federal de Correduría Pública*), 7, 8, 12 ja 15 §

Liikealan notaarin palveluista annetun lain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley Federal de Correduría Pública*), I luku ja II luvun I ja II jakso

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston II luku

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Ainoastaan syntyperäinen Meksikon kansalainen voi saada luvan toimia liikealan notaarina (*corredor público*).

Liikealan notaarilla ei voi olla liikesuhdetta mihinkään henkilöön liikealan notaarin julkisten palvelujen tarjoamiseksi.

Liikealan notaarit perustavat toimiston paikkaan, jossa heillä on lupa toiminnan harjoittamiseen.

Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille, joihin sovelletaan ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

I-MX-24

Toimiala:	Ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut
Osa-ala:	Ammatilliset palvelut
Toimialaluokka:	CMAP 951002 Lakiasiainpalvelut (mukaan lukien ulkomaalaisten oikeudellinen neuvonta)
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla) Suosituimmuuskohtelu (10.8 ja 11.7 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Laki perustuslain 5 artiklan täytäntöönpanosta liittovaltion tasolla harjoitettavien ammattien osalta (<i>Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en el Distrito Federal</i>), III luvun III jakso ja V luku Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston III luku

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka tarjoaa lakiasianpalveluja.

Aihetta koskevan kansainvälisen sopimuksen puuttuessa ulkomaisten kansalaisten ammatin harjoittaminen edellyttää vastavuoroisuutta hakijan asuinpaikassa ja muiden Meksikon laissa vahvistettujen vaatimusten täyttämistä.

Ainoastaan Meksikossa toimiluvan saaneet asianajajat voivat omistaa osuuksia Meksikon alueelle sijoittautuneesta lakiasianyrityksestä lukuun ottamatta tässä kohdassa määrättyjä poikkeuksia.

Euroopan unionissa toimiluvan saaneet asianajajat saavat muodostaa henkilöyhtiöitä Meksikossa toimiluvan saaneiden asianajajien kanssa.

Lakiasiainyrityksessä Meksikossa osakkaina olevien Euroopan unionissa toimiluvan saaneiden asianajajien määrä ei saa ylittää samassa toimistossa osakkaina olevien Meksikossa toimiluvan saaneiden asianajajien määrää. Euroopan unionissa toimiluvan saaneet asianajajat voivat harjoittaa asianajajan ammattia ja antaa oikeudellista neuvontaa Meksikon laista, jos he täyttävät asianajajana toimimista Meksikossa koskevat vaatimukset.

Lakiasiainyritys, joka on perustettu Euroopan unionissa toimiluvan saaneiden asianajajien ja Meksikossa toimiluvan saaneiden asianajajien henkilöyhtiönä, voi ottaa palvelukseensa Meksikossa toimiluvan saaneita asianajajia.

Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä kohtaa ei sovelleta ulkomaiden oikeutta tai kansainvälistä oikeutta koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin, joita tarjotaan tilapäisesti maahan saapumalla tai maasta poistumalla tai verkossa tai televiestintäteknologian välityksellä, eikä ulkomaisten asianajajien tarjoamiin yksinomaan ulkomaiden oikeuteen ja kansainväliseen oikeuteen liittyviin oikeudellisiin välimies-, välitys- ja sovittelupalveluihin.

I-MX-25

Toimiala: Ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut

Osa-ala: Ammatilliset palvelut

Toimialaluokka: CMAP 9510 Ammatillisten, teknisten ja erikoistuneiden palvelujen tarjoaminen (ainoastaan ammatilliset palvelut)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (11.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki perustuslain 5 artiklan täytäntöönpanosta Méxicossa harjoitettavien ammattien osalta (*Ley reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México*), III luvun III jakso ja V luku

Perustuslain 5 artiklan täytäntöönpanosta liittovaltion tasolla harjoitettavien ammattien osalta annetun lain täytäntöönpanosäädös (*Reglamento de la Ley Reglamentaria del Artículo 5° Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en el Distrito Federal*), III luku

Yleinen väestölaki (*Ley General de Población*), III luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

Sellaisten asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti, joiden osapuoli Meksiko on, ulkomaiden kansalaiset voivat harjoittaa Méxicossa ammatteja, jotka luetellaan laissa perustuslain 5 artiklan täytäntöönpanosta Méxicossa harjoitettavien ammattien osalta.

Aihetta koskevan kansainvälisen sopimuksen puuttuessa ulkomaiden kansalaisten ammatin harjoittaminen edellyttää vastavuoroisuutta hakijan asuinpaikassa ja muiden Meksikon laissa vahvistettujen vaatimusten täyttämistä.

I-MX-26

Toimiala: Uskonnolliset palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CMAP 929001 Uskonnollisten järjestöjen palvelut

Asianomaiset velvoitteet: Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki uskonnollisista yhdyskunnista ja julkisesta uskonnonharjoittamisesta (*Ley de Asociaciones Religiosas y Culto Público*), II osaston I ja II luku

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Meksikossa toimivien uskonnollisten yhdyskuntien edustajien on oltava Meksikon kansalaisia.

Uskonnolliset yhdyskunnat on perustettava uskonnollisista yhdyskunnista ja julkisesta uskonnonharjoittamisesta annetun lain mukaisesti.

Uskonnolliset yhdyskunnat on rekisteröitävä sisäasiainministeriössä (*Secretaría de Gobernación*, SEGOB). Voidakseen rekisteröityä uskonnollisen yhdyskunnan on oltava sijoittautunut Meksikoon.

I-MX-27

Toimiala: Maatalouspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CMAP 971010 Maatalouspalvelujen tarjoaminen

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Liittovaltion kasvinterveyslaki (*Ley Federal de Sanidad Vegetal*), II osaston IV luku

Meksikon yhdysvaltojen kasvinsuojelulain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Sanidad Fitopecuaria de los Estados Unidos Mexicanos*), VII luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SAGARPAn myöntämä lupa vaaditaan torjunta-aineiden levittämiseen.

Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

I-MX-28

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenne

Toimialaluokka: CMAP 384205 Ilma-alusten valmistus, kokoaminen ja korjaaminen
(ainoastaan ilma-alusten korjaaminen)

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Siviili-ilmailulaki (*Ley de Aviación Civil*), III luvun II jakso

Siviili-ilmailulain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Aviación Civil*), VII luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan ilma-aluskorjaamojen sekä henkilöstön koulutuskeskusten perustamiseen ja toimintaan tai toimintaan ja hyödyntämiseen.

Saadakseen luvan asianomaisen on todistettava, että ilma-aluskorjaamolla tai henkilöstön koulutuskeskuksella on kotipaikka Meksikossa.

I-MX-29

Toimiala:	Liikenne
Osa-ala:	Lentoliikenne ⁵
Toimialaluokka:	CMAP 973302 Lentoaseman ja helikopterikentän hallintopalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 artikla) Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (<i>Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos</i>), 32 § Yleinen liikenne- ja viestintälaki (<i>Ley de Vías Generales de Comunicación</i>), I kirjan I, II ja III luku Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston III luku

⁵ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan e alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan g alakohta eivät sisällä lentoliikennepalveluja, jotka kuuluvat 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

Siviili-ilmailulaki (*Ley de Aviación Civil*), I ja IV luku

Lentoasemalaki (*Ley de Aeropuertos*), III luku

Lentoasemalain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Aeropuertos*), II osaston I, II ja III luku

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan lentoasemien ja helikopterikenttien rakentamista ja toimintaa tai pelkästään toimintaa varten. Ainoastaan meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, jolla on lentokenttiä koskeva julkisen palvelun toimilupa.

Hakemuksesta päättäessään CNIE asettaa etusijalle kansallisen ja teknologisen kehityksen ja suojelee kansakunnan itsemääräämisoikeutta.

I-MX-30

Toimiala:	Liikenne
Osa-ala:	Lentoliikenne ⁶
Toimialaluokka:	CMAP 713001 Säännölliset lentoliikennepalvelut kotimaahan rekisteröidyillä ilma-aluksilla CMAP 713002 Aikatauluttomat lentoliikennepalvelut (lentotaksit) Lentoliikenteen erityispalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 artikla) Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	Siviili-ilmailulaki (<i>Ley de Aviación Civil</i>), IX ja X luku Siviili-ilmailulain täytäntöönpanoasetus (<i>Reglamento de la Ley de Aviación Civil</i>), II osaston I luku

⁶ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan e alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan g alakohta eivät sisällä lentoliikennepalveluja, jotka kuuluvat 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin ääniosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka tarjoaa säännöllisiä ja aikatauluttamattomia kotimaanlentoliikenteen palveluja, aikatauluttamattomia kansainvälisen lentoliikenteen palveluja lentotaksien muodossa tai lentoliikenteen erityispalveluja. Kyseisen yrityksen hallituksen puheenjohtajan ja vähintään kahden kolmasosan jäsenistä sekä kahden kolmasosan johtoryhmästä on oltava Meksikon kansalaisia.

Ainoastaan Meksikon kansalaiset ja meksikolaiset yritykset, joissa Meksikon kansalaisten omistus tai määräysvalta vastaa 51:tä prosenttia äänistä ja jonka hallituksen puheenjohtaja ja vähintään kaksi kolmasosaa johtoryhmästä on Meksikon kansalaisia, voivat rekisteröidä ilma-aluksen Meksikossa.

I-MX-31

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen erityispalvelut⁷

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan III luku

Siviili-ilmailulaki (*Ley de Aviación Civil*), I, II, IV ja IX luku

Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

⁷ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan e alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan g alakohta eivät sisällä lentoliikennepalveluja, jotka kuuluvat 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

Kaikkien lentoliikenteen erityispalvelujen tarjoamiseen Meksikon alueella vaaditaan SCT:n myöntämä lupa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan sellaiselle näiden palvelujen tarjoamisesta kiinnostuneelle, jonka kotipaikka on Meksikon alueella.

I-MX-32

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: CMAP 973203 Merisatamahallinto, järvet ja joet

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Satamalaki (*Ley de Puertos*), IV ja V luku

Satamalain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley de Puertos*), I osaston I ja VI luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Kuvaus: Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus meksikolaisessa yrityksessä, jolla on yhdennetyn satamahallinnon toimilupa.

I-MX-33

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: CMAP 384201 Alusten valmistus ja korjaus

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan I, II ja III luku

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), I osaston II luku.

Satamalaki (*Ley de Puertos*), IV luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan telakoiden rakentamista ja toimintaa tai pelkästään toimintaa varten. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

I-MX-34

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: CMAP 973201 Vesiliikenteen lastaus- ja lastinpurkupalvelut (mukaan lukien telakoiden toiminta ja kunnossapito; alusten lastaaminen ja purkaminen rannikolla; merihuolinta; laitureiden toiminta ja kunnossapito; laivojen ja veneiden siivous; ahtaus; rahdin siirto laivojen ja kuorma-autojen, junien, putkijohtojen ja satamalaitureiden välillä; ja terminaalitoiminta)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), I osaston II luku ja II osaston IV ja V luku

Satamalaki (*Ley de Puertos*), II, IV ja VI luku

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan I, II ja III luku

Asetus aluemerен, vesiväylien, rantojen, liittovaltion rannikkovyöhykkeen ja mereltä vallatun maan käytöstä ja nautinnasta (*Reglamento para el Uso y Aprovechamiento del Mar Territorial, Vías Navegables, Playas, Zona Federal Marítimo Terrestre y Terrenos Ganados al Mar*), II luvun II jakso

Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka tarjoaa sisävesiliikenteen aluksille satamapalveluja, kuten hinaus- ja kiinnityspalveluja ja risteilymatkustajien venekuljetuksia.

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan meri- ja sisävesisatamien, mukaan lukien telakat, nosturit ja toimintaan liittyvät tilat ja laitteistot, rakentamista ja toimintaa tai pelkästään toimintaa varten. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

Ahtaus- ja varastointipalvelujen tarjoamiseen vaaditaan SCT:n myöntämä lupa. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

I-MX-35

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: CMAP 973203 Meret ja sisävedet (Järvi- ja jokisatamahallinto)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), III osaston III luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Satamalaki (*Ley de Puertos*), IV ja VI luku

Kuvaus:

Sijoitukset

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus meksikolaisissa yrityksissä, jotka tarjoavat satamaluotsipalveluja sisävesiliikenteen aluksille.

I-MX-36

Toimiala:	Liikenne
Osa-ala:	Vesiliikenne ⁸
Toimialaluokka:	CMAP 712011 Kansainväliset meriliikennepalvelut CMAP 712012 Meriliikenteen kabotaasipalvelut CMAP 712013 Kansainväliset hinauspalvelut ja kabotaasihinauspalvelut CMAP 712021 Joki- ja järveliikenteen palvelut CMAP 712022 Sisäsatamien vesiliikennepalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla) Suosituimmuuskohtelu (10.8 ja 11.7 artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso

⁸ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan d alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan b alakohta eivät sisällä kansallista meriliikenteen kabotaasia, joka kuuluu 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

Toimenpiteet:

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), III osaston I luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Taloudellista kilpailua koskeva liittovaltion laki (*Ley Federal de Competencia Económica*), IV luku

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Avomerenkulun alusten operointi tai hyödyntäminen, mukaan lukien kuljetuspalvelut ja kansainväliset hinauspalvelut, ovat sallittuja kaikkien maiden laivanvarustajille ja aluksille kansainvälisten sopimusten mukaisen vastavuoroisuuden pohjalta.

Kabotaasin ja sisävesiliikenteen osalta operointi ja hyödyntäminen on varattu meksikolaisille laivanvarustajille, joiden alukset ovat meksikolaisia. Jos meksikolaiset alukset eivät sovellu tai ole käytettävissä samoin teknisin edellytyksin tai jos se on tarpeen yleisen edun vuoksi, SCT voi myöntää meksikolaisille laivanvarustajille tilapäisiä liikennöintilupia ulkomaisten alusten operointiin ja hyödyntämiseen asettaen etusijalle seuraavat:

- a) meksikolainen laivanvarustaja, jonka ulkomainen alus on vuokrattu ilman miehistöä; ja
- a) meksikolainen laivanvarustaja, jonka ulkomaisen aluksen vuokrasopimus on mitä tahansa tyyppiä.

Risteilyalusten, ruoppaajien ja satamien rakentamiseen, ylläpitämiseen ja toimintaan tarkoitettujen merenkulun laitteiden operointi ja hyödyntäminen sisävesiliikenteessä ja kabotaasissa on sallittua meksikolaisille ja ulkomaisille varustamoille, jotka käyttävät meksikolaisia tai ulkomaisia aluksia tai merenkulun laitteita, Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden kanssa noudatettavan vastavuoroisuuden pohjalta pyrkien asettamaan etusijalle meksikolaiset yritykset ja noudattaen sovellettavaa lainsäädäntöä.

Kansallisen kilpailukomission (*Comisión Nacional Antimonopolio*) lausunnon saatuaan SCT voi päättää, että tiettyä kabotaasiliikennettä kokonaan tai osittain saavat harjoittaa ainoastaan meksikolaiset laivanvarustajat meksikolaisilla aluksilla tai aluksilla, jotka on tunnustettu meksikolaisiksi, jos kyseisillä markkinoilla ei ole taloudellista kilpailua koskevan liittovaltion lain (*Ley Federal de Competencia Económica*) mukaista tehokasta kilpailua.

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla enintään 49 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa meksikolaisessa laivanvarustamossa tai meksikolaisissa aluksissa, jotka hyödyntävät kaupallisesti sisävesi- tai kabotaasiliikenteen aluksia lukuun ottamatta risteilymatkailua ja ruoppaajien ja satamien rakentamiseen, ylläpitämiseen ja toimintaan tarkoitettuja merenkulun laitteita.

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka tarjoaa avomerenkulkupalveluja ja satamahinauspalveluja.

I-MX-37

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muut putkistojohdot kuin energiaputkistot

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), I kirjan I, II ja III luku

Laki kansallisista vesistöistä (*Ley de Aguas Nacionales*), I osaston II luku ja IV osaston II luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan muun tavaran kuin energian tai petrokemian perustuotteiden kuljetukseen tarkoitettujen putkistojen rakentamista ja toimintaa tai pelkästään toimintaa varten.

Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

I-MX-38

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CMAP 711101 Rautatieliikennepalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston III luku

Rautatieliikennelaki (*Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario*), I luku ja II luvun III jakso

Rautatieliikenneasetus (*Reglamento del Servicio Ferroviario*), I osaston I, II ja III luku; II osaston I ja IV luku; ja III osaston I luvun I ja II jakso

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

CNIE:n suostumus vaaditaan, jotta Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset voivat omistaa yli 49 prosenttia Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksessä, joka rakentaa, operoi ja hyödyntää yleisiksi väyliksi katsottavia rautateitä tai tarjoaa yleisiä rautatieliikenteen palveluja.

Hakemuksesta päättäessään CNIE asettaa etusijalle kansallisen ja teknologisen kehityksen ja suojelee kansakunnan itsemääräämisoikeutta.

SCT:n myöntämä toimilupa vaaditaan rautatieliikennepalvelujen rakentamista, operointia ja hyödyntämistä sekä yleisten rautatieliikenteen palvelujen tarjoamista varten. Ainoastaan meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia lupia.

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan liitännäispalvelujen tarjoamiseen; sisäänmeno- ja ulostulorakenteiden, radanyhteyksipaikkojen ja rautatiealueen reunarakenteiden rakentamiseen; mainosten ja julkisten opasteiden asentamiseen rautatiealueelle; ja rautateiden ylikulkusiltojen rakentamiseen ja toimintaan. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

I-MX-39

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CMAP 973101 Linja-autoterminalien hallinnointipalvelut ja liitännäispalvelut (ainoastaan tärkeimmät linja-auto- ja kuorma-autoterminalit ja -asemat)

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (11.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), I osaston III luku

Liittovaltion teiden ja niiden reuna-alueiden käyttöoikeutta koskevat säännökset (*Reglamento para el Aprovechamiento del Derecho de Vía de las Carreteras Federales y Zonas Aledañas*), II ja IV laki

Liittovaltion tieliikennettä ja liitännäispalveluja koskevat säännökset (*Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares*), I luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan linja-auto- ja kuorma-autoaseman tai -terminaalin perustamiseen tai toimintaan. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

Saadakseen luvan asianomaisen on todistettava, että sillä on kotipaikka Meksikossa.

I-MX-40

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CMAP 973102 Teiden ja siltojen hallinnointipalvelut ja
liitännäispalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los
Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista
(*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), I osaston III
luku

Liittovaltion tieliikennettä ja liitännäispalveluja koskevat säännökset (*Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares*), I ja V luku

Kuvaus:

Rajat ylittävä palvelukauppa

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan liittovaltion tieliikenteen liitännäispalvelujen tarjoamista varten. Ainoastaan Meksikon kansalaisille ja meksikolaisille yrityksille voidaan myöntää tällaisia toimilupia.

Selkeyden vuoksi todetaan, että liitännäispalvelut eivät ole osa liittovaltion maanteiden henkilö-, turisti- tai tavaraliikennettä, vaan ne täydentävät niiden operointia ja hyödyntämistä.

I-MX-41

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CMAP 711201 Rakennusmateriaalien kuljetuspalvelut

CMAP 711202 Muuttopalvelut

CMAP 711203 Muut rahdin erikoiskuljetuspalvelut

CMAP 711204 Yleiset rahdinkuljetuspalvelut

CMAP 711311 Matkustajien pitkän matkan linja-autoliikennepalvelut

CMAP 711318 Koulukuljetus- ja turistiliikennepalvelut (ainoastaan turistiliikennepalvelut)

CMAP 720002 Kuriiripalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*), I osaston II luku

Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), I osaston I ja III luku

Liittovaltion tieliikennettä ja liitännäispalveluja koskevat säännökset (*Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares*), I luku

Siten kuin esitetty osassa ”kuvaus”

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Euroopan unionin sijoittajat tai niiden sijoitukset eivät voi hankkia omistusosuutta Meksikon alueelle sijoittautuneesta tai sijoittautuvasta yrityksestä, johon sovelletaan ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta ja joka tarjoaa kotimaanrahdin maantiekuljetuspalveluja Meksikon alueella sijaitsevien paikkojen välillä, lukuun ottamatta paketti- ja kuriiripalveluja.

SCT:n myöntämä lupa vaaditaan maanteiden henkilö-, turisti- tai tavaraliikennepalvelujen tarjoamiseen.

Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla voi olla jopa 100 prosentin omistusosuus Meksikon alueelle sijoittautuneessa tai sijoittautuvassa yrityksessä, joka tarjoaa kaupunkien välisiä linja-autoliikennepalveluja, turistiliikennepalveluja tai Meksikon alueella sijaitsevien paikkojen välisiä kansainvälisen rahdin maantiekuljetuspalveluja.

Ainoastaan Meksikon kansalaiset ja meksikolaiset yritykset, joihin sovelletaan ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta ja jotka käyttävät Meksikossa rekisteröityä ja Meksikossa valmistettua tai Meksikoon laillisesti tuotua kalustoa, sekä kuljettajat, jotka ovat Meksikon kansalaisia, voivat tarjota kotimaanrahdin maantiekuljetuspalveluja Meksikon alueella sijaitsevien paikkojen välillä.

Paketti- ja kuriiripalvelujen tarjoamiseen vaaditaan SCT:n myöntämä lupa. Tällaisia palveluja voivat tarjota ainoastaan Meksikon kansalaiset ja meksikolaiset yritykset.

I-MX-42

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CMAP 711101 Rautatieliikennepalvelut (ainoastaan rautatieliikenteen miehistö)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Liittovaltion työlaki (*Ley Federal del Trabajo*), VI osaston V luku

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Rautatieliikenteen miehistön jäsenten on oltava Meksikon kansalaisia.

I-MX-43

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CMAP 711312 Matkustajien kaupunki- ja lähiyhteyksien linja-autoliikennepalvelut

CMAP 711315 Moottoriajoneuvotaksipalvelut

CMAP 711316 Vakioreittien moottoriajoneuvotaksipalvelut

CMAP 711317 Moottoriajoneuvotaksipalvelut taksipysäkeiltä

CMAP 711318 Koulukuljetus- ja turistiliikennepalvelut (ainoastaan koulukuljetuspalvelut)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet:	Laki ulkomaisista sijoituksista (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), I osaston II luku Yleinen liikenne- ja viestintälaki (<i>Ley de Vías Generales de Comunicación</i>), I kirjan I, II ja III luku Laki teistä, silloista ja valtakunnallisista maantiekuljetuspalveluista (<i>Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal</i>), I osaston III luku Liittovaltion tieliikennettä ja liitännäispalveluja koskevat säännökset (<i>Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares</i>), I luku
Kuvaus:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa Ainoastaan Meksikon kansalaiset ja meksikolaiset yritykset, joihin sovelletaan ulkomaalaisten poissulkemista koskevaa lauseketta, voivat tarjota matkustajien kaupunki- ja lähiyhteyksien linja-autoliikennepalveluja, koulukuljetuspalveluja, taksipalveluja ja muita yhteiskuljetuspalveluja.

I-MX-44

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Viihdepalvelut (elokuvapalvelut)⁹

Toimialaluokka: CMAP 941103 Elokuvien yksityinen esittäminen

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (10.8 ja 11.7 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Liittovaltion elokuvalaki (*Ley Federal de Cinematografía*), III luku

Liittovaltion elokuvalain täytäntöönpanoasetus (*Reglamento de la Ley Federal de Cinematografía*), V luku

⁹ Selkeyden vuoksi todetaan, että 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan c alakohta ja 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan a alakohta eivät sisällä audiovisuaalisen alan palveluja, jotka kuuluvat 10 luvun (Sijoitukset) ja 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan. Meksiko luettelee useita tähän toimintaan liittyviä toimenpiteitä pelkästään avoimuussyistä.

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Esittäjät varaavat 10 prosenttia koko esitysajasta kansallisten elokuvien esittämiseen.

VOIMASSA OLEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

MEKSIKON LUETTELO

Keskustasoa alemmalla tasolla sovellettavat varaumat

Jätetty tarkoituksellisesti tyhjäksi

TULEVAT TOIMENPITEET

SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET

1. Tässä liitteessä olevassa osapuolen luettelossa esitetään 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) ja 11.8 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) mukaisesti toimialat, osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli voi pitää voimassa toimenpiteet, jotka eivät ole seuraavissa määräyksissä vahvistettujen velvoitteiden mukaisia, tai ottaa käyttöön uusia tai entistä rajoittavampia toimenpiteitä:

- a) 10.7 (Kansallinen kohtelu), 11.6 (Kansallinen kohtelu);
- b) 10.8 (Suosituimmuuskohtelu), 11.7 (Suosituimmuuskohtelu);
- c) 10.9 (Suoritevaatimukset);
- d) 10.10 (Ylempi johto ja hallitukset); tai
- e) 11.5 (Paikallinen läsnäolo).

2. Tässä liitteessä

- a) 'CMAP' viittaa Meksikon toimiala- ja tuoteluokituksen (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), sellaisena kuin kansallinen tilasto- ja maantiedeinstituutti (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*) on sen hyväksynyt vuoden 1994 Meksikon toimiala- ja tuoteluokituksessa (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), numeroihin;
- b) 'CPC' viittaa yhteiseen tuoteluokitukseen (*Central Products Classification*) sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification*, 1991); ja
- c) 'ISIC' viittaa kaikkia toimialoja koskevan kansainvälisen toimialaluokitusstandardin, sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC REV 3.1*, 2002), numeroihin.

3. Osapuolen luettelo ei rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

4. Jokainen luettelon kohta sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;

- b) 'osa-ala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;
 - c) 'toimialaluokka', joka viittaa soveltuvin osin poikkeavan toimenpiteen kattamaan, CMAP-, CPC- tai ISIC -luokituksen mukaiseen toimintaan;
 - d) 'asianomaiset velvoitteet', jotka viittaavat 1 kohdassa tarkoitettuihin velvoitteisiin, joita 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) ja 11.8 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) nojalla ei sovelleta kohdassa lueteltuihin toimialoihin, osa-aloihin tai toimintoihin;
 - e) 'kuvaus', jossa esitetään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala; ja
 - f) 'voimassa olevat toimenpiteet', joiden osalta, jos ne mainitaan, esitetään selkeyden vuoksi eityhjentävä luettelo voimassa olevista toimenpiteistä, joita sovelletaan varauman kattamaan toimialaan, osa-alaan tai sen kattamiin toimintoihin.
5. 'Hallintotaso' Meksikon luettelossa viittaa mainittuja toimenpiteitä ylläpitävään hallintotasoon.
6. Kohdan tulkinnassa otetaan huomioon kohdan kaikki osat. Osa "kuvaus" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

7. Euroopan unionin tason varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen kansallisella tasolla sekä valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio.
8. Meksikon tai jäsenvaltion kansallisen tason varaumaa sovelletaan kyseisen maan keskus-, alue- tai paikallishallinnon toimenpiteeseen.
9. Jos osapuoli pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai hänen on asuttava osapuolen alueella tai hänellä on oltava siellä kotipaikka voidakseen tarjota palvelua sen alueella, kyseiseen toimenpiteeseen 1 kohdassa tarkoitetun velvoitteen osalta 11 luvun (Rajat ylittävä palvelukauppa) suhteen tehtävää varaumaa pidetään kyseisen toimenpiteen rajoissa 1 kohdassa tarkoitetun velvoitteen osalta 10 lukua (Sijoitukset) koskevana varaumana.
10. Osapuolen luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin ja lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 10.7 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tai 11.6 artiklassa (Kansallinen kohtelu) tarkoitettuja kansallisen kohtelun rajoituksia tai 10.6 artiklassa (Markkinoille pääsy) tai 11.4 artiklassa (Markkinoille pääsy) tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia. Kyseisiä toimenpiteitä (kuten luvan hankkimista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteet, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys sekä syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla) sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi luettelossa.

11. Jäljempänä olevassa Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia¹

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

ETA Euroopan talousalue

EL Kreikka

¹ Belgian varauksia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta.

ES	Espanja
EU	Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi ²
FR	Ranska
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
LV	Latvia
MT	Malta

² Suomen varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Ahvenanmaata.

NL Alankomaat

OECD Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

12. Selkeyden vuoksi todetaan, että Euroopan unionin osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Meksikon luonnollisille henkilöille tai yrityksille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu jäsenvaltiossa kuin mikä myönnetään toisen jäsenvaltion luonnollisille henkilöille tai yrityksille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', nojalla tai minkä tahansa SEUT-sopimuksen johdosta hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa. SEUT-sopimuksen mukaan tämä kohtelu myönnetään ainoastaan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille tai organisoiduille yrityksille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa, mukaan lukien Euroopan unioniin sijoittautuneet yritykset, jotka ovat Meksikon luonnollisten henkilöiden tai yritysten omistuksessa tai määräysvallassa.

13. Selkeyden vuoksi todetaan, että Meksikon luettelossa viittauksilla kansalliseen tai valtioon tarkoitetaan Meksikoa.

TULEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

EU:N LUETTELO

Varaumuettelot

II-EU-1 – Kaikki toimialat

II-EU-2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

II-EU-3 – Asiantuntijapalvelut – Terveystenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

II-EU-4 – Liike-elämän palvelut – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

II-EU-5 – Liike-elämän palvelut – Kiinteistöalan palvelut

II-EU-6 – Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut

II-EU-7 – Liike-elämän palvelut – Perintä- ja luottotietopalvelut

II-EU-8 – Liike-elämän palvelut – Työnvälityspalvelut

II-EU-9 – Liike-elämän palvelut – Turvallisuus- ja etsiväpalvelut

II-EU-10 – Liike-elämän palvelut – Muut liike-elämän palvelut

II-EU-11 – Televiestintäpalvelut

II-EU-12 – Rakennusala

II-EU-13 – Jakelupalvelut

II-EU-14 – Koulutuspalvelut

II-EU-15 – Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut

II-EU-16 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

II-EU-17 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

II-EU-18 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

II-EU-19 – Maatalous, kalastus ja vesi

II-EU-20 – Energiaan liittyvä toiminta

II-EU-21 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

II-EU-1 – Kaikki toimialat

Toimiala – osa-ala: Kaikki toimialat

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kaupallinen läsnäolo

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja kaikkien yritysten sijoittautumisoikeutta ja elinkeino-oikeutta ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (3/1975), 2 §, ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), 11 §.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset:

FR: Sijoittautumismuodot – raha- ja varainhoitolain L151-1 ja R153-1 §:n mukaan ulkomaiset sijoitukset Ranskassa raha- ja varainhoitolain § R153-2:ssa luetelluilla sektoreilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Raha- ja varainhoitolaki, L151-1 ja R153-1 §

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

FR: Sijoittautumismuodot – ulkomaalaisomistusta on rajoitettu hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiin osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

BG: Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain nojalla myönnetty toimilupa.

Kaupallisissa yhtiöissä, joissa valtion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, transaktioiden toteuttaminen yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, edellyttää yksityistämismääräyksen tai muun kansallisen tai alueellisen elimen lupaa sen mukaan, mikä niistä on toimivaltainen viranomaislain. Tätä varauksetta ei sovelleta kaivostoimintaan ja louhintaan, joihin sovelletaan lisäyksessä I-A olevaa varauksetta I-A-16 (Energiaan liittyvä toiminta).

IT: Hallituksella voi olla tiettyjä erityisvaltuuksia yrityksissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä tietyissä strategisesti tärkeissä toiminnoissa energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Tämä koskee kaikkia oikeushenkilöitä, jotka toteuttavat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä pidettäviä toimia, ei pelkästään yksityistettyjä yhtiöitä.

Jos puolustus tai kansallinen turvallisuus ovat vakavasti uhattuina, hallituksella on seuraavat erityisvaltuudet:

- a) asettaa ehtoja osakkeiden hankinnalle;
- b) käyttää veto-oikeutta päätöksiin, jotka koskevat erityistoimenpiteitä, kuten toimintojen siirtoja, sulautumisia, hajautumisia ja muutoksia; tai
- c) hylätä osakkeiden hankkiminen, jos ostaja pyrkii saamaan sellaisen pääoman omistustason, joka todennäköisesti vaikuttaa puolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen.

Asianomaisen yhtiön on ilmoitettava pääministerin kansliaan kaikista päätöksistä, toimista tai transaktioista (kuten toimintojen siirrot, sulautumiset, hajautumiset ja muutokset tai lopettamiset), jotka liittyvät strategiaan varoihin energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Erityisesti on ilmoitettava Euroopan unionin ulkopuolisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä hankinnoista, joiden avulla kyseinen henkilö saa määräysvallan yhtiössä.

Pääministeri voi käyttää seuraavia erityisvaltuuksia:

- a) käyttää veto-oikeutta kaikkiin päätöksiin, toimiin ja transaktioihin, jotka aiheuttavat poikkeuksellista vakavan haitan uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja verkkojen ja toimitusten toimivuudelle;

- b) asettaa erityisiä ehtoja yleisen edun turvaamiseksi; tai
- c) hylätä hankinta valtion oleellisia etuja uhkaavissa erityisissä riskitapauksissa.

Perusteet todellisen tai poikkeuksellisen uhkan arvioimiseksi sekä ehdot ja menettelyt erityisvaltuuksien käyttämiselle on vahvistettu lainsäädännössä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Laki 56/2012 erityisvaltuuksista yhtiöissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä energia-, liikenne- ja viestintäalalla; pääministerin asetus DPCM 253, 30.11.2012, puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden toimintojen määrittelystä.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset:

LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden yritysten omistuksen osalta (pääoman osuus, joka voi olla kotimaisten tai ulkomaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa kansallisten turvallisuusetujen mukaisesti, kun on kyse investoinneista kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti merkittäviin yrityksiin, toimialoihin ja laitoksiin, sekä menettelyt ja perusteet potentiaalisten kansallisten sijoittajien ja potentiaalisten yritysosakkaiden vaatimustenmukaisuuden määrittelemiseksi jne.).

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä yrityksiä ja laitoksia sekä Liettuan tasavallan kansallisen turvallisuuden varmistamisen kannalta muita tärkeitä yrityksiä koskeva laki, 10.10.2002, nro IX-1132 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 12.1.2018 lailla nro XIII-992).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

SE: Perustajia, ylem্পää johtoa ja hallituksia koskevia syrjiviä vaatimuksia, kun Ruotsin lainsäädäntöön sisällytetään uusia oikeusmuotoja.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

HU: Valtion omaisuuden hankinta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

HU: Ulkomaisten oikeushenkilöiden ja muualla asuvien luonnollisten henkilöiden mahdollisuus hankkia viljelysmaata, mukaan lukien viljelysmaan hankintaa koskeva hyväksyntämenettely.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Vuonna 2013 annettu laki CXXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta (II luku (§ 6–36) ja IV luku (§ 38–59))

Vuonna 2013 annettu laki CCXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta vuonna 2013 annettuun lakiin CXXII liittyvistä siirtymätoimenpiteistä ja tietyistä säännöksistä (IV luku (8–20 §)).

LV: Meksikon tai kolmannen maan kansalaisten mahdollisuus hankkia maaseutumaata, mukaan lukien maaseutumaan hankintaa koskeva hyväksyntämenettely.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LV: Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, 28, 29 ja 30 §.

SK: Ulkomaiset yritykset tai luonnolliset henkilöt eivät saa hankkia maatalous- ja metsämaata tai tiettyä muuta maata, kuten luonnonvaroja, järviä, jokia ja julkisia teitä, kunnan rakennetun alueen rajojen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Laki nro 44/1988 luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä;

laki nro 229/1991 maan ja muun maatalousomaisuuden omistamisen sääntelystä;

Slovakian tasavallan perustuslaki 460/1992;

laki nro 180/1995 eräistä maanomistusjärjestelyjä koskevista toimenpiteistä;

laki nro 202/1995 ulkomaanvaluutasta;

laki nro 503/2003 maan omistusoikeuden palauttamisesta;

metsälaki nro 326/2005; ja

laki nro 140/2014 maatalousmaan omistusoikeudesta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

BG: Bulgariassa ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt (sivuliikkeet mukaan lukien) eivät voi hankkia omistukseensa maata. Bulgarialaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia omistukseensa maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia (käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasiukset). Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänen enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä Bulgarian ministerineuvoston nimeämillä maantieteellisillä alueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Bulgarian tasavallan perustuslaki, 22 §;

maatalousmaan omistusta ja käyttöä koskeva laki, 3 §; ja

metsälaki, 10 §.

EE: Euroopan talousalueen (ETA) ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hankkia kiinteistön, johon sisältyy maatalous- ja/tai metsämaata, ainoastaan maaherran ja 1 päivästä tammikuuta 2018 kunnanvaltuuston luvalla, ja kyseisten henkilöiden on voitava osoittaa laissa säädetyn mukaisesti, että hankittavaa kiinteistöä käytetään sen käyttötarkoitukseen tosiasiallisesti, kestävästi ja tarkoituksenmukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: *Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus* (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), 2 ja 3 luku

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

LT: Mikä tahansa toimenpide, joka on maanhankinnan osalta yhdenmukainen EU:n tekemien ja Liettuaan sovellettavien palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaisten sitoumusten kanssa. Maanhankintaan sovellettavat menettelyt, ehdot ja rajoitukset on vahvistettava perustuslaillisessa laissa, maata koskevassa laissa ja maatalousmaan hankintaa koskevassa laissa. Sellaiset paikallishallinnon yhteisöt (kunnat) ja OECD:n ja Pohjois-Atlantin puolustusliiton (Nato) jäsenten muut kansalliset yksiköt, jotka harjoittavat Liettuassa perustuslain mukaisesti täsmennettyä taloudellista toimintaa EU:n tai muun sellaisen yhdentymisen, jossa Liettua on mukana, vaatimusten mukaisesti, saavat hankkia omistukseensa muuta kuin maatalousmaata varsinaisessa toiminnassaan tarvitsemiensa rakennusten ja muiden rakenteiden rakentamista ja käyttöä varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan perustuslaki;

Liettuan tasavallan perustuslaillinen laki Liettuan tasavallan perustuslain 47 §:n 3 momentin täytäntöönpanemisesta, 20.6.1996, nro I-1392, sellaisena kuin se on muutettuna 20.3.2003, nro IX-1381;

maata koskeva laki nro IX-1983, 27.1.2004; ja

maatalousmaan hankintaa koskeva laki nro XII-854, 24.4.2014

c) Tunnustaminen

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Tutkintotodistusten ja muiden ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja EU:n direktiivejä sovelletaan ainoastaan EU:n kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa.

d) Suosituimmuuskohtelu

Sijoitusten osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

EU: Erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevien tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitettujen kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla.

EU: Erilliskohtelun myöntäminen jollekin maalle sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen sopimuksen nojalla,

a) jolla luodaan palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinat;

- b) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai
- c) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

Palvelujen ja sijoittautumisen sisämarkkinoilla tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

Sijoittautumisoikeudella tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin ehdoin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

Lainsäädännön lähentämisellä tarkoitetaan:

- a) alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman toisen osapuolen lainsäädännön kanssa; tai
- b) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Lainsäädännön lähentäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Sopimus Euroopan talousalueesta (ETA)

vakautussopimukset;

EU:n ja Sveitsin valaliiton kahdenväliset sopimukset ja

pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppasopimukset.

EU: Sijoittautumisoikeutta koskevan erilliskohtelun myöntäminen kansalaisille tai yrityksille sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joita on tehty jäsenvaltioiden BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL ja PT, sekä minkä tahansa seuraavista maista tai ruhtinaskunnista välillä: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio.

DK, FI ja SE: Tanskan ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

a) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);

- b) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja
- c) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille annettava rahoitustuki³ (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO).

Tämä varauma ei rajoita 11.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdassa tarkoitettua osapuolen julkisten hankintojen ja 10.5 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdassa tarkoitettua osapuolen myöntämien tukien poissulkemista.

PL: Sijoittautumista tai rajat ylittävää palvelujen tarjontaa koskevaa etuuskohtelua, johon voi sisältyä Puolassa sovellettavien varaumien luettelossa olevien tiettyjen varaumien poistamista tai muuttamista, voidaan laajentaa kauppa- ja merenkulkusopimuksilla.

PT: Luopuminen tiettyjä toimintoja ja ammatteja koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta niiden luonnollisten henkilöiden osalta, jotka tarjoavat palveluja maihin, joissa portugali on virallinen kieli (Angola, Brasilia, Kap Verde, Guinea-Bissau, Mosambik sekä São Tomé ja Príncipe).

³ Sovelletaen itäeurooppalaisiin yrityksiin, jotka tekevät yhteistyötä yhden tai useamman pohjoismaisen yrityksen kanssa.

e) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuskohtelu, paikallinen läsnäolo:

EU: Aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto, jakelu tai kauppa. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

II-EU-2 – Asiantuntijapalvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)

Toimiala – osa-ala:	Asiantuntijapalvelut – lakiasianpalvelut: notaarien ja haastemiesten palvelut; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut, veroneuvontapalvelut; arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 861 osittain, CPC 87902 osittain, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, CPC 879 osittain
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) lakiasiainpalvelut;

EU, pois lukien SE: Varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”*huissiers de justice*” ja muut ”*officiers publics et ministériels*”) tarjoamia oikeudellisia neuvontapalveluja ja oikeudellisia asiakirja- ja todistuspalveluja sekä hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamia palveluja (CPC 861 osittain, 87902 osittain).

Sijoitusten osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

BG: Yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään etuusjärjestelyjä (CPC 861 osittain).

LT: Ulkomaisten asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan kahdenvälisen sopimusten mukaisesti (CPC 861 osittain).

- b) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpitoalvelut)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Riippumattoman tilintarkastuksen suorittavat rekisteröidyt tilintarkastajat, jotka ovat sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistyksen jäseniä. Vastavuoroisuuden perusteella sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistys merkitsee rekisteriin meksikolaisen tai muun kolmannen maan tilintarkastusyksikön, kun tämä on todistanut että

- a) kolme neljäsosaa johtaelinten jäsenistä ja yksikön puolesta tilintarkastuksen suorittavista rekisteröidyistä tilintarkastajista täyttää bulgarialaisille tilintarkastajille asetettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset ja on suorittanut hyväksytysti siihen tarvittavat tutkimukset;
- b) tilintarkastusyksikkö suorittaa riippumattomat tilintarkastukset riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten mukaisesti; ja
- c) tilintarkastusyksikkö julkaisee verkkosivuillaan vuotuisen avoimuusraportin tai täyttää muita vastaavia ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia, jos se tarkastaa yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

CZ: Vain yritykset, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeuksista vähintään 60 prosenttia on varattu Tšekin tai jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Tšekissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Tilintarkastajia koskeva laki nro 93/2009 Kok., 14.4.2009

- c) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut (CPC 8674)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

HR: Rajat ylittävä kaupunkisuunnittelupalvelujen tarjonta.

II-EU-3 – Asiantuntijapalvelut – Terveystenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimiala – osa-ala: Asiantuntijapalvelut – Terveystenhuollon asiantuntijapalvelut ja farmaseuttisten, lääkinällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

FI: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312, 9319).

BG: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, sairaanhoitajien, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut ja psykologien palvelut (CPC 9312, 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

BG: Sairaalalaki, Sairanhoitajien, kättilöjen ja hoitoasiantuntijoiden ammattialajärjestöä koskeva laki.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

CZ ja MT: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kättilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, sekä muut terveydenhuoltoon liittyvät palvelut (CPC 9312, 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien ja solujen laadun ja turvallisuuden varmistamista koskeva laki nro 296/2008 Kok.;

farmaseuttisia valmisteita ja joidenkin niihin liittyvien lakien muuttamista koskeva laki nro 378/2007 Kok.;

lääkinnällisiä laitteita koskeva laki nro 123/2000 Kok.; ja

kudoksien ja solujen luovuttamista, irrottamista ja siirtämistä sekä tiettyjen lakien muuttamista koskeva laki nro 285/2002 Kok. (elinsiirtoja koskeva laki)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien NL ja SE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa. Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan EU:n alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt (CPC 9312, 93191 osittain).

BE: Lääkäri- ja hammashoitopalvelujen, kättilöpalvelujen sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen tarjoaminen yli rajojen.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Eläinlääkärin vastaanoton voi perustaa luonnollinen tai oikeushenkilö.

Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisuutta; muussa tapauksessa ulkomaiden kansalaisilta vaaditaan pysyvä oleskelulupa (vaatimuksena on fyysinen läsnäolo).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE ja LV: Rajat ylittävä eläinlääkintäpalvelujen tarjonta.

- c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

SE: Farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti ja farmaseuttisten tuotteiden toimittaminen yleisölle.

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, BG, EE, ES, IE ja LT: Postimyynti on sallittua vain ETA-valtioista, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle EU:ssa edellyttää sijoittautumista johonkin näistä maista.

BE: Ainoastaan yleisölle avoimet apteekit saavat harjoittaa postimyyntiä, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen muiden tuotteiden vähittäismyynti yleisölle edellyttää sijoittautumista Belgiaan.

BG ja EE: Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä.

IE, LT ja ES: Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Arzneimittelgesetz* (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, sellaisena kuin se on muutettuna, 57, 59 ja 59a §; ja

Medizinproduktegesetz (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §

BE: *Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens*; ja

Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé

FI: Lääkelaki (395/1987).

SE: Farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva laki (2009:336);

farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva asetus (2009:659); ja

muut Ruotsin lääkelaitoksen antamat säännökset (ks. tarkemmin LVFS 2009:9)

II-EU-4 – Liike-elämän palvelut – Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, 852, 853

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

RO: Tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

RO: Hallinnollinen määräys nro 6/2011;

koulutus- ja tutkimusministerin määräys nro 3548/2006; ja

hallituksen päätös nro 134/2011.

II-EU-5 – Liike-elämän palvelut – Kiinteistöalan palvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

CZ ja HU: Rajat ylittävä kiinteistöalan palvelujen tarjonta.

II-EU-6 – Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 832

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE ja FR: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden rajat ylittävät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa.

II-EU-7 – Liike-elämän palvelut – Perintä- ja luottotietopalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901 ja 87902

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

EU, pois lukien ES, LV ja SE: Perintä- ja luottotietopalvelujen tarjoaminen

II-EU-8 – Liike-elämän palvelut – Työnvälityspalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Pois lukien HU ja SE: Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön työnvälityspalvelut (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Pois lukien BE, HU ja SE: Sijoittautumisvaatimus ja tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö.

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK ja SI: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen. LV ja LT: Tilapäisen toimistohenkilöstön työnvälityspalvelujen tarjoaminen. DE ja IT: Työnvälityspalvelujen tarjoajien määrän rajoittaminen. FR: Näitä palveluja voi koskea valtion monopoli. DE: Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee Euroopan unionin ja ETA:n ulkopuolisten työntekijöiden rekrytoimista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoaminen. FR, IE, IT ja NL: Sijoittautumisvaatimus ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö.

IT: Toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrän rajoittaminen (87203)

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK, SI: Johtohenkilöiden hakupalvelut

IE: Sijoittautumisvaatimus ja johtohenkilöiden hakupalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen kieltö (87201)

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Itävallan kauppalaki (*Gewerbeordnung*), 97 ja 135 §,

Itävallan virallinen lehti nro 194/1994, sellaisena kuin se on muutettuna;

laki tilapäistä työvoimaa välittävistä yrityksistä (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG*); ja

Itävallan virallinen lehti nro 196/1988, sellaisena kuin se on muutettuna

BG: Laki työllistymisen edistämisestä, 26, 27, 27a ja 28 §

CY: Yksityisiä työnvälitysyrityksiä koskeva laki 150(I)/2013, annettu 6.12.2013; ja

yksityisiä työnvälitysyrityksiä koskeva laki nro 126(I)/2012

CZ: Työllisyyslaki (435/2004)

DE: Työllisyysasetus (*Beschäftigungsverordnung*), 38 §; ja

työllisyyden edistämistä koskeva sosiaaliturvalain III osa (*Drittes Buch Sozialgesetzbuch*, SGB III),
292 §

DK: Asetus nro 73, annettu 17.1.2014, 8a–8f §, täsmennetty asetuksessa nro 228 (merenkulkijoiden työllistäminen), annettu 7.3.2013; ja

työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

EL: Laki 4052/2012 (Kreikan virallinen lehti 41 A), sellaisena kuin eräät sen säännökset ovat muutettuina lailla nro 4093/2012 (Kreikan virallinen lehti 222 A)

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)

HR: Laki työriitojen sovittelusta ja työttömyysajan korvauksista (virallinen lehti 80/08, 121/10, 118/12 ja 153/13);

määräys työllisyyteen liittyvästä toiminnasta (virallinen lehti 8/14);

työvoimalaki (virallinen lehti 93/14), 44–47 §; ja

ulkomaalaisten työskentelyyn Kroatiaassa sovellettava ulkomaalaislaki (virallinen lehti 130/11 ja 74/12)

IE: Työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

IT: Asetus 276/2003, 4 ja 5 §

LT: Liettuan työvoimalaki; ja

tilapäistä työvoimaa välittäviä yrityksiä koskeva Liettuan tasavallan laki nro XI-1379, 19.5.2011, viimeksi muutettu 11.4.2013, nro XII-230

LU: *Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi* (18.1.2012 annettu laki työllisyyden kehittämiseksi perustettavasta virastosta – ADEM)

MT: Laki työllisyys- ja koulutuspalveluista (Cap 343) (23–25 §); työvoimatoimistoja koskevat määräykset (S.L. 343.24)

PL: Työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista 20.4.2004 annettu laki, 18 § (Puolan virallinen lehti 2015, kohta 149, sellaisena kuin se on muutettuna)

PT: Syyskuun 25 päivänä annettu asetus nro 260/2009, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä helmikuuta annetulla lailla nro 5/2014 (työvoimanvälitystoimistojen palvelujen saatavuudesta ja tarjoamisesta)

RO: Uudelleen julkaistu laki nro 156/2000 ulkomailla työskentelevien Romanian kansalaisten suojelusta;

lain nro 156/2000 soveltamista koskevien metodologisten normien hyväksymisestä annettu hallituksen päätös nro 384/2001 myöhempine muutoksineen;

hallituksen asetus nro 277/2002, sellaisena kuin se on muutettuna hallituksen asetuksella nro 790/2004 ja hallituksen asetuksella nro 1122/2010;

laki nro 53/2003 – Työvoimalaki, uudelleenjulkaistu, myöhempien muutoksineen ja täydennettynä;
ja

hallituksen päätös nro 1256/2011 tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen toimintaedellytyksistä ja lupamenettelyistä

SI: Työmarkkinoiden sääntelyä koskeva laki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017);

ulkomaalaisten itsenäistä ammatinharjoittamista ja työtä koskeva laki ZZSDT (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 1 /2018)

SK: Laki nro 5/2004 työnvälityspalveluista ja laki nro 455/1991 kaupan alan toimiluvista

II-EU-9 – Liike-elämän palvelut – Turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvallisuuspalvelujen tarjonta.

DK, HR ja HU: Seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoaminen: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.

BE, ES, FI, FR ja PT: Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajat ylittäviä turvallisuuspalveluja. Kansalaisuusvaatimus koskee erikoistunutta henkilöstöä (PT), yksityistä turvallisuushenkilöstöä (ES) sekä toimitusjohtajia ja johtajia (FR).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

FI: Lupa tarjota turvallisuuspalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille.

BE: Vartiointi- ja turvallisuuspalveluja (87305) sekä turvallisuuspalveluihin liittyviä konsultointi- ja koulutuspalveluja (87302) tarjoavien yritysten hallitusten jäseniltä vaaditaan EU:n kansalaisuus.

BE: Turvallisuus- ja vartiointipalveluihin liittyviä konsultointipalveluja tarjoavien yritysten ylempää johtoa ja kaikkea turvahenkilöstöä koskee jäsenvaltion kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2.10.2017

BG: Yksityistä turvallisuusliiketoimintaa koskeva laki

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista

DK: Ilmailun turvaamista koskeva asetus

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002)

LT: Henkilöiden ja omaisuuden turvallisuutta koskeva laki nro IX-2327, 8.7.2004 (tekeillä muutoksia)

LV: Vartiointipalveluja koskeva laki (6, 7 ja 14 §)

PL: Henkilöiden ja omaisuuden suojelusta 22.8.1997 annettu laki (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1432, sellaisena kuin se on muutettuna)

PT: Laki 34/2013 ja määräys 273/2013

SI: *Zakon o zasebnem varovanju* (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista)

b) Etsiväpalvelut (CPC 87301)

EU, pois lukien AT ja SE: Etsiväpalvelujen tarjonta.

II-EU-10 – Liike-elämän palvelut – Muut liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala:	Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut (käännös- ja tulkkauspalvelut, kopiointipalvelut, energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut)
Toimialaluokka:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suosituimmuuskohtelu
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Ainoastaan rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

HR: Virallisten asiakirjojen käännös- ja tulkkauspalvelujen tarjoaminen yli rajojen.

b) Energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut (CPC 884 osittain, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

HU: Energian jakeluun ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajat ylittävään tarjoamiseen liittyvät palvelut, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

- c) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, CPC 86769, 8868)

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien DE, EE ja HU: Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

EU, pois lukien CZ, EE, HU, LU ja SK: Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja sisävesialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

EU, pois lukien EE, HU ja LV: Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta.

EU, pois lukien AT, EE, HU, LV ja PL: Sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa alueella koskeva vaatimus ja ilma-alusten ja niiden osien huolto- ja korjauspalvelujen rajat ylittävän tarjonnan kieltäminen maan alueen ulkopuolelta (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868).

EU: Ainoastaan EU:ssa hyväksytyt tunnustetut organisaatiot voivat tehdä aluksille lakisääteisiä tarkastuksia ja myöntää todistuskirjoja jäsenvaltioiden puolesta. Vaatimuksena voi olla sijoittautuminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista

d) Muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttamisen osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Suosituimmuuskohtelu:

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät seuraaviin ilmaliikenteen liitännäispalveluihin:

- i) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;
- ii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;
- iii) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus; tai
- iv) ilma-alusten vuokraus tai leasingvuokraus ilman miehistöä.

II-EU-11 – Televiestintäpalvelut

Toimiala – osa-ala: Televiestintäpalvelut – satelliittilähetysten välityspalvelut

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE: Satelliittilähetysten välityspalvelut.

II-EU-12 – Rakennusala

Toimiala – osa-ala: Rakentaminen – rakennusalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

LT: Ainoastaan Liettuassa rekisteröidyillä suunnitteluyrityksillä tai sellaisilla ulkomaisilla suunnitteluyrityksillä, jotka ovat saaneet luvan Liettuan hallituksen tätä tarkoitusta varten hyväksymältä laitokselta, on oikeus laatia poikkeuksellisen merkittävien rakennuskohteiden suunnitteluasiakirjat. Oikeus teknisten töiden toteuttamiseen rakentamisen pääalueilla voidaan myöntää sellaiselle muulle kuin liettualaiselle henkilölle, joka on saanut luvan Liettuan hallituksen hyväksymältä laitokselta.

II-EU-13 – Jakelupalvelut

Toimiala – osa-ala: Jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 62117, 62251, 8929, 62112 osittain, 62226, 63107

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Farmaseuttisten tuotteiden jakelu

BG: Farmaseuttisten tuotteiden rajat ylittävä tukkujakelu (CPC 62251).

FI: Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki

FI: Lääkelaki (395/1987)

b) Alkoholijuomien jakelu

FI: Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Alkoholilaki (1102/2017)

c) Muu jakelu (CPC 621 osittain, CPC 62228, 62251, 62271, CPC 62272 osittain, 62276, 63108, CPC 6329 osittain)

Ainoastaan rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Kemiaallisten tuotteiden, jalometallien ja jalokivien, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden, tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien tukkujakelu.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hyödykkeiden välittäjien palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki;

eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki;

kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki;

tupakka- ja tupakkatuotelaki; ja

valmisteveroa ja verottomia varastoja koskeva laki ja viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva laki.

II-EU-14 – Koulutuspalvelut

Toimiala – osa-ala: Koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

EU: Kaikki koulutuspalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten palveluntarjoajien osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

EU, pois lukien CZ, NL, SE ja SK: Yksityisin varoin rahoitettavien muiden koulutuspalvelujen, joilla tarkoitetaan muita kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi tai aikuiskoulutukseksi luokiteltuja koulutuspalveluja, tarjoaminen (CPC 929).

SE: Koulutuspalvelujen tarjoajat, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, kuten valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92).

CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 923).

SK: Kaikkia muita yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajia paitsi keskiasteen jälkeisten teknisten ja ammatillisten koulutuspalvelujen tarjoajia koskee ETA-alueen asuinpaikkavaatimus. Taloudellista tarveharkintaa voidaan soveltaa, ja paikalliset viranomaiset saattavat rajoittaa perustettavien oppilaitosten lukumäärää (CPC 921, 922, 923 muu kuin 92310, 924).

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitettavia koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön johtokunnan enemmistön on oltava maan kansalaisia (CPC 921, 922, 923 Slovakian osalta muu kuin 92310, 924). SI: Vain slovenialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia. Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike. Yksityisesti rahoitettuja keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovenian kansalaisia (CPC 922, 923).

BG, IT ja SI: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 921). BG ja IT: Yksityisesti rahoitettavien ylemmän perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 922). AT: Yksityisesti rahoitettavien radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 924).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki korkea-asteen koulutuksesta (lisäsäännösten 4 kohta) ja ammatillista koulutusta koskeva laki, 22 §

FI: Perusopetuslaki (628/1998);

lukiolaki (629/1998);

laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998);

laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998); ja

ammattikorkeakoululaki (351/2003), yliopistolaki (558/2009).

IT: Kuninkaan asetus 1592/1933 (laki keskiasteen koulutuksesta);

laki 243/1991 (tapauskohtainen valtion tuki yksityisille yliopistoille);

CNVSU:n (*Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario*) päätös 20/2003; ja
presidentin asetus (DPR) 25/1998.

SK: Koululaki 245/2008;

yliopistolaki 131/2002; ja

valtion kouluhallintoa ja koulujen itsehallintoa koskeva laki 596/2003.

II-EU-15 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala – osa-ala:	Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Toimialaluokka:	CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Terveystenhoitolpalvelut (CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)

Sijotusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset:

EU: Kaikki terveydenhoitolpalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi.

EU: Kaikki yksityisesti rahoitetut terveydenhoitolpalvelut, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja. Yksityisten palveluntarjoajien osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveydenhoitoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Tämä varaus ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

AT, PL ja SI: Yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen (CPC 93192).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Yksityisesti rahoitettujen sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoaminen (CPC 9311, 93192, 93193).

BE: Yksityisin varoin rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoaminen (CPC 93192, 93193).

FI: Muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen (CPC 93199).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Terveydenhuoltopalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Sb.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset:

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jos eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutettuja palveluja”. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen osalta suotuisamman kohtelun myöntäminen kahdenvälisen kauppasopimuksen puitteissa (CPC 93).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoaminen.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

DE: Yksityisesti rahoitettujen Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistus. Muiden merkitykseltään keskeisten yksityisesti rahoitettujen sairaaloiden kansallistaminen (CPC 93110).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratoriotestaus- ja -analysointipalvelujen tarjoaminen (CPC 9311 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Code de la Santé Publique*, L 6213-1–6213-6 §

b) Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien HU: Palveluntarjoajien sijoittautumisvaatimus tai fyysinen läsnäolo maan alueella ja sosiaalipalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen sen alueen ulkopuolelta sekä sellaiset toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

HU: Kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen maan alueen ulkopuolelta (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset:

EU: Kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi, sekä toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoaminen.
BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoaminen.

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt tarjoavat palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi palveluiksi”.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

IE: *Health Act 2004* (39 §) ja *Health Act 1970* (sellaisena kuin se on muutettuna – 61A §).

IT: Julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskeva laki 833/1978;

asetus 502/1992 terveysalan järjestelyistä ja periaatteista; ja

laki 328/2000 sosiaalipalvelujen uudistamisesta.

II-EU-16 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Toimiala – osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus sen alueella tarjottavien matkailijoiden opastuspalvelujen osalta.

Sijoitusten osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa –
Suosituimmuuskohtelu:

LT: Mikäli Meksiko sallii Liettuan kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja, Liettua sallii samoin ehdoin Meksikon kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja.

II-EU-17 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala – osa-ala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimialaluokka: CPC 962, 963, 9619, 964

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)

EU, pois lukien AT ja investointien osalta LT: Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjonta. AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.

b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)

EU, pois lukien AT ja SE: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävä tarjoaminen. CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK:

Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoaminen. BG: Seuraavien viihdepalvelujen tarjoaminen: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut. EE: Muiden viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT ja LV: Kaikkien viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Urheilu- ja muiden virkistyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

c) Uutistoimistopalvelut (CPC 962)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FR: Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia yrityksen pääomasta tai äänivallasta.

Meksikolaisten uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja. Ulkomaisten sijoittajien uutistoimistojen perustaminen edellyttää vastavuoroisuutta.

Toimenpiteet:

FR: *Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse*

d) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)

EU, pois lukien MT: Rahapelitoiminta, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.

Tätä varauksia ei sovelleta taitopeleihin ja sellaisiin peliautomaatteihin, jotka eivät anna voittoja tai jotka antavat voittoja vain vapaapeleinä, eikä myynninedistämiseen liittyviin peleihin, joiden yksinomaisena tavoitteena on tavaroiden tai palvelujen myyminen.

II-EU-18 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala – osa-ala: Liikennepalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitukset, rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Meriliikenne – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Aluksen miehistön kansalaisuus.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

EU, pois lukien LV ja MT: Aluksen rekisteröiminen ja laivaston liikennöiminen sijoittautumisvaltion lipun alla (kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721); henkilö- ja tavaraliikenne sisävesillä (CPC 7221 ja 7222); meriliikenteen liitännäispalvelut.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohdeltu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohdeltu:

EU: Syöttöliikennepalvelut ja EU:n laivanvarustajien omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien siirtäminen muulta kuin kaupalliselta pohjalta siltä osin kuin nämä palvelut eivät kuulu kansallista meriliikenteen kabotaasia koskevan poikkeuksen piiriin

SK: Ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Slovakiassa, jotta ne voivat hakea lupaa palvelun tarjoamiseen (CPC 722).

b) Meriliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoaminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että jäsenvaltiossa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta EU varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan jäsenvaltioiden kansallisiin alusrekistereihin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja (CPC 7214, 7224).

EU, pois lukien LT ja LV: Ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset saavat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7452).

LT: Ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuaan sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7452).

Rajat ylittävän palvelujen kaupan osalta – Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuaan sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214).

c) Sisävesiliikenne ja siihen liittyvät liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttamisen osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu:

EU: Henkilö- ja tavaraliikenne sisävesillä (CPC 722) ja sisävesiliikenteen liitännäispalvelut.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä varauma kattaa myös kabotaasiliikenteen sisävesillä (CPC 722).

d) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 711).

LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

FI: Rajat ylittävä rautatieliikennepalvelujen tarjonta. Rautateiden henkilöliikennepalvelujen tarjoamisen osalta voimassa on pääkaupunkiseudulla vuoteen 2017 asti ja muualla vuoteen 2019 asti yksinoikeudet (jotka on myönnetty valtion 100-prosenttisesti omistamalle VR-Yhtymälle), jotka saatetaan uusia (CPC 7111, 7112).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Rautatielaki (304/2011)

e) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

EU:

- i) sijoittautumisvaatimus ja maantieliikennepalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoitus (CPC 712)
- ii) johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamisen rajoittaminen toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712)
- iii) taksipalveluihin voidaan soveltaa EU:ssa taloudellista tarveharkintaa ja rajoittaa palveluntarjoajien lukumäärää. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä (CPC 71221).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta;

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä; ja

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

LV: Henkilö- ja tavaraliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille. Sijoittautuneiden yritysten on käytettävä kansallisesti rekisteröityjä ajoneuvoja (CPC 712).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion kansalaisille ja EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa. Yhtiöittämistä edellytetään. Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään jäsenvaltion kansalaisuutta (CPC 712).

MT: Julkinen linja-autoliikenne: koko verkkoon sovelletaan toimilupavaatimusta, joka sisältää julkisen palvelun velvoitteita koskevan sopimuksen tiettyjen sosiaalisten sektoreiden kattamiseksi (kuten opiskelijat ja ikääntyneet) (CPC 712).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Tieliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille (CPC 712).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki liikenteen palveluista (320/2017);

ajoneuvolaki (1090/2002).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FR: EU:n ulkopuoliset sijoittajat eivät saa tarjota kaukoliikenteen linja-autopalveluja (CPC 712).

f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suoritevaatimukset, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Avaruusliikennepalvelut ja avaruusalusten vuokraus (CPC 733, 734 osittain).

g) Liikenteeseen liittyvät suosituimmuuskohtelua koskevat poikkeukset

Sijoitusten osalta – Suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa –
Suosituimmuuskohtelu:

Liikenne (kabotaasi) lukuun ottamatta meriliikennettä

FI: Myönnetään tietyille maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla vapautetaan vastavuoroisuuden perusteella tietyn muun maan lipun alle rekisteröidyt alukset tai ulkomaille rekisteröidyt ajoneuvot yleisestä kiellosta tarjota kabotaasiliikennepalveluja (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) Suomessa (CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 722 osittain).

Vesiliikenteen tukipalvelut

BG: Mikäli Meksiko sallii bulgariaalaisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, Bulgaria sallii samoin ehdoin meksikolaisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut (CPC 741 osittain, 742 osittain).

Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

DE: Ulkomaisten alusten vuokraamiseen Saksassa asuville kuluttajille voidaan soveltaa vastavuoroisuusehtoa (CPC 7213, 7223, 83103).

Tieliikenne ja rautatieliikenne

EU: Oikeus myöntää tietyille maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät EU:n tai jäsenvaltioiden sekä kolmannen maan väliseen maanteiden kansainväliseen tavaraliikenteeseen (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) sekä matkustajaliikenteeseen (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Kyseinen kohtelu voi

- a) käsittää osapuolten välisen tai niiden alueen kautta tapahtuvan liikennepalvelujen tarjonnan varaamisen kussakin osapuolella rekisteröidyille ajoneuvoille tai sen rajoittamisen kyseisiin ajoneuvoihin⁴; tai
- b) sisältää kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavan verovapautuksen.

⁴ Itävallan osalta suosituimmuuskohtelun poikkeuksen liikenneoikeuksia koskeva osa kattaa kaikki maat, joiden kanssa on tehty tai saatetaan tehdä kahdenvälinen tieliikennesopimus tai muita tieliikenteeseen liittyviä järjestelyjä koskeva kahdenvälinen sopimus.

Tieliikenne

BG: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla varataan kyseisenlaisten liikennepalvelujen tarjoaminen tai rajoitetaan sitä ja täsmennetään palveluntarjontaan Bulgarian alueella tai Bulgarian rajojen yli kuljettaessa sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot (CPC 7121, 7122, 7123).

HR: Nykyisten tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Kroatian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahdenvälisten sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joissa vahvistetaan asianomaisille osapuolille liikennepalveluja koskevat määräykset ja täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkua ja muuta liikennettä koskevat kahdenväliset luvat Liettuan alueella, sen alueelle, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvan liikenteen palveluille sekä tienkäyttöverot ja -maksut (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulku- tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä (CPC 7123).

Voimassa olevat toimenpiteet:

ES: *Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres*

Rautatieliikenne

BG, CZ ja SK: Nykyiset tai tulevat sopimukset, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä (CPC 7111, 7112).

Lentoliikenne – Lentoliikenteen liitännäispalvelut

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät maahuolintapalveluihin.

Tieliikenne ja rautatieliikenne

EE: Kun tietylle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien maanteiden kansainvälistä tavaraliikennettä (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) koskevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin ja jotka koskevat Viron alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa kummankin osapuolen alueella rekisteröityjen ajoneuvojen liikennettä ja verovapautuksen myöntämistä näille ajoneuvoille (CPC 711 osittain, 712 osittain, 721 osittain).

Kaikki henkilöliikenne- ja tavaraliikennepalvelut lukuun ottamatta meri- ja lentoliikennettä.

PL: Mikäli Meksiko sallii puolalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Meksikoon ja sen alueella, Puola sallii samoin ehdoin meksikolaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Puolaan ja sen alueella.

II-EU-19 – Maatalous, kalastus ja vesi

Toimiala – osa-ala:	Maatalous, riistatalous, metsätalous; kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; veden keruu, puhdistus ja jakelu
Toimialaluokka:	ISIC 011, 012, 013, 014,015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut; ISIC 0501, 0502, CPC 882
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

HR: Maatalous ja metsästys. HU: Maataloustoiminta (ISIC 011, 3.1012, 3.1013, 3.1014, 3.1015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Voimassa olevat toimenpiteet:

HR: Laki maatalousmaasta (Kroatian virallinen lehti nro 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11 ja 63/11), 2 §.

b) Kalastus, vesiviljely, kalastukseen liittyvät palvelut (ISIC rev 3.10501, 0502, CPC 882)

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset, suosituimmuuskohdeltu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohdeltu:

EU: Etenkin yhteisen kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa pääsy jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttö, mukaan lukien:

- a) sääntely, joka koskee Meksikon tai kolmannen maan aluksille myönnettyjen alakiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista EU:n satamissa;
- b) yrityksen vähimmäiskoon määrittäminen sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi; tai
- c) erilliskohtelun myöntäminen Meksikolle tai kolmannelle maalle voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla.

Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan jäsenvaltion aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

Jäsenvaltion lipun alla purjehtivan kalastusaluksen miehistön kansalaisuus.

Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.

FR: EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset eivät saa harjoittaa kalan-, äyriäisten- ja levänviljelyä Ranskan valtiolle kuuluvilla merialueilla.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, suosituimmuuskohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Meren ja jokien luonnonvarojen pyynti aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä on toteutettava Bulgarian lipun alla purjehtivilla aluksilla. Ulkomainen alus ei saa harjoittaa kaupallista kalastusta talousvyöhykkeellä muutoin kuin Bulgarian ja lippuvaltion välisen sopimuksen perusteella. Talousvyöhykkeen läpi kulkiessa ulkomaisten kalastusalusten kalastusvälineet eivät saa olla toimintatilassa.

c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Toiminta, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

II-EU-20 – Energiaan liittyvä toiminta

Toimiala – osa-ala:	Energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osittain, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887.
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Energiapalvelut – yleiset (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osittain, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Jos jäsenvaltio sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, toimenpiteitä sellaisten Meksikon yritysten osalta, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, koko EU:n tai yksittäisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden takaamiseksi. Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Tätä varaumaa ei sovelleta Kroatiaan, Unkariin ja Liettuaan (LT:n osalta ainoastaan CPC 7131) polttoaineiden putkijohtokuljetusten osalta, Latviaan energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta eikä Sloveniaan kaasun jakeluun liittyvien palvelujen osalta (ISIC 401, 402, CPC 7131, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

CY: Jalostettujen öljytuotteiden tuotanto siltä osin kuin sijoittaja on sellaisen EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn tai maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia, sekä kaasun tuotanto, kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun, sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, polttoaineiden putkikuljetus, muut sähkön ja maakaasun jakelun liitännäispalvelut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut, sähkön tukkukauppapalvelut sekä moottoripolttoaineen, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut. Sähköön liittyvien palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia (ISIC rev. 3.1232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FI: Energian sekä höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkostot ja -järjestelmät. Monopoli- tai yksinoikeuksien muodossa olevat määrälliset rajoitukset, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua. Tällä hetkellä voimassa on luonnollisia monopoleja ja yksinoikeuksia (ISIC 40, CPC 7131, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FR: Sähkön ja kaasun siirtojärjestelmät ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmät (CPC 7131).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Energian jakelupalvelut ja energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Energian siirtopalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Vaatimuksena on sijoittautuminen unioniin (ISIC 4010, CPC 71310).

BG: Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 88).

PT: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, kaasun tuotanto, polttoaineiden putkijohtokuljetukset, sähkön tukkukauppapalvelut, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut sekä sähkön ja maakaasun jakeluun liittyvät palvelut. Sähkö- ja kaasualoja koskevat toimiluvat annetaan vain tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa (ISIC 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

SK: Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun, höyryn ja lämmينveden tuotantoon ja jakeluun, polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin, sähkön, höyryn ja lämmينveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin, mukaan lukien palvelut energiatehokkuuden, energiansäästön ja energiakatselmusten aloilla, tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa, tai oikeushenkilölle, joka sijoittautunut EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

BE: Metallimalmien louhintaa ja muuta kaivostoimintaa ja louhintaa lukuun ottamatta ulkomaisilta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osittain, 4020 osittain, 4030 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta; ja

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta.

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskevat lait vuodelta 2003;

sähkömarkkinoiden sääntelyä koskevat lait vuodelta 2003: laki 122(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 ja 18(I)/2017;

kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat lait 2004–2007;

öljylaki (putkijohdot), Kyproksen tasavallan perustuslain 273 luku;

öljylaki L.64(I)/1975; ja

öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat lait 2003–2009.

FI: Maakaasumarkkinalaki (508/2000);

maakaasumarkkinalaki (587/2017); ja

sähkömarkkinalaki (386/1995).

FR: Energialait (L111-5, L111-53)

PT: Maakaasu: asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, 26.10

Sähkö: asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8.10.

Raakaöljy ja öljytuotteet: asetus 31/2006, 15.2.

SK: Laki nro 51/1988 kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta;

laki nro 569/2007 geologisesta toiminnasta;

energialaki 251/2012; ja

lämpöenergialaki 657/2004.

- b) Sähkö (ISIC rev.3.140, 401; CPC 62271, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Sähkön tuonti. Sähkön tukku- ja vähittäiskauppa rajat ylittävän kaupan osalta. FR: Ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai EDF:n (Electricité de France) 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa sähkön siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Sähkön ja lämmön tuotanto.

PT: Sähkön siirto ja jakelu toteutetaan yksinomaisilla julkisen palvelun toimiluvilla.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

BE: Yksittäinen lupa kapasiteetiltaan 25 MW:n sähköntuotantoon edellyttää sijoittautumista EU:hun tai muuhun valtioon, jossa on käytössä sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/92/EY käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä ja jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Sähkön offshore-tuotanto Belgian offshore-alueella edellyttää toimilupaa ja yhteisyritystä jäsenvaltion yrityksen kanssa tai sellaisen valtion ulkomaisen yrityksen kanssa, jossa on käytössä direktiivillä 2003/54/EY käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä, erityisesti lupaa ja valintaa koskevien ehtojen osalta. Lisäksi yrityksen keskushallinnon tai päätoimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai edellä mainitut vaatimukset täyttävässä maassa, jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Offshore-tuotannon Elia-siirtoverkostoon yhdistävien voimajohtojen rakentaminen edellyttää lupaa, ja yrityksen on täytettävä edellä esitetyt edellytykset, yhteisyritysvaatimusta lukuun ottamatta.

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Välittäjä tarvitsee luvan sähkön toimittamiseen sellaisille Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille, joilla on yhteys kansalliseen verkkojärjestelmään tai suoraan linjaan, jonka nimellisjännite on suurempi kuin 70 000 voltia. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueelle sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;*

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer;

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge;

Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; ja

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Maakaasumarkkinalaki (508/2000);

maakaasumarkkinalaki (587/2017); ja

sähkömarkkinalaki (588/2013).

FR: Energialait (L111-5, L111-53).

PT: Sähkö: asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8.10.

c) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Ulkomaisten henkilöiden tai yritysten omistuksen tai määräysvallan estäminen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaaleissa (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.

FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIEn 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Kaasun irtovarastointipalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Kaasun irtovarastointipalvelujen tapauksessa edellytetään sijoittautumista unioniin (CPC 742 osittain).

BG: Öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetukset ja varastointi, mukaan lukien kauttakulkusiirto (CPC 71310, CPC 742 osittain).

PT: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden (maakaasu) varastointipalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen. Maakaasun siirtoa, jakelua ja maanalaista varastointia sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) vastaanottamista, varastointia ja kaasutustermiinaaleja koskevat toimiluvat myönnetään käyttöoikeussopimuksina julkisen tarjouskilpailun perusteella (CPC 7131, CPC 7422).

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14.5.2002).

Yrityksen hakiessa lupaa edellytetään seuraavaa:

- a) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia; ja

- b) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen (CPC 7131).

Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkaille tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion alueelle sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

CY: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen sekä polttoöljyjen ja pulloitetujen kaasujen muu vähittäiskauppa kuin postimyynti (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations*; ja

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (8.2 §)

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva laki vuodelta 2003;

laki 122(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 ja 18(I)/2017;

kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat lait 2004–2007;

öljylaki (putkijohdot), Kyproksen tasavallan perustuslain 273 luku;

öljylaki L.64(I)/1975; ja

öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat lait 2003–2009.

FI: maakaasumarkkinalaki (508/2000); ja

maakaasumarkkinalaki (587/2017)

FR: Energialait (L111-5, L111-53).

PT: Maakaasu: asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, 26.10

Sähkö: asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8. lokakuuta

Raakaöljy ja öljytuotteet: asetus 31/2006, 15. helmikuuta

- d) Ydinvoima (ISIC rev. 3.112, 3.123, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osittain, CPC 887))

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

DE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT ja FI: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus, jakelu tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset, suoritevaatimukset:

HU ja SE: Ydinpolttoaineen jalostus ja ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

BE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

BG: Halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostaminen sekä niillä käytävä kauppa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapito ja korjaukset, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetus tai ionisoivan säteilyn käyttö ja kaikki muut palvelut, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut).

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu:

FR: Näissä toimissa on noudatettava Euratom-sopimuksesta johtuvia velvoitteita.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich* (ydinvoimatonta Itävaltaa koskeva perustuslaillinen laki) BGBl. I nro 149/1999.

BG: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä.

FI: Ydinenergi laki (990/1987).

HU: Vuonna 1996 annettu laki CXVI ydinenergiasta; ja

hallituksen asetus nro 72/2000 ydinenergiasta.

SE: Ruotsin ympäristölaki (1998:808); ja

ydinteknologiatoimintoja koskeva laki (1984:3).

II-EU-21 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimiala – osa-ala:	Muut muualle luokittelemattomat palvelut
Toimialaluokka:	CPC 9703, CPC 612 osittain, CPC 621 osittain, CPC 625 osittain, 85990 osittain
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Suoritevaatimukset Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut CPC 9703

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

DE: Ainoastaan julkisoikeuden mukaisesti muodostetut oikeushenkilöt voivat johtaa hautausmaata. Hautausmaiden ja hautaukseen liittyvien palvelujen perustaminen ja johtaminen ovat julkisen vallan tarjoamia palveluja.

CY ja SI: Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut

SE: Krematorio- ja hautauspalvelujen osalta monopoli on Ruotsin kirkolla tai paikallisilla viranomaisilla.

b) Muut liike-elämään liittyvät palvelut

Rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

LT: Valtion ”Infostruktura”-yhtiöllä on yksinoikeudet seuraavien palvelujen tarjoamiseen: tiedonsiirto valtion suojatun tiedonsiirtoverkon kautta, ”gov.lt”-internetosoitteiden myöntäminen ja sähköisten kassajärjestelmien sertifiointi.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Hallituksen päätöslauselma nro 756, annettu 28 päivänä toukokuuta 2002, standardimenettelyn hyväksymisestä valtion omistamien yritysten ja ministeriöiden, hallinnollisten laitosten ja maaherrojen perustamien ja niiden alaisuudessa toimivien julkisten laitosten tuottamien monopoliluonteisten tavaroiden ja palvelujen hintojen ja tariffien asettamiseksi.

TULEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

MEKSIKON LUETTELO

Keskustasolla sovellettavat varaumat

II-MX-1

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa minkä tahansa toimenpiteen, jolla rajoitetaan keskus-, alue- tai paikallishallinnon liikkeeseen laskemien velkakirjojen, velkasitoumusten tai muiden velkainstrumenttien hankintaa, myyntiä tai muuta luovuttamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

II-MX-2

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset

Meksiko varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa minkä tahansa toimenpiteen, joka edellyttää, että Euroopan unionin yrityksen, joka on tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva sijoitus, hallituksen tai minkä tahansa hallituksen komitean enemmistö koostuu tietyn maan kansalaisista tai Meksikon alueen asukkaista, mikäli tämä vaatimus ei olennaisesti heikennä sijoittajan kykyä käyttää määräysvaltaa sijoituksessaan.

Voimassa olevat toimenpiteet:

II-MX-3

Toimiala: Energia

Osa-ala: Öljy ja muut hiilivedyt

Sähkö

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka koskevat lisäyksessä I-B-1 olevissa varaumissa I-MX-14 ja I-MX-15 tarkoitettua toimintaa seuraavien täytäntöönpanemiseksi: valtion julkisesta yrityksestä Comisión Federal de Electricidad annetun lain täytäntöönpanoasetus; valtion julkista yritystä Petróleos Mexicanos koskeva laki; sähköalaa koskeva laki; hiilivetyalaa koskeva laki; energiasuunnittelua ja -siirtymää koskeva laki; biopolttoainelaki; geotermistä energiaa koskeva laki ja kansallista energiakomissiota koskeva laki, joilla muutetaan useita Meksikon vakauttamista ja kehitystä edistävää öljyrahastoa koskevan lain säännöksiä joilla muutetaan useita Meksikon vakauttamista ja kehitystä edistävää öljyrahastoa koskevan lain säännöksiä, lisätään siihen säännöksiä ja uudistetaan sen säännöksiä; geotermistä energiaa koskeva laki ja kansallista energiakomissiota koskeva laki; useita Meksikon vakauttamista ja kehitystä edistävää öljyrahastoa koskevan lain säännöksiä on muutettu ja useita liittovaltion julkishallintoa koskevan organisen lain säännöksiä on muutettu, lisätty tai kumottu, ja ne on julkaistu virallisessa lehdessä 18. maaliskuuta 2025. Tällaiset käyttöön otetut toimenpiteet katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa. Selvyyden vuoksi todetaan, että tällaisten täytäntöönpanotoimenpiteiden poikkeavuudet on rajoitettava siihen, mikä on tällaisen asetuksen ja tämän varauman nojalla hyväksyttyjen täytäntöönpanotoimenpiteiden nojalla.

Meksiko sallii öljyn ja muiden hiilivetyjen etsintään ja tuotantoon sekä sähkönsiirron ja jakelun julkiseen palveluun liittyvät yksityiset sijoitukset ainoastaan sopimusjärjestelyin.

Jos Meksikon lakia muutetaan niin, että sallitaan yksityinen sijoittaminen muussa kuin toisessa kohdassa tarkoitetussa muodossa tai sallitaan toisessa kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan yrityksen omaisuusosien tai omistusosuuden myynti, Meksiko varaa oikeuden asettaa tällaiselle sijoitukselle rajoituksia.

Kaikki kolmannen kohdan mukaisesti asetetut rajoitukset katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Meksiko vahvistaa Meksikon yhdysvaltojen perustuslain (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*) 25, 27 ja 28 §:ään kirjatun periaatteen, jonka mukaan öljyn ja muiden hiilivetyjen etsintä ja tuotanto, kansallisen sähköjärjestelmän suunnittelu ja hallinta sekä sähkönsiirron ja jakelun julkinen palvelu on varattu valtiolle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 25, 27 ja 28 §

Laki valtion julkisesta yrityksestä Comisión Federal de Electricidad (*Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad*)

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*)

Hiilivetyalan laki (*Ley del Sector Hidrocarburos*)

Valtion julkista yritystä Petróleos Mexicanos koskeva laki (*Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos*)

Laki sähköalasta (*Ley del Sector Eléctrico*)

Energiasuunnittelua ja -siirtymää koskeva laki (*Ley de Planeación y Transición Energética*)

II-MX-4

Toimiala: Viihdepalvelut

Osa-ala: Virkistys- ja vapaa-ajanpalvelut

Toimialaluokka: CMAP 949104 Muut yksityiset virkistys- ja vapaa-ajanpalvelut
(ainoastaan rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut)

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (10.8 ja 11.7 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rahapeli- ja vedonlyöntipalveluihin liittyviä sijoituksia ja palveluntarjontaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

II-MX-5

Toimiala: Vähemmistöihin liittyvät asiat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia jollekin sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa olevalle ryhmälle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 4 §

II-MX-6

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 ja 11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (10.8 ja 11.7 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus:

Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalietuudet, julkinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 4, 17, 18, 25, 26, 28 ja 123 §

II-MX-7

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Erikoistunut henkilöstö

Toimialaluokka: CMAP 951023 Muut ammatilliset, tekniset ja erikoistuneet palvelut (ainoastaan aluksen kapteenit, lentokapteenit, aluksen päälliköt, aluksen koneenkäyttäjät, laivamekaanikot, lentoaseman hallinnoijat (*comandantes de aeródromos*), satamakapteenit, satamaluotsit, Meksikon lipun alla liikennöivien alusten tai ilma-alusten miehistö)

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (11.5 artikla)

Kansallinen kohtelu (11.6 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (11.7 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat erikoistunutta henkilöstöä. Ainoastaan syntyperäinen Meksikon kansalainen voi toimia seuraavissa tehtävissä:

kapteenit, lentokapteenit, aluksen päälliköt, koneenkäyttäjät, mekaanikot ja miehistön jäsenet Meksikon lipun alla liikennöivissä aluksissa tai ilma-aluksissa; ja

satamaluotsit, satamakapteenit ja lentoaseman hallinnoijat.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 32 §

II-MX-8

Toimiala: Kaikki

Osa-ala: Sähke-, radiolennätin- ja postipalvelut

Setelien painanta ja metallirahojen lyönti

Meri- ja sisävesisatamien tarkastus ja valvonta

Lentoasemien ja helikopterikenttien tarkastus ja valvonta

Ydinvoima, mukaan lukien radioaktiivisten aineiden etsintä ja hyödyntäminen

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Suosituimmuuskohtelu (10.8 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset

Jäljempänä olevassa luettelossa mainitut toiminnot on varattu valtiolle, ja pääomasijoitukset on kielletty Meksikon lailla. Jos Meksiko sallii yksityisten sijoitusten osallistumisen näihin toimintoihin palvelusopimusten, toimilupien, lainajärjestelyjen tai muunlaisten sopimusjärjestelyjen kautta, tällaisen osallistumisen ei katsota vaikuttavan kyseisten toimintojen varaumiin.

Jos Meksikon lakia muutetaan niin, että sallitaan pääomasijoittaminen jäljempänä olevassa luettelossa mainittuun toimintaan, Meksiko voi asettaa rajoituksia ulkomaisten sijoitusten osuudelle, ja nämä rajoitukset katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa. Meksiko voi asettaa rajoituksia myös ulkomaisten sijoitusten osuudelle myytäessä jäljempänä olevassa luettelossa mainittua toimintaa harjoittavan yrityksen omaisuutta tai omistusosuuksia, ja nämä rajoitukset katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa.

- a) Sähke-, radiolennätin- ja postipalvelut;
- b) setelien painanta ja metallirahojen lyönti;

- c) meri- ja sisävesisatamien tarkastus ja valvonta;
- d) lentoasemien ja helikopterikenttien tarkastus ja valvonta; ja
- e) ydinvoima⁵.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 25 ja 28 §

Laki Meksikon keskuspankista (*Ley del Banco de México*)

Laki Meksikon rahapajasta (*Ley de la Casa de Moneda de México*)

Meksikon yhdysvaltojen rahalaki (*Ley Monetaria de los Estados Unidos Mexicanos*)

Merenkulku- ja kauppamerenkulkulaki (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*)

Satamalaki (*Ley de Puertos*)

⁵ Tätä kohtaa sovellettaessa ydinvoima sisältää radioaktiivisten aineiden etsinnän ja hyödyntämisen.

Lentoasemalaki (*Ley de Aeropuertos*)

Liittovaltion televiestintä- ja yleisradiotoimintalaki (*Ley Federal de Telecomunicaciones y Radiodifusión*)

Meksikon ilmatilan lennonvarmistuspalveluista vastaavan viraston (SENEAM) perustamisasetus (*Decreto que crea el Organismo Desconcentrado de Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano, SENEAM*)

Yleinen liikenne- ja viestintälaki (*Ley de Vías Generales de Comunicación*)

Meksikon postipalvelulaki (*Ley del Servicio Postal Mexicano*), I osaston III luku

Laki ulkomaisista sijoituksista (*Ley de Inversión Extranjera*)

II-MX-9

Toimiala: Kaivostoiminta

Osa-ala: Litiumiin liittyvä toiminta

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (10.7 artikla)

Suoritevaatimukset (10.9 artikla)

Ylempi johto ja hallitukset (10.10 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset

Litiumiin liittyvä toiminta, mukaan lukien litiumin etsintä ja hyödyntäminen, on varattu valtiolle, ja pääomasijoitukset on kielletty Meksikon lailla. Jos Meksiko sallii yksityisten sijoitusten osallistumisen näihin toimintoihin palvelusopimusten, toimilupien, lainajärjestelyjen tai muunlaisten sopimusjärjestelyjen kautta, tällaisen osallistumisen ei katsota vaikuttavan kyseisten toimintojen varaamiseen valtiolle.

Jos Meksikon lakia muutetaan niin, että sallitaan pääomasijoittaminen litiumiin liittyvään toimintaan, Meksiko voi asettaa rajoituksia ulkomaisten sijoitusten osuudelle, ja nämä rajoitukset katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa. Meksiko voi asettaa rajoituksia myös ulkomaisten sijoitusten osuudelle myytäessä litiumiin liittyvää toimintaa harjoittavan yrityksen omaisuutta tai omistusosuuksia, ja nämä rajoitukset katsotaan liitteessä I luetelluiksi voimassa oleviksi poikkeaviksi toimenpiteiksi, ja niihin sovelletaan 10.12 artiklan (Poikkeavat toimenpiteet ja poikkeukset) 1 ja 3 kohtaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Meksikon yhdysvaltojen perustuslaki (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), 27 ja 28 §

Kaivoslaki (*Ley de Minería*).

II-MX-10

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (10.8 artikla)

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Sijoitukset

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu ennen tämän sopimuksen voimaantuloa voimassa olleiden kahden- tai monenvälisten kansainvälisten sopimusten nojalla. Tätä varaumaa ei sovelleta toimenpiteisiin, joilla myönnetään erilliskohtelu seuraavien osalta:

- a) energiahyödykkeiden etsintä, tuotanto ja valmistus, kaasun ja sähkön jakelu ja siirto sekä energiahyödykkeiden kaupan pitäminen, mukaan lukien tukku- tai vähittäismyynti; ja
- b) litiumiin liittyvä toiminta, mukaan lukien litiumin etsintä ja hyödyntäminen.

Meksiko varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu sellaisten tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen voimassa olevien tai allekirjoitettavien kansainvälisten sopimusten nojalla, jotka koskevat

- a) ilmailua;
- b) kalataloutta; tai
- c) meriasioita, meripelastus mukaan luettuna.
